

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIğI
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel M¼d¼rl¼đ¼

**AVRUPA BİRLİğİ ORTAK BALIKÇILIK
POLİTİKASI VE KARAR ALMA MEKANİZMASI**

AB UZMANLIK TEZİ

ŞENEL BİRCEYUDUM EMAN

AB UZMAN YARDIMCISI

DANIŐMANI

AB UZMANI

DR. BURAK RAHMİ YILDIRIM

Ankara – 2015

Mayıs

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

EK-4

AB Uzman Yardımcısı Şenel Birceyudum EMAN tarafından hazırlanan “Avrupa Birliği Ortak Balıkçılık Politikası ve Karar Alma Mekanizması” adlı tez çalışması aşağıdaki Tez Değerlendirme ve Yeterlik Sınav Komisyonu tarafından oy çokluğu ile Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü AB Uzmanlık Tezi olarak kabul edilmiştir.

Üye : Doç.Dr. Feysel TAŞÇIER
Unvanı : Genel Müdür Yardımcısı V.

Bu tezin, kapsam ve nitelik olarak AB Uzmanlık Tezi olduğunu onaylıyorum .

Üye : Dr. Nevzat BİRİŞİK
Unvanı : Genel Müdür Yardımcısı

Bu tezin, kapsam ve nitelik olarak AB Uzmanlık Tezi olduğunu onaylıyorum .

Üye : Dr. İbrahim ÖZCAN
Unvanı : Genel Müdür Yardımcısı

Bu tezin, kapsam ve nitelik olarak AB Uzmanlık Tezi olduğunu onaylıyorum .

Üye : Selda COŞKUN
Unvanı : AB Uzmanı

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak AB Uzmanlık Tezi olduğunu onaylıyorum .

Tez Savunma Tarihi: 26 / 05 / 2015

Tez Değerlendirme Komisyonu tarafından kabul edilen bu tezin AB Uzmanlık Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Çınar BAHÇECİ
Komisyon Başkanı
Genel Müdür V.

TEŞEKKÜR

Tez çalıőmam boyunca yardım ve katkılarını esirgemeyen tez danışmanım Sayın AB Uzmanı Dr. Burak Rahmi YILDIRIM'a

Tez konumu seçmemde bilgi ve tecrüberileriyle katkıda bulunan Koordinatörüm Sayın AB Uzmanı Ferit Ömer TİRYAKİOĞLU'na,

Tez çalıőmamın yürütölmesi sırasında bilgi ve tecrübelerini paylaşan Sayın Hamdi ARPA'ya, Sayın Dr. Atilla ÖZDEMİR'e ve Sayın Erdinç VESKE'ye,

Tez alıőması boyunca beni destekleyen mesai arkadaşlarıma,

Hayatım boyunca desteklerini benden esirgemeyen, değerli ailem: annem, babam ve kardeőime,

Sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

Şenel Birceyudum EMAN

ANKARA, ŞUBAT 2015

ÖZET

AB Uzmanlık Tezi

AVRUPA BİRLİĞİ ORTAK BALIKÇILIK POLİTİKASI VE KARAR ALMA MEKANİZMASI

Şenel Birceyudum EMAN

Ortak Balıkçılık Politikası (OBP) AB'nin ortak politikalarından biridir. OBP de diğer AB politikalarında olduğu gibi karar alma sürecinden geçmektedir. Karar alma sürecine AB kurumlarının yanı sıra balıkçılık yönetimi ile ilgili paydaşlarda katılım sağlamaktadır. Sürdürülebilir balıkçılık yönetimi sürecinde özellikle bilimsel tavsiyenin sağlanması aşamasında ICES ve STECF gibi bilimsel kuruluşlar temel rol oynamaktadır. AB'nin balıkçılık politikası kapsamında balıkçılık kaynaklarının ekonomik, çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik hedefleri göz önünde bulundurulmaktadır. Bu tez çalışması kapsamında, AB OBP karar alma mekanizmasında bilimsel tavsiyede rol alan kurumlar ve karar alma mekanizmasındaki etkileri incelenmiştir. Bilimsel tavsiye kapsamında 2013 OBP reformu ile ülkemizin karar alma ile ilgili AB müktesebatına mevcut uyum durumu değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ortak Balıkçılık Politikası, karar alma mekanizması, bilimsel tavsiye, AB, Türkiye

ABSTRACT

EU Expertise Thesis

EUROPEAN UNION COMMON FISHERIES POLICY AND DECISION MAKING MECHANISM

Şenel Birceyudum EMAN

The Common Fisheries Policy (CFP) is the one of common policies of the European Union. The CFP is also gone through a decision-making mechanism as with the other policies. Respective stakeholders are involved into the decision making mechanism in addition to the component fisheries authorities of the EU. Scientific organizations, such as ICES and STECF, play a key role and the generation of scientific advice in support of sustainable fisheries resource management. Economic, environmental and social sustainability targets are underlying factors that are taken in consideration by decision-makers. In this thesis, the institutions tasked with scientific advice and their impacts on the fisheries decision-making were investigated. Besides, fisheries decision making mechanisms in Turkey was evaluated within the context of 2013 CFP reform and its alignment status with the acquis.

Key words: Common Fisheries Policy, decision making mechanism, scientific advice, EU, Turkey

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	vi
KISALTMALAR LİSTESİ	vii
1. GİRİŞ	1
2. AVRUPA BİRLİĞİ'NDE KARAR ALMA MEKANİZMASI.....	3
2.1. Avrupa Birliği'nin Karar Alma Mekanizmasında Rol Oynayan Kurumlar	3
2.1.1. Avrupa Parlamentosu	3
2.1.2. Avrupa Birliği Konseyi	6
2.1.3. Komisyon	7
2.2. Avrupa Birliği'nin Hukuki Yetkileri ve Yasama Usulleri.....	9
2.2.1. Olağan Yasama Usulü.....	10
3. ORTAK BALIKÇILIK POLİTİKASI VE AVRUPA BİRLİĞİ'NDE BALIKÇILIK YÖNETİMİ.....	13
3.1. Ortak Balıkçılık Politikasının Tarihçesi	13
3.2. Avrupa Birliği'nde Balıkçılık Yönetimi ve Bilimsel Tavsiye	16
3.2.1. Veri Toplama	17
3.2.2. Maksimum Sürdürülebilir Ürün (MSY)	19
3.2.3. Toplam Müsaade Edilebilir Av Miktarı (TAC) – Kota Yönetimi	20
3.2.4. Bilimsel Tavsiye	22
3.3. Akdeniz ve Karadeniz'de Balıkçılık Yönetimi.....	26
3.4. Bazı Üye Devletlerde Balıkçılık Yönetimi	28
3.4.1. İsveç'te Balıkçılık Yönetimi	28
3.4.2. Danimarka'da Balıkçılık Yönetimi	29
4. AB BALIKÇILIK KARAR ALMA MEKANİZMASINDA YER ALAN PAYDAŞLAR	31
4.1. Uluslararası Deniz Araştırmaları Konseyi (ICES).....	31
4.1.1. ICES Danışma Süreci.....	33

4.1.2. ICES ve AB İlişkileri	35
4.2. Balıkçılık Bilimsel, Teknik ve Ekonomik Komitesi (STECF).....	37
4.3. Bölgesel Balıkçılık Yönetim Örgütleri (RFMO).....	40
4.4. Danışma Konseyleri.....	44
4.5. Su Ürünleri Üretici Örgütleri.....	47
4.6. Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Danışma Komitesi (ACFA).....	47
4.7. Ortak Araştırma Merkezi (JRC)	49
5. TÜRKİYE’DE KARAR ALMA MEKANİZMASI VE BALIKÇILIK YÖNETİMİ ..50	
5.1. Türkiye’de Balıkçılık Yönetimi’nin Kurumsal Yapısı	50
5.2. Türkiye Balıkçılık Yönetiminde Karar Alma Süreci ve İşleyiş Mekanizması	55
5.2.1. Su Ürünleri Danışma Kurulunun / İstişare Kurulunun İşleyiş Mekanizması.....	56
5.2.2. Veri Toplama	57
5.2.3. Türkiye’de Bilimsel Verilerin Elde Edilmesi	58
5.2.4. Balıkçılık Fası	59
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	62
KAYNAKLAR.....	66
ÖZGEÇMİŞ	74

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1 AB Olağan Yasama Usulü	12
Şekil 3.1 AB Balıkçılık Yönetimi	25
Şekil 3.2 GFCM Coğrafi Alt Bölgeleri	27
Şekil 4.1 Uluslararası Deniz Araştırmaları Konsey'inin (ICES) yapısı	32
Şekil 4.2 ICES Danışma Süreci	34
Şekil 4.3 ICES Eko-Bölgeleri.....	35
Şekil 4.4 STECF İşleyiş Mekanizması	39
Şekil 4.5 Özellikle Orkinos Balığının Dahil Olduğu Uzak Göçmen Türleri Yöneten RFMO'lar	42
Şekil 4.6 Coğrafi Bölgelere Göre Balık Stoklarını Yöneten RFMO'lar	42
Şekil 4.7 Danışma Konseyleri	45
Şekil 5.1 Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Teşkilat Şeması	54
Şekil 5.2 Su Ürünleri Tebliğinin Hazırlık Süreci	57

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	Avrupa Birliği
ABA	Avrupa Birliği Antlaşması
ABİDA	Avrupa Birliği'nin İşleyişine Dair Antlaşma
AC	Advisory Council Danışma Konseyi
ACOM	Advisory Committee ICES Danışma Komitesi
ACFA	Advisory Committee on Fisheries and Aquaculture Balıkçılık ve Su Ürünleri Danışma Komitesi
AET	Avrupa Ekonomik Topluluğu
AIDCP	Uluslararası Yunus Koruma Programı Anlaşması
AKÇT	Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu
AP	Avrupa Parlamentosu
AT	Avrupa Topluluğu
BM	Birleşmiş Milletler
BSGM	Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğu
CCAMLR	Commission for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources Antarktik Deniz Canlı Kaynaklarını Koruma Sözleşmesi
CCBSP	Convention on the Conservation and Management of Pollock Resources in the Central Bering Sea Merkez Bering Denzinde Kömür Balığı Kaynaklarının Korunması ve Yönetimi Sözleşmesi
CCSBT	Commission for the Conservation of Southern Bluefin Tuna Güney Mavi Yüzgeçli Orkinos Koruma Komisyonu
CECAF	Fishery Committee for the Eastern Central Atlantic Doğu Orta Atlantik Balıkçılık Komitesi

DCF	Data Collection Framework Veri Toplama Çerçevesi
DCR	Data Collection Regulation Veri Toplama Tüzüğü
DG MARE	Directorate-General for Maritime Affairs and Fisheries Denizcilik ve Balıkçılık Genel Müdürlüğü
EEA	European Environment Agency Avrupa Çevre Ajansı
EFTA	European Free Trade Association Avrupa Serbest Ticaret Örgütü
EMFF	European Maritime and Fisheries Fund Avrupa Denizcilik ve Balıkçılık Fonu
EURATOM	European Atomic Energy Community Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu
FAO	Food and Agriculture Organisation Gıda ve Tarım Örgütü
GFCM	General Fisheries Commission for the Mediterranean Genel Akdeniz Balıkçılık Komisyonu
GSA	Geographical subarea Coğrafik Alt Bölge
GTHB	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
IATTC	Inter-American-Tropical-Tuna-Commission Amerika Kıtası Tropik Orkinos Komisyonu
ICCAT	Atlantik Ton Balıklarının Korunması Uluslararası Komisyonu International Commission for the Conservation of Atlantic Tunas
ICES	Uluslararası Deniz Araştırmaları Konseyi International Council for the Exploration of the Sea
IOTC	Indian Ocean Tuna Commission Hindistan Okyanusu Tuna Komisyonu

JRC	Joint Research Centre Ortak Araştırma Merkezi
KAMAG	Kamu Araştırmaları Destek Grubu
KHK	Kanun Hükümünde Kararname
KOB	Katılım Ortaklığı Belgesi
MFSD	Marine Strategy Framework Directive Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi
MSY	Maximum Sustainable Yield Maksimum Sürdürülebilir Ürün
NAFO	Northwest Atlantic Fisheries Organization Kuzeybatı Atlantik Balıkçılık Örgütü
NASCO	North Atlantic Salmon Conservation Organization Kuzey Atlantik Somon Komisyonu
NEAFC	North East Atlantic Fisheries Commission Kuzeydoğu Atlantik Balıkçılık Komisyonu
OBP	Ortak Balıkçılık Politikası
ODTÜ	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
OTP	Ortak Tarım Politikası
RAC	Regional Advisory Council Bölgesel Danışma Konseyi
RFMO	Regional Fisheries Management Organization Bölgesel Balıkçılık Yönetim Örgütü
RFO	Regional Fisheries Organization Bölgesel Balıkçılık Örgütü
SAC	Scientific Advisory Committee Bilimsel Danışma Komitesi
SCICOM	Science Committee Bilim Komitesi

SCRS	Standing Committee on Research and Statistics Araştırma ve İstatistik Daimi Komitesi
SEAFO	South East Atlantic Fisheries Organisation Güney Doğu Atlantik Balıkçılık Örgütü
SG-ECA	Sub-group on Economic Affairs Ekonomi Alt Grubu
SG-MED	Sub-group on the Mediterranean sea and on the Black sea Akdeniz ve Karadeniz Alt Grubu
SG-RST	Sub-group on stock reviews Stok izlemeleri Alt Grubu
SIOFA	South Indian Ocean Fisheries Agreement Güney Hindistan Okyanus Balıkları Anlaşması
SPRFMO	South Pacific Regional Fisheries Management Organisation Güney Pasifik Bölgesel Balıkçılık Yönetim Örgütü
STECF	Scientific, Technical and Economic Committee on Fisheries Balıkçılık Bilimsel, Teknik ve Ekonomik Komitesi
SUBİS	Su Ürünleri Bilgi Sistemi
SÜDK	Su Ürünleri Danışma Kurulu
TAC	Total Allowable Catches Toplam Müsaade Edilebilir Av Miktarı
TAGEM	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
TC	Türkiye Cumhuriyeti
TRGM	Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
UNCED	United Nations Conference on Environment and Development Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı
UNCLOS	United Nations Convention on the Law of the Sea Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi

WCPFC Western & Central Pacific Fisheries Commiss
Batı ve Merkez Pasifik Balıkçılık Komisyonu

WECAFC Western Central Atlantic Fishery Commission
Batı Orta Atlantik Balıkçılık Komisyonu

1. GİRİŞ

Su ürünleri kaynakları canlı ve dinamik yapıya sahiptir. Genel olarak ulusal sınır tanımayan canlılar olarak nitelendirilmektedir. Bu durum su ürünleri kaynakları üzerinde uluslararası bir yönetim ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Avrupa Birliği (AB) bu kapsamda Ortak Balıkçılık Politikasını (OBP) oluşturarak hem Birlik suları içerisinde hem de Birlik suları dışında AB'nin balıkçılık yönetimini düzenlemektedir (Anonim, 2015a).

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verileri, balık stoklarının çoğunda tükenme ve çöküş olduğunu işaret etmektedir (Kalkınma Bakanlığı, 2014). Dünya'daki balık stoklarının neredeyse %80'i aşırı avcılığa maruz kalmaktadır (Cardinale vd., 2013). Aşırı avcılık, stokların azalmasının yanında, balık boylarında küçülmeye ve ekosistemdeki yerleşik ve daha az değerli türlerin sayısında artışa neden olmaktadır (Kalkınma Bakanlığı, 2014). Bu durum hem bilim adamlarının hem de karar alıcıların balıkçılığa ve deniz ekosistemine bakış açısını değiştirmektedir.

Balıkçılık yönetimi, kaynakların devamlılığını sağlamak amacıyla balıkçılık faaliyetlerinin düzenlemeler ya da kurallar aracılığı ile yönetilmesi olarak tanımlanmaktadır. Uygulama aşamasında; kaynaklar hakkındaki bilginin bir araya getirilmesi, planlanması, danışma, karar alma ve kaynakların tahsis edilmesi süreçleri ise balıkçılık yönetimini uygulama aşamasını içermektedir (Cochrane, 2002).

Genel olarak, AB'nin aktörleri ve kurumları arasında var olan dinamik yapı balıkçılık yönetiminde de yer almaktadır. Ortak Balıkçılık Politikası kaynakların korunması, ekonomik, çevresel ve sosyal sürdürülebilirliği sağlamak için yaklaşık on yılda bir reform sürecinden geçmektedir. Bu reform süreçleri sırasında karar alma mekanizmasında, AB kurumları hem kendi arasında hem de üye devletler, toplum ve bilimsel kuruluşlarla işbirliği halindedir (Gornitzka ve Sverdrup, 2011).

AB, yeni kural ve tüzüklerin teklifi aşamasında birçok kurum ve kuruluşun bilimsel tavsiye almaktadır. AB'nin bilimsel tavsiye aldığı kuruluşlar olarak Uluslararası Deniz Araştırmaları Konseyi (ICES) ve Balıkçılık Bilimsel, Teknik ve Ekonomik Komitesi

(STECF) sayılabilir. 2013 OBP reformu sonucunda yürürlüğe giren Temel Tüzük kapsamında bilimsel temelli yaklaşım esasının benimsendiği ve su ürünleri stokları ve kaynaklarının sürdürülebilirliği konusunda bilimsel verilerin ve bilimsel tavsiyenin öneminin vurgulandığı görülmektedir.

Türkiye, hem deniz hem de içsu kaynakları ve tür çeşitliliği açısından zengin bir ülke konumundadır. Dolayısı ile bu kaynakların çevresel, ekonomik ve sosyal anlamda sürdürülebilirliği ve yönetimi önem arz etmektedir.

Bu tez çalışması kapsamında, AB OBP karar alma mekanizmasında bilimsel tavsiyenin yeri, rol alan kurumlar, bunların yapılanmaları ve politika üzerindeki etkileri ile 2013 OBP reformu ve ülkemizin karar alma ile ilgili AB müktesebatına mevcut uyum durumu değerlendirilecektir.

2. AVRUPA BİRLİĞİ'NDE KARAR ALMA MEKANİZMASI

2.1. Avrupa Birliği'nin Karar Alma Mekanizmasında Rol Oynayan Kurumlar

Avrupa Birliği'nin aktörleri ve kurumları arasındaki bağlantı çok merkezli politik bir sistemi oluşturmaktadır. Komisyon, Konsey, Parlamento ve Adalet Divanı gibi AB kurumları arasındaki etkileşim ve işbirliği yapısı bu dinamik yapı içerisinde değerlendirilmektedir. Bu sistem içerisinde AB kurumları ile üye devletler, bilimsel topluluklar gibi diğer aktörlerle olan ilişkilerini de içermektedir (Gornitzka ve Sverdrup, 2011).

Avrupa Birliği Antlaşması (ABA)'nın (Treaty on European Union –TEU) 13. maddesine göre Birlik'in *“kendisinin, vatandaşlarının ve üye devletlerin değerlerini desteklemeyi, hedeflerini izlemeyi, çıkarlarına hizmet etmeyi ve politika ve eylemlerinin tutarlılığını, etkinliğini ve sürekliliğini temin etmeyi amaçlayan kurumsal çerçeveye sahip olduğu”* belirtilmektedir. Buna göre söz konusu madde uyarınca Birlik'in kurumsal yapısı:

- Avrupa Birliği Parlamentosu
- Avrupa Hükümet ve Devlet Başkanları Konseyi (Zirve)
- Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi (Konsey)
- Avrupa Komisyonu
- Avrupa Birliği Adalet Divanı
- Avrupa Merkez Bankası
- Avrupa Sayıştayını olmak üzere yedi temel kurumdan meydana gelmektedir (Anonymous, 2012a).

2.1.1. Avrupa Parlamentosu

Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (Euratom)'nun kurulmasının ardından, Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu' nun (AKÇT) Ortak Meclis'i, bu üç topluluğu kapsayacak şekilde genişletilerek Avrupa Parlamentosu olarak nitelendirilmiştir (Raffaelli, 2014).

1986 tarihli Avrupa Tek Senedi ile, Parlamento'nun yasama alanında özellikle de işbirliği sürecindeki yetkileri artmış ve Avrupa Tek Senedinin kabul edilmesine bağlı olarak katılım ve ortaklık antlaşmaları yapılmaya başlanmıştır. Parlamento'nun yasama alanındaki yetki genişlemesini sağlayan bir diğer antlaşma ise Maastricht Antlaşmasıdır. Bu antlaşma ile birlikte bazı alanlarda ortak karar usulü uygulanmaya başlarken, diğer alanlarda da işbirliği usulünün yetkileri genişletilmiştir. Maastricht Antlaşması ile, Komisyon üyelerini en son onaylama yetkisi Parlamento'ya verilmiştir. Bu durum AB'nin yürütme sürecinde Parlamento'nun siyasi kontrolü açısından önemli bir adımı temsil etmektedir. Amsterdam Antlaşması ile, yasamanın çoğu alanında ortak karar usulü genişletilerek; Parlamento'nun Konsey ile eşit koşullarda yasa koyucu niteliği kazanması sağlanmıştır. Parlamento onayına bağlı olarak Komisyon başkanının atanması süreci Parlamento'nun yürütme üzerindeki yetkisini arttırmıştır. Nice Antlaşması ortak karar usulünün kapsamını daha da genişletmiştir (Raffaelli, 2014).

Lizbon Antlaşması ise, hem Konsey'de nitelikli oy çoğunluğunun uygulanması hem de ortak karar usulünün uygulanması açısından önemlidir. Ortak karar usulü olağan yasama usulü olarak bilinmekte olup, özellikle Ortak Tarım Politikası, yargı ve güvenlik politikalarını kapsayan karar alma sürecinde yaygın bir şekilde kullanılmaktadır (Raffaelli, 2014).

Avrupa Parlamentosu'nun görev ve yetkilerini belirleyen Avrupa Birliği Antlaşmasının (ABA) 14. maddesine göre, yasama ve bütçe işlemleri Avrupa Parlamentosu ve Konsey tarafından gerçekleştirilmekte olup, siyasi denetim ve danışma işlevleri ise antlaşmalarda öngörülen koşullar çerçevesinde yerine getirilmektedir. Bu görev ve yetkilerinin yanı sıra, Komisyon Başkanı da Avrupa Parlamentosu tarafından seçilmektedir (Anonymous, 2012a).

Avrupa Parlamentosu'nun yapısı ABA'nın 14. maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilmiştir. Buna göre, Avrupa Parlamentosu üyelerinin sayısı, başkan dahil olmak üzere 751'dir. Azalan orantılı temsil ilkesinin benimsediği Lizbon Antlaşmasında, Parlamento'da temsil, Üye Devlet başına altıdan az ve 96'dan fazla üye olmayacak şekilde düzenlenmiştir. Avrupa Parlamentosu üyeleri genel seçimle serbest ve gizli oyla seçilmekte olup görev süresi beş yıldır. Avrupa Parlamentosu başkan ve başkanlık divanı, Avrupa Parlamentosu üyeleri tarafından belirlenmektedir (Anonymous, 2012a).

Avrupa Birliği'nin İşleyişine Dair Antlaşma'nın (ABİDA) 225. maddesine göre, "Avrupa Parlamentosu, üye tam sayısının çoğunluğu ile hareket ederek, Antlaşmaların uygulanması için bir Birlik tasarrufunu gerekli gördüğü konular hakkında, Komisyon'dan uygun öneriler sunmasını talep edebilir." Komisyon bir öneri sunmadığı takdirde Avrupa Parlamentosu'na gerekçesini bildirmekle yükümlüdür (Anonymous, 2012b).

Avrupa Parlamentosu'nun Avrupa balıkçılık politikası ile ilgili konuları ele alan temel komitesi Balıkçılık Komitesi olup, balıkçılık konuları hakkında Çevre, Halk Sağlığı ve Gıda Güvenirliliği Komitesi ile Kalkınma Komitesinin görüşlerine de başvurulmaktadır (Anonymous, 2010a).

Balıkçılık Komitesi'nin sorumluluk alanlarını

- OBP'nin işletilmesi, geliştirilmesi ve yönetimi
- Balıkçılık kaynaklarının korunması, balıkçılık yönetimi
- Balıkçılık ve yetiştiricilik ürünlerinin Ortak Piyasa Düzeni ile işlenmesi ve pazarlanması
- Balıkçılık ve yetiştiricilik sektörlerinde yapısal politika
- Balıkçılık faaliyetlerine ilişkin Entegre Denizcilik Politikası
- Sürdürülebilir balıkçılık ortaklık anlaşmaları, Bölgesel Balıkçılık Örgütleri ve balıkçılık alanında uluslararası yükümlülüklerin uygulanması oluşturmaktadır (www.europarl.europa.eu, 2015).

OBP'den sorumlu bir Komite olarak, Balıkçılık Komitesi avlanma kotalarının düzenlenmesi ve tahsisi haricinde, AB balıkçılık politikasına ilişkin tüm taslak mevzuatı detaylı olarak incelemekten sorumludur. 12 Mart 2009 tarihindeki Avrupa Parlamentosu Başkanlar Konferansı'nda, Balıkçılık Komitesinin "etkinleştirilmesine" karar verilmiştir (Martin, 2009). Lizbon Antlaşması'nın yürürlüğe girmesi ile, Konsey ile birlikte ortak karar yetkisi çerçevesinde Avrupa Parlamentosu'nun OBP ve AB balıkçılık mevzuatına ilişkin danışma faaliyeti artmış ve ilk kez 2013 reformunda Parlamento yasama yetkisine sahip olmuştur (Anonymous, 2010a).

Çevre, Halk Sağlığı ve Gıda Güvenirliliği Komitesi balıkçılık politikasından doğrudan sorumlu olmamakla birlikte, biyoçeşitlilik ve deniz koruma konularının Çevre,

Halk Sağlığı ve Gıda Güvenilirliği Komitesinin sorumluluğunda olmasından dolayı OBP konularında görüşlerine başvurulmaktadır. Komite, Habitat Direktifi gibi AB balıkçılık politikasını etkileyen çevre mevzuatından sorumludur. Okyanuslarda “iyi çevresel durumu” sağlamak amacıyla, OBP’nin sorumluluk alanına giren Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi de Çevre, Halk Sağlığı ve Gıda Güvenilirliği Komitesinin görev alanına girmektedir (Anonymous, 2010a).

2.1.2. Avrupa Birliği Konseyi

Avrupa Birliği Konseyi’nin yapısı ve yetkilerine ilişkin hususlar ABA’nın 16. maddesinde belirtilmiştir. Buna göre, Konsey yasama ve bütçe işlevlerini Avrupa Parlamentosu ile birlikte yerine getirirken antlaşmalarda öngörülen koşullar çerçevesinde politika belirleme ve koordinasyon işlevlerini de yürütmektedir. Genellikle nitelikli çoğunlukla hareket eden Konsey, her üye devletin bakan düzeyindeki temsilcilerinden oluşmaktadır. ABA’nın 16. maddesinin 4. fıkrasında nitelikli çoğunluğun yapısı 1 Kasım 2014 tarihinden itibaren Konsey üyelerinin en az on beşinin dahil olduğu, Birlik nüfusunun en az %65’ini oluşturan üye devletleri temsil eden Konsey üyelerinin en az %55’inden oluşacağını ifade edilmektedir (Anonymous, 2012a).

Konsey taslak bir mevzuat üzerindeki görüşme ve oylamaları kamuya açık olarak yapmaktadır. Buna istinaden Konsey Toplantıları, Birliğin yasama ve yasama dışı faaliyetlerinden oluşmaktadır (Anonymous, 2012a).

Tarım ve Balıkçılık Konseyi, AB Üye Devletlerinin ulusal hükmetlerinin tarım ve balıkçılıktan sorumlu bakanlarından oluşmaktadır. Toplantılarda Tarım ve Balıkçılık Bakanları ile tüketicisi sağlığı ve gıda güvenilirliği, tarım ve kırsal kalkınma ile çevre, denizcilik işleri ve balıkçılıktan sorumlu Avrupa Komiserleri de bir araya gelmektedir. Konsey ayda bir kez Brüksel ya da Lüksemburg’da toplanmaktadır (Anonymous, 2010b).

Balıkçılık yönetim sisteminde, AB Bakanlar Konseyi, Üye Devletler tarafından uygulanacak olan geniş politika tedbirlerinin belirlenmesinde en yüksek karar mercii olarak rol oynamaktadır (Burns and Stöhr, 2011).

Konsey’de kabul edilecek balıkçılık konuları COREPER’de daimi temsilciler ve Balıkçılık Çalışma Grubu tarafından Brüksel’de hazırlanmaktadır. Brüksel’deki Üye

Devletlerin Daimi Temsilcilerinin çoğu, Balıkçılık Ataşesi olarak adlandırılan ve balıkçılık konularını ele alan personele sahiptir. Teknik konuları görüşmek ve müzakere etmek amacıyla haftada bir kez toplanmaktadır (Anonymous, 2010b).

2.1.3. Komisyon

Komisyon'un görev ve yetkileri ABA'nın 17. maddesine göre belirlenmiştir. Buna göre Komisyon, Birlik'in genel çıkarlarını destekleme yetkisine sahip olup; koordinasyon, yürütme ve yönetim işlevlerini yerine getirmektedir (Anonymous, 2012a). Bu kapsamda, Komisyon'un temel görevleri şu şekildedir;

- Avrupa Parlamentosu ve Bakanlar Konseyi tarafından ortak yasama usulü ile kabul edilen mevzuatı önermek
- Avrupa hukukunu uygulamak
- Komisyon çalışma programında yıllık olarak ana hatları belirlenmiş ve dağıtımına ilişkin çalışmalar için eylem önceliklerini ve hedeflerini belirlemek
- AB politikaları ve bütçesini yönetmek ve uygulamak
- Birlik'in Avrupa dışında temsilini sağlamak (<http://ec.europa.eu>, 2014).

Genel olarak, Birlik'in yasama tasarrufları ABA'nın 17. maddesinde belirtildiği üzere Komisyon'un teklifi üzerine kabul edilebilmektedir. Görev süresi beş yıl olan Komisyon, görevlerini yerine getirirken tamamen bağımsız hareket etmektedir. Lizbon Antlaşması ile Komisyondaki komiser sayısının azaltılması amaçlanmıştır (Güneş, 2008). 1 Kasım 2014 tarihinden itibaren, Başkan ve Birlik Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi dahil olmak üzere Komisyon üye sayısı üye devlet sayısının üçte ikisine karşılık geleceği antlaşma maddesinde belirtilmiştir (Anonymous, 2012a).

Denizcilik İşleri ve Balıkçılık Genel Müdürlüğü (DG MARE), AB balıkçılık OBP ve AB Entegre Denizcilik Politikası'nın geliştirilmesi ve yönetiminden sorumludur (Anonymous, 2010c). 2002 OBP reformundan sonra, balıkçılık diğer politikalar ile daha çok bütünleştirilmiş ve 2005 yılında Balıkçılık Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğuna denizcilik işleri de dahil edilmiştir (Martin, 2009). Genel Müdürlük, OBP'nin etkin işleyişini sağlamak amacıyla yeni balıkçılık politikalarının ve AB Üye Devletleri tarafından

mevzuatın uygulamaya konulmasını sağlamaktadır. Ayrıca balıkçılık sektörüne maddi yardımı sağlayan EMFF’i yönetmektedir (Anonymous, 2010c).

DG MARE, Bölgesel Balıkçılık Yönetim Örgütleri (RFMO) ya da gündemde olan balıkçılık ile ilgili Birleşmiş Milletler toplantıları gibi balıkçılıkla ilgili uluslararası ortamlarda AB’yi temsil etmek ile görevlidir. Aynı zamanda, üçüncü ülkelerle diyalog içerisinde bulunarak Balıkçılık Antlaşmalarını yönetmektedir (Anonymous, 2010c).

Genel müdürlük altı müdürlüğe ayrılmıştır. Müdürlüklerin üçü coğrafik olarak, biri koordinasyon ve politika geliştirmesinden sorumlu ve diğer ikisi ise dış politika konuları ile hukuki işlerden sorumludur (Anonymous, 2010c).

Reform süreci sonunda 2011 yılında yayımlanan OBP’nin taslak mevzuatı, DG MARE tarafından hazırlanmıştır. Mevzuat teklifi yayımlanmadan önce, OBP reformuna ilişkin paydaşlara danışma ve toplantıları düzenleme faaliyetleri, Genel Müdürlüğün sorumluluk alanına girmektedir (Anonymous, 2010c).

Çevre Genel Müdürlüğü, deniz çevresi dahil olmak üzere AB’de biyoçeşitliliğinin korunmasından sorumlu olmasına rağmen balıkçılık konularından sorumlu değildir. Çevre Genel Müdürlüğü, AB denizlerinde “iyi çevresel durumun” 2020 yılına kadar elde edilmesi kapsamında, Avrupa’da deniz çevresinin korunmasını artırmayı amaçlayan AB Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi’nin uygulanmasından sorumludur. Kalkınma Genel Müdürlüğü ise kalkınma politikası ile balıkçılık politikası arasında uyumu sağlamaktadır (Anonymous, 2010c).

2.2 Avrupa Birliği'nin Hukuki Yetkileri ve Yasama Usulleri

Birliğin hukuki yetkileri ABİDA'nın 288. maddesinde tanımlanmıştır. Birlik'in yetkilerinin kullanılması amacıyla, ilgili kurumlar tüzük, direktif, karar, tavsiye ve görüş oluşturmaktadır. Genel uygulama alanına sahip olan Tüzükler bağlayıcıdır ve tüm Üye Devletlerde doğrudan uygulanması gerekmektedir. Direktifler ise şekil ve yöntem seçimini ulusal otoritelere bırakarak sonuçları itibariyle bağlayıcı nitelik taşımaktadır. Kararlar bağlayıcı niteliğe sahip olup tavsiye ve görüşler bağlayıcı nitelikte değildir (Anonymous, 2012b).

ABİDA'nın 289. maddesinde yasama usullerine ilişkin hükümler yer almaktadır. Komisyon'un önerisi üzerine tüzük, direktif veya kararın, Avrupa Parlamentosu ve Konsey tarafından ortaklaşa kabul edilmesi olağan yasama usulünü oluşturmaktadır. Olağan yasama usulü, ortak karar usulünün yerini almıştır. Avrupa Parlamentosu, Konsey'in yanında ortak yasa koyucu olarak yer almaktadır (Anonymous, 2010d). Özel yasama usulü ise, tüzük, direktif ya da kararın antlaşmalarda öngörülen belirli durumlar çerçevesinde, Konsey'in katılımıyla Avrupa Parlamentosu tarafından veya Avrupa Parlamentosu'nun katılımıyla Konsey tarafından kabulü şeklinde tanımlanmaktadır (Anonymous, 2012b). Özel yasama usulü istişare, işbirliği ve uygun bulma usullerinin yerini almıştır. Amacı AB'nin karar alma sürecini daha açık ve daha etkin olmasını sağlamaktır. Özel yasama usulünde tek yasa koyucu AB Konseyi olarak tanımlanmış, Avrupa Parlamentosu'nun rolü ise duruma bağlı olarak danışma ya da onaylama ile sınırlandırılmıştır (Anonymous, 2010d).

Lizbon Antlaşması, devredilen yetki tasarrufu ve uygulama tasarrufu olmak üzere Komisyon tasarruflarını iki gruba ayırmıştır. ABİDA'nın 290. maddesi devredilen yetki tasarrufunu ele almaktadır (Anonymous, 2014a). Buna göre, bir yasama tasarrufu, yasama tasarrufunun bazı asli olmayan unsurlarını tamamlamak ya da değiştirmek amacıyla yasama dışı tasarrufları kabul etme yetkisini Komisyona devredebileceği tanımlanmıştır. Yetki devrinin amaçları, içeriği, kapsamı ve süresi ile yetki devrinin tabi olduğu koşullar yasama tasarruflarında açıkça belirtilmektedir. Bu koşullar kapsamında, Avrupa Parlamentosu ya da Konsey yetki devrini iptal kararı verebileceği gibi, yasama tasarrufuna

itiraz etmemeleri durumunda yetki devrine dayanılarak çıkarılan tasarruf yürürlüğe girebilmektedir (Anonymous, 2012b).

Parlamento bu hüküm ile birlikte, devredilen tasarruflara ilişkin kazandığı en üst düzeyde yetkiye sahip olmuştur (Çalışkan, 2011). Yetki devrine tabi olarak çıkarılacak tüzük ya da direktif gibi yasama tasarruflarının başlığında, “devredilen” sıfatının yer alması gerekmektedir (Anonymous, 2012b; Bayram, 2010).

Uygulama tasarrufları ise, ABİDA'nın 291. maddesinde yer almaktadır. Söz konusu maddede, Üye Devletler yasal olarak bağlayıcı olan Birlik tasarruflarını uygulamak amacıyla gerekli tüm ulusal hukuk tedbirlerini kabul edecekleri belirtilmektedir (Anonymous, 2012b). Devredilen yasama tasarruflarında olduğu gibi uygulama tasarruflarında da, uygulamaya ilişkin işlemlerde “uygulama” ibaresinin başlığa eklenmesi gerekmektedir (Anonymous, 2012b; Bayram, 2010).

2.2.1 Olağan Yasama Usulü

Olağan yasama usulünün süreçleri ABİDA'nın 294. maddesinde belirtilmiştir (Şekil 2.1). Bu kapsamda, Komisyon ilk olarak Avrupa Parlamentosu ve Konsey'e bir öneri sunmaktadır. Sunulan öneri ilk okuma, ikinci okuma ve üçüncü okuma aşamalarından geçmektedir. İlk okuma aşamasında, Avrupa Parlamentosu tutumunu belirleyip bunu Konsey'e bildirmekte ve Konsey'in söz konusu tutumu onaylaması durumunda öneri Avrupa Parlamentosu'nun tutumuna uygun bir şekilde kabul edilmektedir. Onaylamadığı takdirde ise, ilk okuma aşamasında Konsey kendi tutumunu belirleyerek bunu Avrupa Parlamentosu'na iletmektedir. İlk okuma sırasında Konsey belirlediği tutumun gerekçeleri hakkında Avrupa Parlamentosu'nu tam olarak bilgilendirdiği gibi, Komisyon'un da kendi tutumu hakkında Avrupa Parlamentosunu bilgilendirmesi gerekmektedir (Anonymous, 2012b).

İkinci okuma aşamasında, Avrupa Parlamentosu'nun söz konusu bildirimle ilişkin üç ay içinde bir tutum oluşturması gerekmektedir. Buna göre, Avrupa Parlamentosu Konsey'in ilk okumadaki tutumunu onaylaması ya da tutuma ilişkin karar almaması durumunda söz konusu öneri Konsey'in tutumuna uygun şekilde kabul edilmiş sayılmaktadır. Avrupa Parlamentosu üye tam sayısının çoğunluğu ile, Konsey'in ilk

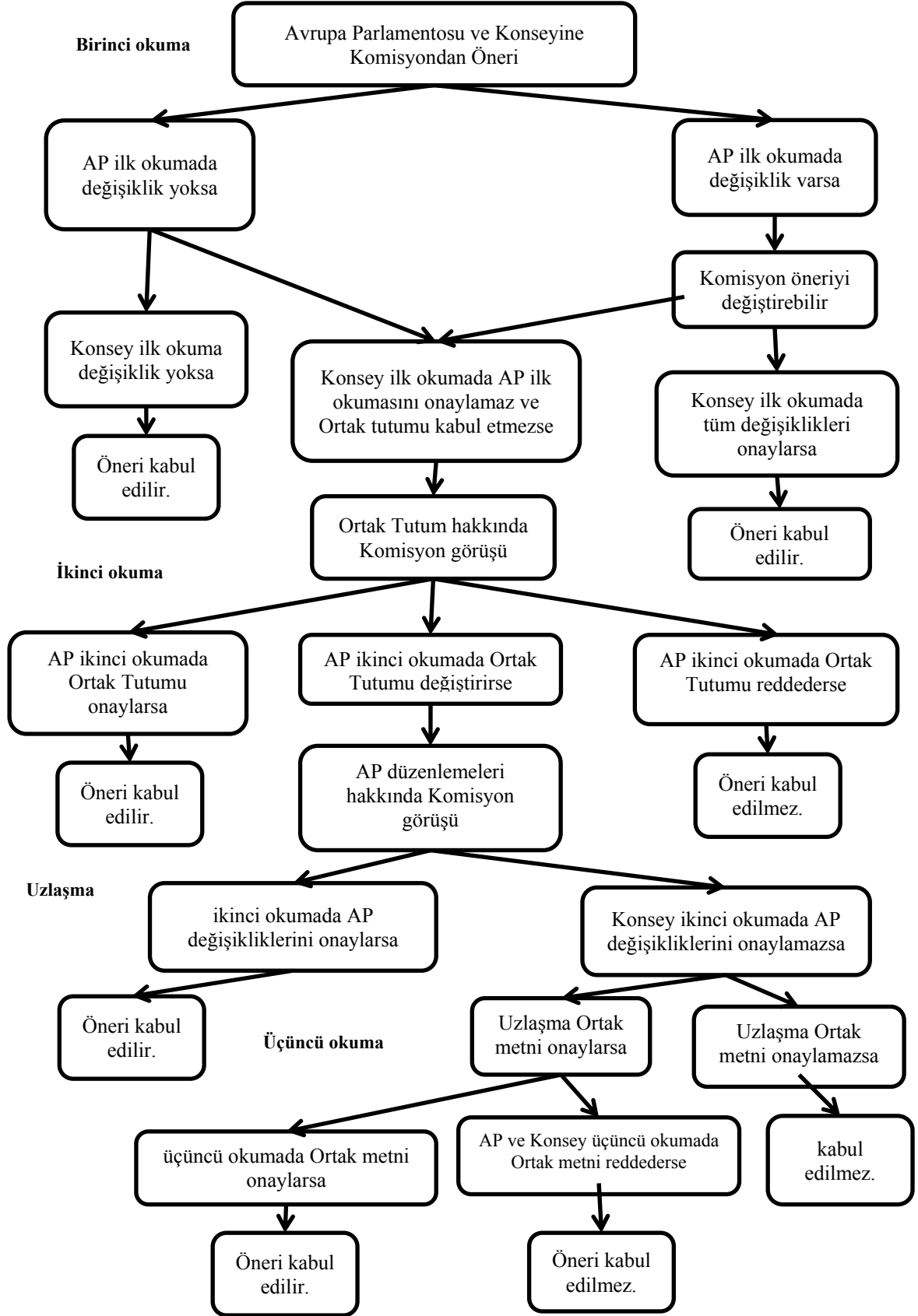
okumadaki tutumunu reddetmesi durumunda önerilen tutum kabul edilmemiş sayılmaktadır. Avrupa Parlamentosu üye tam sayısının çoğunluğu ile bir değişiklik önerebilmektedir. Bu durumda değiştirilen metin hakkında görüşlerini almak amacıyla Konsey ve Komisyon'a değişiklik yapılan metin iletilmektedir. Avrupa Parlamentosu tarafından yapılan değişiklikleri almasından itibaren Konsey bu değişikliklerin tümünü onaylayıp söz konusu öneriyi kabul etmiş sayılabileceği gibi, öneriyi onaylamadığı takdirde Konsey ve Avrupa Parlamentosu Başkanlarının anlaşmalarıyla altı hafta içinde bir Uzlaşma Komitesinin toplanması gerekmektedir. Konsey bu kararları alırken nitelikli çoğunlukla, Komisyon'un olumsuz görüş bildirdiği değişiklikler için ise oybirliği ile hareket etmektedir (Anonymous, 2012b).

Uzlaşma Komitesi, Konsey ve Avrupa Parlamentosu'nun eşit sayıdaki üyesinden oluşmaktadır. Uzlaşma Komitesinin görevi, toplanmalarından itibaren altı hafta içerisinde Avrupa Parlamentosu ve Konsey'in ikinci okumadaki tutumları esas alınarak Konsey üyelerinin nitelikli çoğunluğu ve Avrupa Parlamentosu üyelerinin ise çoğunluğu ile ortak bir metin üzerinde anlaşmaktır. Uzlaşma Komitesi çalışmalarına katılan Komisyon'un görevi ise, Avrupa Parlamentosu ile Konsey'in görüşlerini birbirine yaklaştırmaktır. Uzlaşma Komitesinin toplanmasından itibaren altı hafta içinde ortak bir metin üzerinde anlaşılabilmesi durumunda söz konusu öneri kabul edilmemektedir (Anonymous, 2012b).

Üçüncü okuma aşamasında, Uzlaşma Komitesinin ortak bir metni onaylaması ile birlikte, bu onaydan itibaren altı hafta içinde Avrupa Parlamentosu çoğunlukla ve Konsey nitelikli çoğunlukla hareket ederek ortak metni kabul etmektedir, aksi durumda söz konusu öneri kabul edilmemiş sayılmaktadır. Avrupa Parlamentosu veya Konsey'in girişimleriyle üç aylık süre en fazla bir ay, altı haftalık süre ise iki hafta uzatılabilmektedir (Anonymous, 2012b).

ABİDA'nın 297. maddesinde olağan yasama usulüne göre kabul edilen yasama tasarrufları Avrupa Parlamentosu ve Konsey Başkanı tarafından imzalanarak, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayımlanan yasama tasarrufları belirtilen tarihte, tarih belirtilmediği durumda ise yayım tarihini izleyen yirminci gün yürürlüğe girmektedir (Anonymous, 2012b).

Şekil 2.1 AB Olağan Yasama Usulü

(Anonymous, 2009a)

3. ORTAK BALIKÇILIK POLİTİKASI VE AVRUPA BİRLİĞİ'NDE BALIKÇILIK YÖNETİMİ

3.1. Ortak Balıkçılık Politikasının Tarihçesi

1951 yılında Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu kuran Paris Antlaşması ile 1957 yılında Avrupa Ekonomik Topluluk'unu (AET) ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluk'unu kuran Roma Antlaşması, Avrupa Topluluğunun kurucu üyeleri olarak anılan Almanya, Belçika, Fransa, Hollanda, İtalya ve Lüksemburg tarafından imzalanmıştır. Bu antlaşmalar çerçevesinde, Avrupa Topluluğu ile Avrupa'da kalıcı bir barış, ekonomik ve siyasi birlik kurulması hedeflenmiştir (Avrupa Birliği Bakanlığı, 2014).

Ortak politikalara ilişkin ilk hükümler 1957 yılında kabul edilen Roma Antlaşmasında yer almaktadır (Vestrom 2011). Roma Antlaşmasınının 38. maddesinin birinci ve dördüncü bendindeki hükümlerde sırasıyla: *“Ortak Pazar, tarım ve tarım ürünleri ticaretini de kapsar. Tarım Ürünlerinden toprak mahsulleri, hayvancılık ve balıkçılık ürünleri ve bu ürünlerle doğrudan ilişkisi olan ilk işleme safhası sonucunda elde edilen ürünler anlaşılır.”* Dördüncü bendinde ise *“Tarım ürünleri için ortak pazarın işleyişi ve gelişimi, Üye Devletler arasında bir ortak tarım politikasının oluşturulması ile birlikte yürütülmelidir”* ifade edilmiştir (Anonymous, 1957). Roma Antlaşmasında yer alan Ortak Pazar kapsamında su ürünleri tarımsal ürünler kapsamında değerlendirilerek Ortak Tarım Politikası (OTP) içinde yer almıştır (Vestrom 2011).

1964 yılında Danimarka, Avusturya, Portekiz, İsveç, İsviçre, Norveç, İngiltere, İrlanda ve İspanya'dan oluşan Avrupa Serbest Ticaret Örgütü (EFTA) üyeleri ile Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun altı kurucu ülkesinin katılımı ile Avrupa Balıkçılık Konvansiyonu gerçekleşmiştir (Vestrom 2011). 1964 yılında düzenlenen Avrupa Balıkçılık Konvansiyonuna kadar balıkçılık haklarına ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır (Walter, 2010). Konvansiyon kapsamında belirlenen 0-6 deniz mili ile 6-12 deniz mili av hakları, Avrupa Topluluğu üye devletleri arasında gerçekleşecek olan anlaşmaların da temelini oluşturmaktadır (Vestrom, 2011).

1970 yılında AET'ye üye devletler, tüm üye devletlerin 6 deniz mili kıyı şeridi haricindeki sulara eşit erişimi üzerinde anlaşmaya varmıştır (Vestrom, 2011). 20 Ekim 1970 tarihinde balıkçılık sektörü için ortak yapısal politika kurallarını ortaya koyan 2141/70 sayılı Konsey Tüzüğü kabul edilmiştir (Havstein, 2013).

1970 yılında yürürlüğe giren Tüzükten kısa bir süre sonra, balıkçılık yönetimi konusunda uluslararası balıkçılık koruma rejiminde önemli değişiklikler olmuştur. Balıkçılık yönetimi açısından önemli gelişmelerden biri 1973 yılında başlayan ve 1982 yılında son bulan Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi (UNCLOS) ile kıyı devletlerine kıyı esas hattından 200 deniz miline kadar uzanan münhasır ekonomik bölge kavramının oluşmasıdır (Havstein, 2013).

1979 yılında, Balıkçılık Bilimsel ve Teknik Komitesi tarafından AT'nin yetki alanları kapsamındaki ticari balık stokları hakkında ilk raporunu yayımlamıştır. Rapor kapsamında, Ortak Balıkçılık Politikasının geliştirilmesi hususunda Topluluğun bir anlaşmaya varması ileri sürülmüştür (Havstein, 2013).

1983 yılında "Balıkçılık kaynaklarının korunması ve yönetimi için bir Topluluk düzeni kuran 170/83 sayılı Konsey Tüzüğü" (AET) ile Ortak Balıkçılık Politikası şekillendirilmiştir. 170/83 sayılı Konsey Tüzüğü 1976 yılındaki tüzüğü ilga etmemiş; 1976 yapısal politikası 2002 yılı reformuna kadar balıkçılık koruma ve yönetim politikasından ayrı olarak varlığını sürdürmüştür (Havstein, 2013).

1970 yılında kabul edilen ilk düzenlemelerden itibaren, Birlik balıkçılık politikasında 1983, 1992 ve 2002 olmak üzere üç önemli reform gerçekleşmiştir. Dördüncü ve son reform ise 2013 yılında nihai haline getirilmiştir. 1983 reformu, Üye Devletler arasında Toplam Müsaade Edilebilir Av Miktarı (TAC)'nın ve kotaların paylaşımı ve dağılımının temelini oluşturan nisbi kararlılık ilkesini ortaya çıkarmıştır. Üye Devletlere kotaların tahsis edilmesinde tarihi balıkçılık modeli dikkate alınmıştır. OBP'nin 1992 yılındaki reformu 3760/92 sayılı Konsey Tüzüğü'nün kabul edilmesi ile sonuçlanmıştır. 1992 reformunda Üye Devletlerin filolarının kapasiteleri ve kotaları arasındaki dengesizliği ele almak amacıyla girişimlerde bulunulmuştur. 1992 OBP Tüzüğü'nde denizden geçmesine izin verilen gemilerin zaman sınırlarının kullanımına yönelik bir tedbir sağlayan av çabası kavramını da ortaya çıkarmıştır. 2002 reformu ile yürürlüğe giren Temel Tüzük'te deniz

kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliği amaçlanmıştır. 2002 reformu sonucunda en çok koruma politikası ve yapısal politikalarda değişiklikler olmuştur. TAC, çok yıllık planlarla balıkçılık yönetiminde daha uzun süreli bir yaklaşımın benimsenmesi düşünülmüştür. Filo yönetimi için Üye Devletlere daha fazla sorumluluk verilerek aşırı kapasiteyi aşamalı olarak sınırlamak ve azaltmak için yeni bir filo politikasının oluşturulmasını hedeflenmiştir. 2002 reformunun önemli değişikliklerinden birisi de, yönetimi geliştirmek için kurulan Bölgesel Danışma Konseyleri'dir. Böylece politika yapma süreci ve yerelde bazı tedbirlere paydaşların geniş katılımı amaçlanmıştır (Lutchman vd, 2009).

11 Aralık 2013 tarihli 1380/2013 sayılı Ortak Balıkçılık Politikasına ilişkin Temel Tüzük 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş ve önceki 2371/2002 sayılı Tüzüğü ilga etmiştir. OBP hedefleri, ekonomik, sosyal ve istihdam olanaklarının uzun vadeli sürdürülebilirliğinin sağlanması çerçevesinde genişletilmiştir. Maksimum sürdürülebilir ürün (MSY) hedefine 2015 yılına kadar kısmen olmak üzere, tüm stoklarda en geç 2020 yılın kadar artan oranda ulaşılması planlanmıştır (Anonymous, 2013a).

2013 reformu kapsamında koruma tedbirleri çerçevesinde yürürlüğe yeni giren maddeler koruma tedbirlerinin Birliğin çevre mevzuatı kapsamındaki yükümlülüklerle uyumlu olması, istenmeyen avların azaltılması ve önlenmesi, karaya çıkarma zorunluluğundan oluşmaktadır. Karaya çıkarma zorunluluğu kapsamında türlere ilişkin olarak bir geçiş dönemi öngörülmüştür (Anonymous, 2013a).

Balıkçılık yönetimine ilişkin verilerin toplanması, yönetimi ve kullanılmasını içeren kurallar Avrupa Denizcilik ve Balıkçılık Fonu (EMFF) ile ilişkilendirilmiştir. Veri toplama esnasında tekrardan kaçınılması ile verilere kolay ve zamanında erişim amaçlanmıştır (Anonymous, 2013a).

2013 Reformu kapsamında yürürlüğe giren Temel Tüzük'te, balıkçılık yönetimin bilimsel esaslarına ilişkin ayrıntılı hükümler madde 25, 26 ve 27'de tanımlanmıştır. Balıkçılık yönetimi bilimsel temeli yaklaşımı çerçevesinde, üye devletler balıkçılık yönetimine ilişkin biyolojik, çevresel, teknik ve sosyo-ekonomik verilerini veri toplama alanında kabul edilen esaslara göre toplamaktadır. Toplanan veriler aşırı avlanan biyolojik deniz kaynaklarının durumu, balıkçılık düzeyi ve balıkçılık faaliyetlerinin biyolojik deniz

kaynakları ve deniz ekosistemi üzerindeki etkileri ile AB bünyesinde yer alan denizler ile dışındaki denizlerde balıkçılık, su ürünleri yetiştiriciliği ve işleme sektörünün performansına yönelik değerlendirmelere olanak sağlamaktadır (Anonymous, 2013a).

3.2. Avrupa Birliği'nde Balıkçılık Yönetimi ve Bilimsel Tavsiye

Mikalsen ve Jentoft (2001) tarafından balıkçılık yönetimi, kararların yasallığını ve yeterliliğini artırmak için oluşturulan güçlü kullanıcı kitlesinin katılımı olarak tanımlanmıştır. İyi yönetimin temel unsuru olarak paydaş katılımının önemi vurgulanmıştır.

Pita et al. (2010) ise, balıkçılık yönetiminin karar alma sürecinde paydaşların dahil olmasının ortak bir anlayışı kolaylaştırma, güven oluşturma, çatışmaları çözme, paydaşların sorumluluk ve hesap verebilirliğini genişletme, yönetim politikaları ve kararların meşrutiyetini ve kabulünü arttırma, uyum olasılığını arttırarak kural ve yönetmeliklerin daha etkin uygulanmasına katkıda bulunduğuna değinmiştir.

Avrupa'daki Ortak Balıkçılık Politikası (OBP) ve yönetim araçları aşırı avcılık nedeniyle ticari balık stoklarının tükenmesine ilişkin endişelere bir yanıt olarak oluşturulmuştur. Bu politika ile öncelikli olarak balık stoklarının tükenmesini durdurmak ve sürdürülebilir kaynaklar oluşturarak stokların iyileşmesine izin vermek amaçlanmıştır (Urquhart vd., 2011).

1983 yılında Ortak Balıkçılık Politikasının (OBP) kabul edilmesiyle birlikte balıkçılık yönetimine ilişkin adımlar da atılmaya başlanmıştır (Burns and Stöhr, 2011). OBP, AB politikalarının oluşumunda ve yönetiminde AB'nin diğer politikalarından ayrılan özelliklere sahiptir. Bu özellikler:

- Canlı su kaynaklarının korunması AB'nin münhasır yetkisi kapsamında yer almaktadır. Dolayısıyla OBP üye devlet düzeyinde bağlayıcı ve doğrudan uygulanabilir tüzükler ile öncelikli olarak yönetilmektedir.
- Bilime dayalı bir politika olmasıdır.

- Ulusal yetki sınırları boyunca hareket etmesi engellenemeyen ve tükenebilir doğal kaynaklar olması nedeniyle bu kaynakların yenilenebilir yönetimi ile ilgilenmektedir (Hegland, 2009).

3.2.1. Veri Toplama

2008 yılında OBP kapsamında AB balıkçılık sektörüne ilişkin bilimsel tavsiyeyi desteklemek ve balıkçılık sektöründeki verilerin toplanması, yönetimi ve kullanımı için Veri Toplama Çerçevesi (Data Collection Framework – DCF) 199/2008 sayılı Konsey Tüzüğü yayımlanmıştır. Verilerin toplanması ve yönetimi çok yıllık programlar çerçevesinde balıkçılık sektörüne ilişkin biyolojik, teknik, çevresel ve sosyo – ekonomik verilerin toplanmasına dayanmaktadır. Üye Devletler Topluluk programlarına uygun bir şekilde hazırlanan çok yıllık ulusal program çerçevesinde bu verileri toplamaktadır. Ayrıca OBP'nin uygulanması için ihtiyaç duyulan bilimsel tavsiyenin iyileştirilmesine yönelik hükümleri de içermektedir (Anonymous, 2008).

Üye Devletler ulusal programlarını yürütürken aynı deniz bölgesinde yer alan diğer üye devletler ve aynı deniz bölgesinde egemenlik ya da yargı yetkisi bulunan üçüncü ülkelerle faaliyetlerini koordine etmektedir. Komisyon üye devletlerin ulusal programlarını koordine etmelerine ve bölgedeki verilerin toplanması, yönetimi ve kullanımı uygulamalarına yardımcı olmak amacıyla Bölgesel Koordinasyon Toplantıları düzenlemektedir (Anonymous, 2008).

Ulusal programlar, STECF tarafından veri toplama yönetimi ve kullanımı ile verilerin bilimsel niteliği açısından değerlendirmede bulunmaktadır. Değerlendirmeler neticesinde ulusal programlar Komisyonca onaylanmaktadır. Ulusal programların izlenmesi Komisyon, STECF ve ACFA aracılığı ile gerçekleştirilmektedir (Anonymous, 2008).

Üye devletler, stokların bolluğu ve dağılımı ticari balıkçılık tarafından sağlanan verilerden bağımsız olarak değerlendirmek ve balıkçılık faaliyetlerinin çevreye etkisini değerlendirmek için denizde araştırma etütleri gerçekleştirmektedir. Üye devletler bu araştırma etütleri kapsamında toplanan verileri bilimsel örgütlere ve bölgesel balıkçılık yönetimi bünyesindeki bilimsel kuruluşlara iletimini sağlamaktadır. Bu

kapsamda,199/2008 sayılı Tüzük'te Üye Devletlerin bu verilerin toplanmasında tekrardan kaçınması gerektiğine de değinilmiştir (Anonymous, 2008).

Verilerin bilimsel analizi ile ilgili araştırma ve yönetim faaliyetinde bulunacak kuruluşların veri yöntemi açısından;

- Verileri amacına uygun olarak kullanmak
- Verilerin kaynağını belirtmek
- Verilerin bilimsel etik açısından doğru ve uygun bir biçimde kullanılmasından sorumlu olmak
- Verilerde mevcut şüpheli bir durum olması halinde Komisyon ve Üye Devleti bilgilendirmek
- Üye Devlet ve Komisyona veri kullanımının sonuçlarına ilişkin kaynak göstermek
- İlgili Üye devletin rızası olmadan verileri üçüncü tarafa iletilmemesi, ayrıca verileri hiçbir şekilde satamayacağına ilişkin yükümlülükleri bulunmaktadır. Söz konusu yükümlülüklerle uyulmadığı takdirde Komisyon ilgili üye devletin bilimsel analizi ile ilgili araştırma ve yönetim faaliyetinde bulunacak kuruluşların veri erişimini kısıtlayabilmekte ya da reddedebilmektedir (Anonymous, 2008).

Üye devletlerin ulusal uzmanları, Topluluğun taraf ya da gözlemci olduğu balıkçılık yönetim örgütlerinin ve uluslararası bilimsel kuruluşların toplantılarına katılım sağlamaktadır. Üye devletler ve Komisyon bilimsel tavsiyenin güvenilirliğini artırmak amacıyla söz konusu kuruluşlar ile işbirliği geliştirmektedir. Ayrıca tarafsız bilimsel danışma ortamı teşvik edilmektedir (Anonymous, 2008).

Tavsiye üretmek için gerekli veri avcılık ve karaya çıkarma, av çabası ve av alanları, balık stokları hakkında veri, ekosistem ve çevre hakkında veri ile ekonomik veriler dahil olmak üzere balıkçılık faaliyetleri üzerine verileri içermektedir. Erişilebilir bu tür verileri sağlamak amacıyla temel araç Veri Toplama Tüzüğü (Data Collection Regulation – DCR)'dür. Veri Toplama Tüzüğü balıkçılık ve balık stoklarına ilişkin verileri toplamak için Üye Devletlere %50 Topluluk finansmanı sağlayan bir araç olarak yer almaktadır. Veri toplama tüzüğü toplanması gereken veri türlerini tanımlamaktadır. Üye Devletler yıllık çalışma programları onaylandıktan sonra çalışmalara başlamaktadır. Toplanan veriler balıkçı filolarının faaliyetlerini, karaya çıkarma ve ıskartalarını ve filoların ekonomik

performanslarının bir değerlendirmesini sağlamaktadır. Veri turleri karaya çıkarma üzerine biyolojik bilgi, güverte gözlemcisine dayalı olan av verileri (oğunlukla ıskarta bilgisi sağlayan), balık stoklarının miktarı ve biyolojisi üzerine bilgi toplayan araştırma gemileriyle incelemeleri desteklemek, sektördeki maliyetler ve istihdam, fiyatlar üzerine verileri içermektedir. Veriler için diğer önemli kaynaklar ise karaya çıkarma ve satış raporları ile VMS'den balıkçı filolarının faaliyetleri üzerine elde edilen bilgileri oluşturmaktadır (Anonymous, 2014b).

3.2.2. Maksimum Sürdürülebilir rn (MSY)

Maksimum Sürdürülebilir rn (MSY), gelecekte yenilenecek bir balık stok kapasitesini tehlikeye sokmaksızın yıllar geçtikçe bir balık stokundan alınabilecek optimum av miktarı olarak tanımlanmaktadır (Anonymous, 2014c). Maksimum Sürdürülebilir rn kavramı 2015 yılına kadar elde edilecek bir hedef olarak 2002 yılı Sürdürülebilir Kalkınma Dünya Zirvesinde tüm ye devletler tarafında kabul edilmiştir. Bu kavram 1995 yılı BM Balık Stokları Anlaşmasının da bir parçasını oluşturmaktadır (Anonymous, 2009b). Bu yaklaşım ile birlikte, yönetim hedefi ideal stok boyutunun devam ettirilmesinden ziyade istikrarlı ve sürdürülebilir av miktarını elde etmek olmuştur. Komisyon 2006 yılında MSY ile ilgili olarak AB balık stoklarının yönetimine ilişkin bir Tebliğ yayımlamıştır (Anonymous, 2014c).

Çoğu AB balık stokları MSY seviyesinden avlanmaktadır. Bu durum bir yıldan gelecek yıla MSY seviyesinde balık ölümlerini azaltmak amacıyla ekonomik ve sosyal şoklara neden olabilmektedir. Bu nedenle Komisyon özellikle balık stokları veya balıkçılık için çok yıllık planlarının uygulanmasına dayanan kademeli bir yaklaşımı seçmiştir. Her plan uzun vadeli sürdürülebilir ürünlerle uyumlu bir miktar elde edilene kadar, stokların sağlığını tehlikeye atmadan birkaç yıl içinde devamlı olarak balık ölümlerini azaltmayı hedeflemektedir. Tüm bu planları hem ayrıntılı bilimsel tavsiye hem de paydaşlarla ayrıntılı danışma sürecine dayanarak geliştirmektedir (Anonymous, 2014c).

3.2.3. Toplam Müsaade Edilebilir Av Miktarı (TAC) – Kota Yönetimi

Toplam Müsaade Edilebilir Av Miktarı (TACs) ya da avlanma kotası çoğu ticari balık stokları için uygulanan av sınırını ifade etmektedir (Anonymous, 2014d). Her yıl, AB bireysel balık ve kabuklu stokları için TAC'lara karar vermektedir. TAC'lar belirlenirken tarihsel performansa dayalı olarak tanımlanan sabit oranda, Üye Devletler arasında paylaştırılmaktadır. Bu nisbi kararlılık ilkesi olarak da tanımlanmaktadır. Buna göre her Üye Devlet zaman içinde sabit kalan her AB kotasından bir pay almaktadır (Larsen vd., 2011).

Komisyon, ICES ve STECF gibi danışma kuruluşlarından stok durumu hakkında bilimsel tavsiyeye dayalı olarak teklif hazırlamaktadır. Bazı çok yıllık planlar TAC düzenlenmesine ilişkin kurallar içermektedir. TAC'lar Balıkçılık Bakanları Konseyi tarafından çoğu stok için yıllık, derin deniz stokları için her iki yılda bir olmak üzere düzenlenmektedir (Anonymous, 2014d).

Topluluk sularındaki tüm avlanan stoklar TAC'a tabi değildir, buna rağmen bazı durumlarda teknik önlemler ve av çabası yönetimi bir dereceye kadar avcılığı düzenlemektedir (Churchill ve Owen, 2010, s133). Akdeniz dışındaki çoğu AB balıkçıları, Üye Devletlerin ulusal kotalarını düzenleyen TAC ile yönetilmektedir (Anonymous, 2009c).

AB sistemi TAC ve kotaların, topluluk suları dışında da bazı uygulamaları bulunmaktadır. Özellikle AB için av sınırı açık deniz ile ilgili olan RFMO aracılığıyla ya da üçüncü ülke suları ile ilişkili olarak üçüncü ülkelerin komşuları ile müzakereler aracılığıyla uygulama bulmaktadır (Churchill ve Owen, 2010, s133).

Avrupa düzenleyici sisteminin temeli stok değerlendirme ve yönetim birimlerinin oluşturulması ile başlamaktadır. Başlangıç aşamasında TAC miktarını belirleyecek unsurları düzenlemektedir. Yüksek seviyede bilim ve teknolojiyi gerektiren bir değerlendirme süreci olarak nitelendirilmektedir (Astorkiza and Del Valle, 2013).

TAC ve kotaların yıldan yıla yönetimi için ek koşulların belirlenmesi hakkındaki 847/96 sayılı Konsey Tüzüğünde ihtiyati TAC ve analitik TAC ayrımı yapılmıştır. İhtiyati TAC, özellikle yıllık düzenlenecek TAC'lar için geçerli olan avlanma imkânının bilimsel

esaslı değerlendirmeye tabi olmayan stokları için geçerlidir. Analitik TAC da ise bilimsel esaslı değerlendirmeler dikkate alınmaktadır (Anonymous, 1996).

AB’de geliştirilen bilimsel TAC oluşturmak için kullanılan kurumsal model çeşitli dezelere ayrılan kapsamlı bir sistemden oluşmaktadır. Piramidin en altında Üye Devletlerin enstitüleri ve su ürünleri laboratuvarları yer almaktadır. Temelde bu kuruluşlar kamu kurumları ya da kamu tarafından finanse edilen kurumlardan oluşmaktadır. Bunlar genellikle ilgili balıkçılık bakanlıklarının araştırma bölümlerine bağlı olan laboratuvarlar ya da su ürünleri enstitüleridir (Astorkiza and Del Valle, 2013).

Balıkçılık ile ilgili enstitüler ve laboratuvarlar balık stoklarının değerlendirilmesinde temel birim olarak rol oynamaktadır. Bu enstitü ve laboratuvarlar özellikle denizdeki balık stoklarının daha iyi tahmin edilmesini sağlamak amacıyla yeni biyolojik ve popülasyon değerlendirme yöntemlerinin oluşturulması ve geliştirilmesi faaliyetlerini yürütmektedir. Uluslararası bilimsel kuruluş olan ICES ve bunun yanı sıra STECF çoğunlukla koordinasyon, kontrol ve bilimsel danışmanlık aşamalarında çalışmaktadır. STECF özellikle deniz biyolojisi, deniz ekolojisi, balıkçılık, av teknolojisi ve balıkçılık ekonomisi alanlarında nitelikli bilimsel uzmanların yardımını gerektiren OBP’nin uygulanması aşamasına müdahale etmektedir. ICES ise tarihsel bir geçmişe sahip olması ve balıkçılık alanında göstermiş olduğu bilimsel disiplinin güvenilirliği ile bilinmektedir. Bu anlamda TAC’ların bilimsel değerlendirilmesinde ICES temel rol oynamaktadır. Bu yüzden OBP’nin yönetim mekanizmasında AB’nin karar verme faktörlerinden birini de ICES oluşurmaktadır (Astorkiza and Del Valle, 2013).

Avrupa Komisyonu tarafından ICES stok değerlendirme sürecinde her bir Üye Devletin enstitüleri ve balıkçılık laboratuvarları tarafından yürütölen çalışmaların geçerliliği ve koordinasyonu ile ilgilenen bir kuruluş olarak anlaşılmaktadır. ICES’den ve ilgili enstitülerden gelen girdiler ile Kuzey Atlantik Deniz’inin AB sularında bütün balıkçılık sistemi için TAC’lar üzerine tavsiye elde edilmektedir (Astorkiza and Del Valle, 2013).

Stok değerlendirme ve bilimsel TAC teklifleri balıkçılığa bağlı olmayan ve balıkçılığa bağlı olmak üzere doğrudan ve dolaylı yöntemler aracılığı ile yürütölmektedir. Dolaylı yöntemler hem mevcut hem de önceki avlar için avlanan her türün popülasyon piramidini

oluşturmak için kullanılmaktadır. Bu yöntem ile bilimsel TAC ve stoğun özel durumuna daha uygun av çabasının genel koşulları ve niteliği hakkında ilgili tavsiyeleri belirlemek amacıyla popülasyon boyutu ve büyüme dinamiği değerlendirilmektedir. Bu girdilerin ardından, düzenleyici hacim, yaş, üreme koşullarına göre avları ayırt etmek için uygun stratejilerin yanı sıra filoların kota kriterleri, ağların boyutu ve diğer av araçlarını oluşturmaktadır. Dolaylı yöntemin en önemli sorunu pelajik türler için yüksek miktarda doğal ölüm oranının varlığı yaş piramidinin oluşturulmasını zorlaştırmaktadır. Bu türler de stoğa katılmada geniş dalgalanmalar eğilimi görülmektedir. Bu tür sorunlardan dolayı, popülasyon ya denizdeki nisbi bolluğun akustik tahmini ile ya da maksimum yumurtlama dönemi esnasında yumurta sayımı yoluyla doğrudan yöntemler ile değerlendirilmektedir. TAC değerlendirilmelerinde bu yöntemler kullanılarak ICES, türlerin boyuna ilişkin olarak avların TAC miktarı ve avların niteliği üzerine düzenleyici tavsiyelerde bulunmaktadır. Sonuç olarak tavsiyeler her tür için ve periyodik olarak genellikle de yıllık temelde düzenlenecek şekilde biyolojik ve popülasyon dinamiği görüşlerinden oluşmaktadır (Astorkiza and Del Valle, 2013). TAC'ların resmi olarak belirlenmesi her yılın Aralık ayında Balıkçılık Bakanlar Konseyi tarafından alınan kararlar doğrultusunda yönetilmektedir. TAC'lar OBP kapsamında birincil mevzuat aracıdır (Garnström, 2012).

3.2.4. Bilimsel Tavsiye

Ortak Balıkçılık Politikasının (OBP) uygulanması; özellikle deniz biyolojisi, deniz ekolojisi, balıkçılık, yetiştiricilik, su ürünleri av teknolojisi ve balıkçılık ekonomisi alanlarında yüksek nitelikli bilim insanının yardımını gerektirmektedir (Anonymus, 2014e).

AB balıkçılık politikasının bilimsel tavsiye sürecinde en önemli bilgi kaynağını ICES oluşturmaktadır. ICES balık stoklarının durumu hakkında toplanan verileri düzenleyen ve yorumlayan ulusal araştırma enstitüleri için bir şemsiye örgüt olarak nitelendirilmektedir. Elde edilen veriler ve ihtiyatlılık ilkesinin uygulanmasına bağlı olarak, ICES her yıl TAC hakkında politika tedbiri için tavsiyeler hazırlamaktadır. Avrupa Komisyonu'na bağlı olan STECF ise balıkçılık kaynaklarının mevcut durumu, geliştirilmesi ve ekonomik uygulamalar hakkında tavsiyeler sunmaktadır (Burns and Stöhr, 2011).

Tavsiyelere son şeklini vermek amacıyla STECF genel kurul toplamaktadır. OBP başladığından beri birçok konuda STECF, ICES'in geliştirdiği tavsiyelere dayalı olarak analizlerde bulunmuştur. Avrupa Komisyonu'nun, ICES ile mutabakat anlaşması bulunmaktadır. Bu anlaşma ile Komisyon ICES tavsiyesi için finansman sağlamak ve ICES'in genellikle yıllık olmak üzere düzenli aralıklarla tavsiyede bulunması için sözleşme yükümlülükleri oluşturmaktadır. En önemli yıllık tavsiyeyi TAC ve kotaların teklifi için başlangıç noktasını oluşturan gelecek yılın TAC'a ilişkin tavsiyesidir. ICES'den alınan tüm tavsiyeler STECF tarafından incelendikten sonra STECF tavsiyesi olarak raporlanmaktadır (Anonymous, 2014b).

ICES sadece doğa bilimleri ile ilgilenirken, ekonomik konular hakkındaki tüm değerlendirmeler STECF'in kendisi tarafından yapılmaktadır. STECF Komisyon'un bir birimi olarak veri toplama programları yoluyla toplanan verileri talep edebilmektedir (Anonymous, 2014b).

Avrupa Komisyonu'na tavsiye sağlayan ikinci bilgi kaynağı ise paydaşlardan sağlanan verilerdir. Su ürünleri sektör üyelerinden oluşan ve paydaşa dayalı bir danışma grubu olan Balıkçılık ve Su Ürünleri Danışma Komitesi (ACFA), su ürünleri sektör üyelerinin yanı sıra bilim adamları ve hükümet dışı örgütleri de bünyesinde bulundurmaktadır (Burns ve Stöhr, 2011). ACFA, danışma fonksiyonuna sahip olup kendi inisiyatifi kapsamında görüş verebilmektedir. Bu kapsamda, Komisyon Ortak Balıkçılık Politikası ile ilgili tedbirler hakkında Komiteye danışmaktadır. ACFA, var olmasına rağmen, 1990'lar ve 2000'li yılların başlarında paydaş katılım eksikliği olduğu Avrupa Komisyonu tarafından tespit edilmiştir. Bunun üzerine Avrupa Komisyonu balıkçılık politikasını daha etkin hale getirmek amacıyla "Ortak Balıkçılık Politikasının geleceği" hakkındaki yeşil kitap ile yeni yönetim tedbirlerini onaylamıştır. OBP 2002 reformundaki temel değişikliklerden biri, karar alma sürecine balıkçılar başta olmak üzere paydaş katılımının arttırılması ve yönetim sisteminin iyileştirilmesi üzerine olmuştur. Bölgesel Danışma Konseyleri'nin (RAC) oluşturulması bu tedbir aracılığı ile olmuş, böylece balıkçılık yönetimine büyük bir bölgesel paydaş katılımı sağlanmaya çalışılmıştır (Pita vd., 2010). RAC, öncelikle balıkçılık sektöründen temsilciler ile çevre sivil toplum örgütleri de dahil olmak üzere çeşitli temsilcilerden oluşmaktadır. ACFA'dakine benzer şekilde, RAC'lar da resmi

herhangi düzenleme yetkisi olmamasına rağmen bölgeleri adına Avrupa Komisyonu'na tavsiye sağlamaktadır (Burns and Stöhr, 2011).

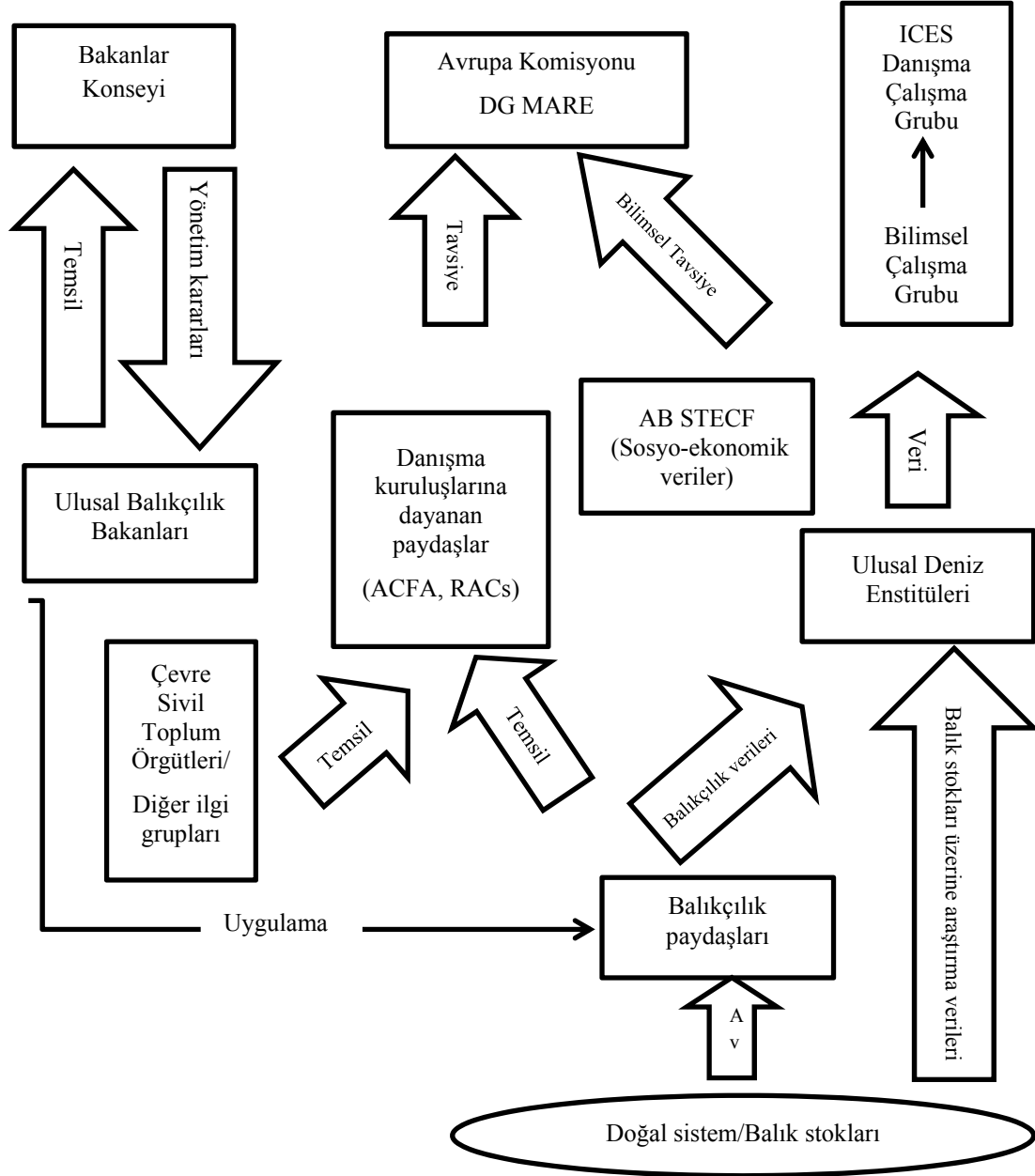
Balıkçılar, gemi sahipleri ve işleme sektöründen oluşan balıkçılık sektörü ile çevre sivil toplum örgütleri balıkçılık yönetim piramidinin en altında yer alan paydaşları oluşturmaktadır. Su ürünleri sektörü, üretim yolu ile ekonomik kazanımlar elde etmeye çalışmaktadır. Çevre sivil toplum örgütleri ise doğanın korunmasını teşvik etmektedir (Burns and Stöhr, 2011).

AB balıkçılık yönetiminde bilimsel tavsiye akışı aşağıdaki gibidir:

- Komisyon, ICES'den ya da STECF'den belli bir konu hakkında tavsiye talep eder. Belli bir stok için bir sonraki yılın av kotaları üzerine tavsiye talebi örnek verilebilir.
- Tavsiye kuruluşları veri derlemek için bilim adamlarından oluşan bir çalışma grubunu davet eder ve verileri analiz eder.
- Çalışma grubu analiz için toplanır. Av kotası durumunda verileri ve ilgili stokun araştırmalar sonucu elde edilen verileri bir araya getirilir. Durumu, üretkenliği, boyutu ve faydalanma durumu, bu stokların tarihi kapsamında "stok değerlendirilmesi" olarak adlandırılan veri üretilir. Mevcut stokun değerlendirilmesinden yola çıkılarak gelecek yıl stok tahminleri yapılır. Yönetim planının kabul edilmesi durumunda, tahmin yönetim planına göre gelecek yılın av miktarını içerir. Stokların "güvenilir biyolojik sınırlar içinde ya da dışında olmasına göre sınıflandırılır. Aşırı avcılık durumunda stoğun maksimum sürdürülebilir ürünün (MSY) ötesinde kullanıldığı tahmin edilir. Gelecek yıl için maksimum önerilebilir av hakkındaki tavsiye sonuç olarak stokların durumuna ve yönetim planlarına bağlıdır.
- Talebe karşılık olarak bir tavsiye analizi temelinde üretilir.
- Tavsiye ICES ya da RFMO gibi diğer bilimsel danışma komiteleri tarafından üretilirse, STECF onu incelemeyi talep eder.
- Komisyon teklif hazırlamak için tavsiyeyi kullanır. Avlanma kotaları durumunda Komisyon stokların durumunu, politik beyanda düzenlenen karar kuralları ile tavsiyede çeşitli seçenekleri karşılaştırır ve ilgili karar kuralı ile uyumlu olan seçeneklere karar verir. Bu durum belirli stok için gelecek yıl TAC'ların teklifi ile sonuçlanır (Şekil3.1) (Anonymous, 2014b).

Her yıl yüzden fazla stok için bilimsel tavsiye üretilmektedir. Buna rağmen tüm stoklar için stok değerlendirilmesi yapacak yeterli veri bulunmamaktadır (Anonymous, 2014b).

Şekil 3.1 AB Balıkçılık Yönetimi

(Burns ve Stöhr, 2011)

3.3 Akdeniz ve Karadeniz’de Balıkçılık Yönetimi

STECF yıllık olarak GFCM, ICCAT gibi çeşitli değerlendirme kaynaklarını incelemekte ve risk değerlendirmesi için Avrupa Komisyonuna bağımsız tavsiyelerde bulunmaktadır. Avrupa Komisyonuna bağımsız tavsiye sağlamak ve GFCM/SAC faaliyetlerini en iyi şekilde desteklemek ve geliştirmek amacıyla genellikle DCF kaynaklarını kullanarak uzmanlarla bağımsız değerlendirmeleri yürütmektedir. Ayrıca GFCM/SAC ve ICCAT/SCRS’deki AB bilim adamlarının proaktif katılımını geliştirmektedir (Di Natale, 2009).

STECF ve dış uzmanlar tüm denizlerdeki AB filoları tarafından kullanılan bütün stoklar dahil olmak üzere Avrupa Topluluğunun stokları hakkında bütünleştirilmiş bir tavsiye sağlamaktadır. STECF değerlendirme çalışması önceki STECF-SGMED toplantıları ya da devam eden GFCM – SAC yaklaşımları oluşturan kabul edilmiş yöntemleri esas almaktadır. SGMED tarafından yürütülen değerlendirmeler, tüm yönleriyle tartışılmakta ve sonuçlar her toplantıda mevcut uzmanlar anlaştıktan sonra yayımlanmaktadır. Raporlar yorumlanması ya da onaylanması amacıyla STECF’e sunulmaktadır. Nihai hale getirilmiş STECF-SGMED raporu orijinal SGMED metnini ve STECF Genel Kurulunun yorumlarını içermektedir. Değerlendirme sürecine yardım amacıyla, aynı stoğa sahip birden fazla coğrafik alt bölgeyi (GSA) birleştirme olanağı 2009 yılının Mart ayında STECF SG-ECA/RST/MED tarafından kabul edilmiştir (Caddy, 2012).

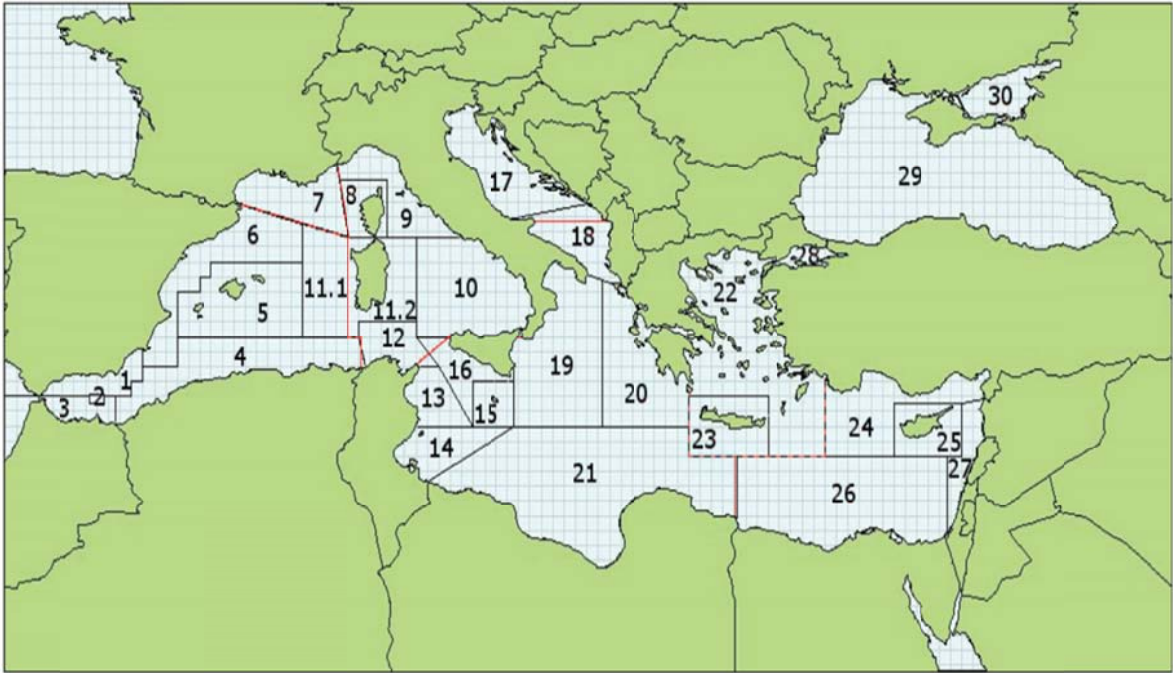
STECF, GFCM değerlendirme hususları ve AB yönetim kararları arasındaki ara aşamayı oluşturmaktadır. STECF, Avrupa Komisyonuna sunulmadan önce Akdeniz ve başka bir yerde Avrupa balık stok değerlendirmeleri hakkındaki tavsiyeleri gözden geçirmekte ve bu tavsiyeleri birleştirmektedir. GFCM Akdeniz stoklarının değerlendirilmesinde resmi sorumluluğa sahip bir kuruluş olarak yer almaktadır (Caddy, 2012).

Büyük pelajik balıklar ile ilgili olarak ICCAT ve GFCM üye devletleri tarafından Akdeniz’de veri toplanmasını desteklemektedir. Akdeniz’de veriler toplanmakta ve ilk stok değerlendirmeleri ya ICCAT ya da GFCM tarafından yürütülmektedir (Caddy, 2012).

ICES bölgesindeki usule paralel olarak, 30 istatistiki bölge Akdeniz havzasında da belirlenmiştir (Şekil 3.2). Akdeniz birim alanlarındaki yerleşik türler için stok aralığı aynı değildir. Bu alanlardan bazıları Cezayir – 4’te olduğu gibi stok aralığına karşı olarak ulusal çıkar alanlarına denk gelebilmektedir. Birim alandaki ön değerlendirmeler GFCM ve STECF tarafından incelenmeden önce yerel bölge bilim adamları tarafından yürütülmektedir (Caddy, 2012).

Konsey ve Komisyon Karadeniz’de özellikle GFCM çerçevesinde sürdürülebilir stok değerlendirmesini teşvik etmeyi daha da artırmak amacıyla balıkçılık üzerine var olan bölgesel işbirliğinde anlaşmışlardır (Anonymous, 2014f).

Şekil 3.2 GFCM Coğrafi Alt Bölgeleri

— FAO İstatistik Bölümleri (kırmızı)		— GFCM (siyah)	
01 – Kuzey Alboran Denizi	09 – Ligurya ve Kuzey Tiren Denizi	16 – Sicilya'nın Güneyi	24 – Kuzey Levant
02 – Alboran Denizi	10 - Güney ve Orta Tiren Denizi	17 – Kuzey Adriatik	25 - Kıbrıs Adası
03 – Güney Alboran Denizi	11.1 – Sardunya (batı)	18 - Güney Adriatik	26 – Güney Levant
04 – Cezayir	11.2 – Sardunya (doğu)	19 - Batı İyonya Denizi	27 – Levant
05 – Balear Adaları	12 – Kuzey Tunus	20 – Doğu İyonya Denizi	28 – Marmara Denizi
06 – Kuzey İspanya	13 – Hammamet Körfezi	21 – Güney İyonya Denizi	29 – Karadeniz
07 – Lion Körfezi	14 – Gabes Körfezi	22 – Ege Denizi	30 – Azak Denizi
08 – Korsika Adaları	15 – Malta Adası	23 – Crete Adası	

(Anonymous, 2009c).

3.4. Bazı Üye Devletlerde Balıkçılık Yönetimi

3.4.1. İsveç'te Balıkçılık Yönetimi

İsveç balıkçılık sistemi ve politikaları hem bölgesel hem de uluslararası anlaşmalar kapsamında yürütülmektedir. 1 Ocak 1995 tarihinde Avrupa Birliği'ne katılan İsveç, bu tarihten itibaren İsveç balıkçılık politikası ve yönetiminde Ortak Balıkçılık Politikasını (OBP) benimsemiştir (Popescu, 2010).

İsveç Balıkçılık Kurulu, İsveç'in balık kaynaklarının korunması ve kullanımından sorumlu hükümet makamı olarak tanımlanmaktadır. Kurul genel politika konularında Tarım Bakanlığı'na bağlı olmakla birlikte, kendi karar verme yetkisine sahip ayrı bir kuruluştur. Balıkçılık politikasının tüm sorumluluğu ve bu alandaki ulusal mevzuatın geliştirilmesine dayanan genel politika konularında Tarım Bakanlığına bağlıdır. 1948 yılında kurulan kurul aynı zamanda Danışma Konseyinin de başkanı olan Genel Müdür tarafından yönetilmektedir (Popescu, 2010). İsveç Balıkçılık Kurulu;

- Araştırma ve Geliştirme Bölümü
- Kaynak Yönetimi Bölümü
- Balıkçılık Kontrol Bölümü olmak üzere üç yapıdan oluşmuştur (Popescu, 2010).

İsveç Balıkçılık Kurulunda araştırmalar balık stokları, av teknolojisi ve avcılığın çevreye etkileri hakkında bilgi arttırma hedefine yönelik olarak yapılmaktadır. Araştırma sonuçları Kuzey Denizi, Skagerrak, Kattegat, Baltık Denizi ve büyük göllere ilişkin bilgiyi bilimsel tavsiye yoluyla aktarmaktadır (Popescu, 2010).

2011 yazına kadar İsveç Balıkçılık Kurulu su ürünleri mevzuatı, veri toplama, bilimsel tavsiye ve bazı su konuları dahil olmak üzere İsveç balıkçılığında sorumlu tek İsveç makamı olarak tanımlanmaktadır. 2011 yazından itibaren İsveç Balıkçılık Kurulu;

- Çoğunlukla su konularından sorumlu İsveç Deniz ve Su Yönetimi Ajansı
- Su ürünleri mevzuatından sorumlu İsveç Tarım Kurulu
- Deniz araştırmalarından sorumlu İsveç Tarım Bilimi Üniversitesi olmak üzere üç temel kuruluş ile yer değiştirmiştir (Garnström, 2012).

Uluslararası Deniz Araştırmaları Konseyi (ICES) biyolojik izleme verilerinin sağlanması sürecinde, İsveç Tarım Bilimi niversitesi ulusal biyolojik veri analizlerinin bir araya getirilmesinde sorumlu olup OBP kotalarının temel alınmasında Avrupa Komisyonu'na tavsiye bildirmektedir. İsveç Tarım Bilimi niversitesi'nin danışma sorumluluğu bulunmaktadır (Garnström, 2012).

AB mevzuatına göre, AB'ye ye bir devlet ve OBP'ye katılan bir ülke olarak İsveç'in biyolojik tavsiye verilerini toplaması ve ICES'e verileri raporlaması gerekmektedir. OBP mekanizması kapsamında, İsveç Tarım Bilimi niversitesinin temel görevi, İsveç balıkçıları tarafından yönetilen ve avlanan deniz kaynaklarının balık stoklarının yönetimi için biyolojik veri ve veri analizini İsveç Hkmeti, katılan diğer İsveç makamları ile ICES'e sağlamaktır (Garnström, 2012).

3.4.2. Danimarka'da Balıkçılık Yönetimi

Danimarka'nın 1973 yılında AB'ye ye olmasından itibaren balıkçılık politikası ve yönetimi 2014 yılında uygulanacak olan Skagerrak'ta toplam ıskarta yasağı da dahil olmak üzere Ortak Balıkçılık Politikası kapsamında yrtlmektedir (Semrau ve Ortega-Grass, 2013).

Danimarka Gıda, Tarım ve Balıkçılık Bakanlığı'na bağlı Danimarka Balıkçılık Müdürlüğü, AB ve ulusal koruma politikalarının izlemeden ve yürütmeden sorumlu makam olarak anılmaktadır. Yetiştiricilik sektörü Gıda, Tarım ve Balıkçılık Bakanlığı'nın Su rnleri Kanunu tarafından düzenlenmektedir (Semrau ve Ortega-Grass, 2013).

Danimarka Balıkçılık Müdürlüğü denizde ve karada denetimler yürütmektedir. Veterinerlik standartları denetimi Gıda, Tarım ve Balıkçılık Bakanlığı'na bağlı Danimarka Veteriner ve Gıda İdaresi'nin sorumluluğundadır (Semrau ve Ortega-Grass, 2013).

Ortak Balıkçılık Politikası bütün Danimarka balıkçılık yönetmeliklerinin temelini oluşturmaktadır. Ulusal yönetmeliklerin birçoğu ulusal kaynak kullanım politikasının yanı sıra yerel balıkçılık koşullarını yansıtma amacıyla da oluşturulmuştur (Semrau ve Ortega-Grass, 2013).

Balıkçılık iç kontrol yönetim tedbirleri, avcılık lisansı, denizde geçen gün sayısı; dış kontrol yönetim tedbirleri ise AB sisteminde müzakere edilen (TAC), ringa ve uskumru balığında kullanılan bireysel transfer edilebilir kota sistemi, bireysel teknelere tahsis edilen kota paylaşımlarına ilişkin teknik tedbirler OBP kapsamında belirlenen asgari karaya çıkarma boyu, trol ağı, galsama ağı ve gırgır ağı için avcılığa özgü asgari ağ göz açıklığı, kapalı alan ve mevsimler ile yönetilmektedir (Semrau ve Ortega-Grass, 2013).

4. AB BALIKÇILIK KARAR ALMA MEKANİZMASINDA YER ALAN PAYDAŞLAR

4.1 Uluslararası Deniz Araştırmaları Konseyi (ICES)

Uluslararası Deniz Araştırmaları Konseyi (ICES) okyanusların sürdürülebilir kullanımını desteklemek amacıyla bilim ve tavsiye geliştiren küresel bir kuruluştur. Belçika, Kanada, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, İzlanda, İrlanda, Letonya, Litvanya, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Rusya Federasyonu, İspanya, İsveç, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere ICES'e üye 20 ülke bulunmaktadır (www.ices.dk, 2014).

1902 yılında hükümetlerarası bir örgüt olarak kurulan ICES'in temel amaçları çerçevesinde taraf ülkeler tarafından imzalanan 1964 yılındaki ICES Konvansiyonu ve 2002 yılındaki Kopenhag Deklarasyonu ICES'in yasal dayanaklarını oluşturmaktadır (www.ices.dk, 2014).

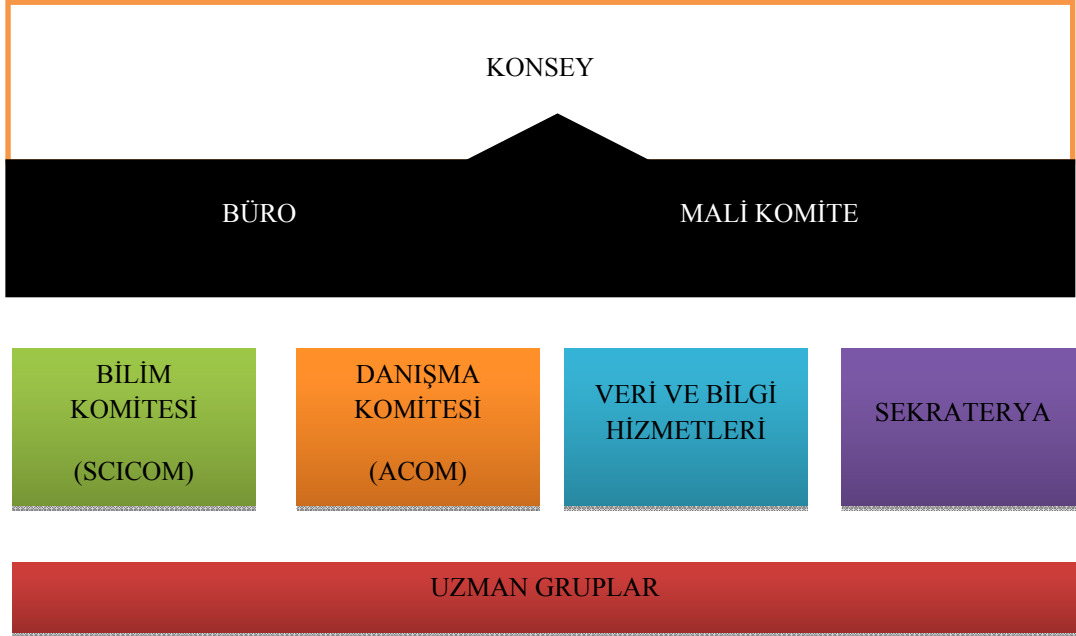
ICES Konvansiyonu kapsamında örgütün amaçları 1. madde de belirlenmiştir. Buna göre:

- Özellikle canlı kaynaklarla ilişkili olan deniz çalışmaları için araştırma ve incelemeyi teşvik etmek
- Gerekli gördüklerinde bu tür araştırma ve incelemeleri taraf ülkeler anlaşması ile düzenlemek ve bu amaçla gerektiğinde programlar hazırlamak
- Himayesinde yürüttüğü araştırma ve inceleme sonuçlarını yayınlamak ya da yaymak ya da yayımlanmasını teşvik etmektir (Anonymous, 1964).

ICES çalışmaları Arktik okyanusu, Akdeniz, Karadeniz ve Kuzey Pasifik okyanusuna kadar uzanmaktadır. ICES, okyanus ve kıyı izleme ve araştırmalarının koordinasyonunu yürütmektedir. ICES'in hedefi deniz çevresi ve ekosisteminin sürdürülebilir kullanımı hakkında karar vericilere mevcut en iyi bilimsel veriyi sağlamaktır (www.ices.dk, 2014).

ICES' in yapısı içerisinde konsey, büro, mali komite, bilim komitesi (SCICOM), danışma komitesi (ACOM), veri ve bilgi hizmetleri, sekretarya ve uzman çalışma grupları bulunmaktadır (Şekil 4.1).

Şekil 4.1 Uluslararası Deniz Araştırmaları Konsey'inin (ICES) yapısı

(www.ices.dk, 2014).

ICES iklim değişikliği, ekoloji ve ekosistem fonksiyonları, araştırma ve örnekleme, balıkçılık, yetiştiricilik ve çevre bilimi gibi deniz bilimi ile ilgili konuları ele alarak uzman gruplar ve çalışma grupları aracılığıyla çalışmalarını yürütmektedir. Her grubun görev tanımı Danışma Komitesi ya da Bilim Komitesi aracılığı ile belirlenmektedir. Çalışma grupları paydaş katılımına açık olarak faaliyetlerini sürdürmektedir (www.ices.dk, 2014).

ICES'in genel faaliyetleri arasında yeni uzman gruplarını başlatma ve yeniden yapılandırmanın yanı sıra var olan çalışma ya da uzman gruplarından birini kapatmayı da içermektedir (Stange vd., 2012).

Danışma Komitesi (ACOM), Kuzey Atlantik Okyanusu boyunca kıyı ve okyanus kaynakları ile deniz ekosistemlerinin sürdürülebilir yönetimini desteklemek için yetkili makamlara bilimsel tavsiye temininden sorumludur. ICES uzman grupları, ACOM çalışmaları aracılığıyla bilimsel analizlerin temelini hazırlamaktadır. Danışma Komitesi,

ICES Konseyi tarafından atanan bağımsız bir başkanının yönetimi kapsamında üye ülkelerin her birinden bir temsilci olacak şekilde yapılanmıştır. ICES tavsiyeleri üzerine tavsiye alıcılar ve paydaşlar ile yıllık toplantılar düzenlenmektedir (www.ices.dk, 2014).

ICES'in temel bilimsel organı olan Bilim Komitesi (SCICOM); iklim değişikliği, ekoloji ve ekosistem, araştırma ve örnekleme, bütünlük değerlendirme ve modelleme, balıkçılık, su ürünleri yetiştiriciliği ve çevre bilimi dahil olmak üzere deniz bilimlerinin çalışmalarını denetlemektedir (www.ices.dk, 2014).

4.1.1. ICES Danışma Süreci

Bağımsız değerlendirici grup raporlarına dayanarak, ICES tavsiyesi tavsiye hazırlık grubu tarafından hazırlanmakta ve Danışma Komitesi tarafından onaylanmaktadır. ICES tavsiye süreci öncelikli olarak danışandan bir tavsiye talebi alınması ile başlamaktadır. Talep alındıktan sonra uzman gruplar tarafından bilimsel-teknik bir taslak ve değerlendirmeler yapılarak ilgili veriler toplanmaktadır. Bu veriler ışığında hazırlanan uzman grup raporları bağımsız uzmanlar tarafından tekrar incelenmektedir. Stok değerlendirme durumunda kullanılacak değerlendirme yöntemini oluşturan inceleme üzerinde anlaşma sağlanmaktadır. İnceleme, uzman grup kapsamında yürütülmekte ve tavsiye hazırlık grubu tarafından izlenmektedir. İnceleme ile birlikte uzman grup raporu, tavsiye hazırlık grubu tarafından kullanılmaktadır. Tavsiye hazırlık grubu tarafından hazırlanan taslak tavsiye üzerinde görüşülmekte ve sonra Danışma Komitesi tarafından onaylanmaktadır. Son olarak, onaylanan tavsiye alıcıya teslim edilmektedir (www.ices.dk, 2014).

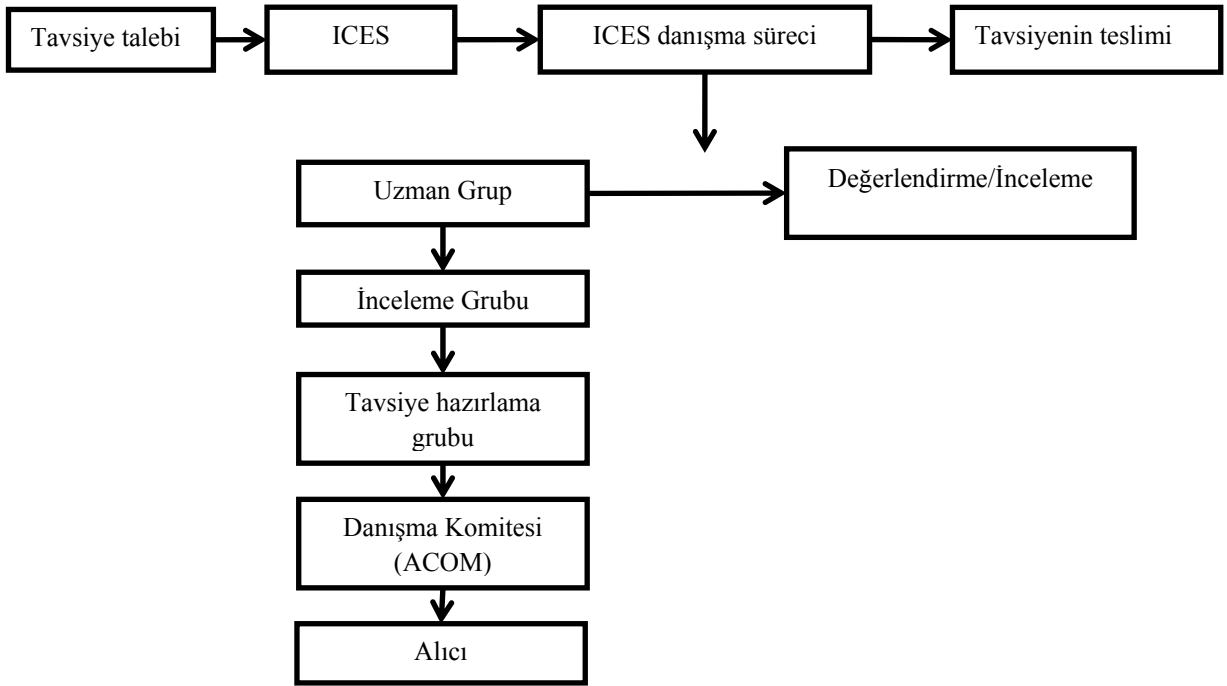
ICES tavsiyesi aşağıdaki pek çok uluslararası anlaşma ve politikalar tarafından belirlenmektedir (Anonymous, 2014h):

- Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi (UNCLOS)
- Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı (UNCED)
- Birleşmiş Milletler 1995 Ayrık Balık Stokları Anlaşması
- Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi
- Sürdürülebilir Kalkınma Hakkında Johannesburg Dünya Zirvesi Deklarasyonu (Anonymous, 2013b; Anonymous,2014g).

ICES, deniz politikası ve yönetimi konuları hakkında ICES'e üye ülkelere ve uluslararası komisyonlara tavsiyelerde bulunmaktadır. Avrupa Komisyonuna ise, Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi, Habitat Direktifi, Su Çerçeve Direktifi, Entegre Denizcilik Politikası ve Ortak Balıkçılık Politikası üzerine tavsiyeler sunmaktadır. Bu tavsiyeler çerçevesinde politika ve yasal ihtiyaçlara cevap vermeye çalışmaktadır (www.ices.dk, 2014; Anonymous, 2013b; Anonymous, 2014g).

Tavsiyeler, ekosistem yaklaşımını vurgulayarak balıkçılık politikası hakkında MSY yaklaşımı, uzun dönemli yönetim planları ve karışık balıkçılık yönetimi ve birden çok tür içeren yönetimin filoya dayalı yaklaşımı gibi ilgili politikaya ilişkin gelişmeleri içermektedir (Anonymous, 2013b).

Şekil 4.2 ICES Danışma Süreci

(www.ices.dk, 2014).

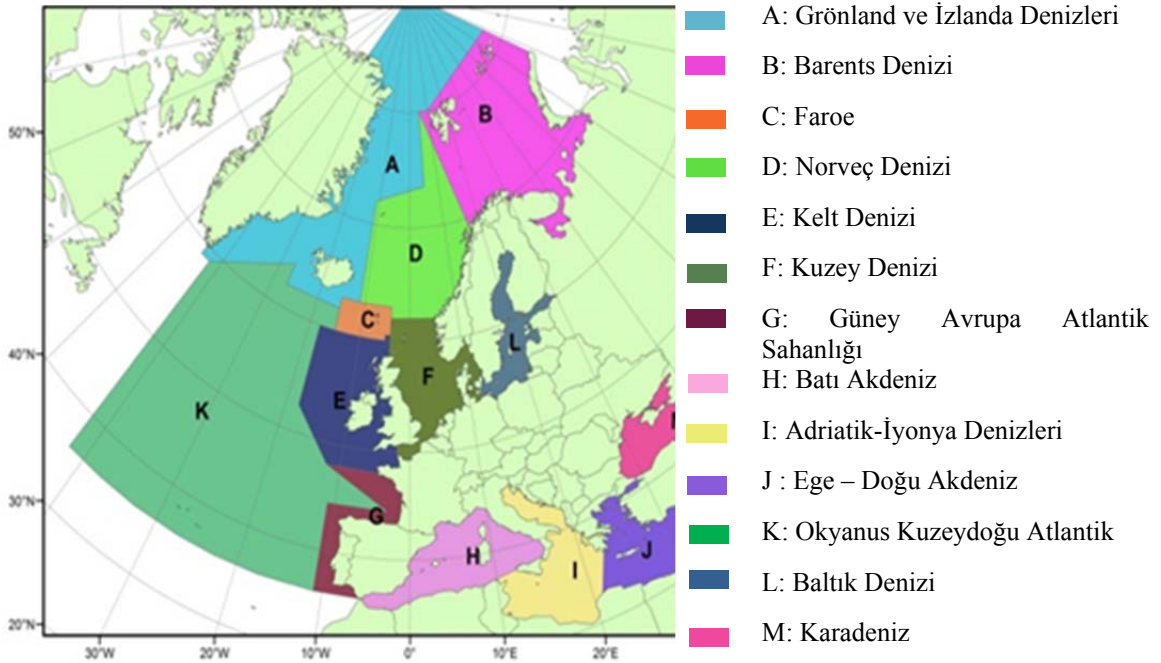
Tavsiye gerekçesi, uzmanlar tarafından veri ve analizler derlenerek uzman gruplar aracılığıyla oluşturulmaktadır. Analiz süreci bağımsız değerlendiriciler tarafından yapılmaktadır. Tavsiye gerekçesi kapsamında bilimsel analiz ve bağımsız değerlendirme süreci ICES aracılığı ile kamuya sunulmaktadır. Tavsiye, ICES üye devlet hükümetleri

tarafından atanan bilim adamlarından oluşan bir komite tarafından kabul edildiğinden uluslararası meşruiyeti bulunmaktadır (www.ices.dk, 2014).

ICES siyasi etkilerden bağımsız olarak tavsiye çıktılarını sağlamaktadır. (Anonymous, 2013b). Bu kapsamda bilimsel veriler, ICES tavsiyelerinin temelini oluşturmaktadır. ICES'in çevre konuları ve balıkçılık yönetimi üzerine verdiği bilimsel tavsiyeler karar alıcılar tarafından değerlendirmeye alınmaktadır (Anonymous, 2014h).

ICES tavsiyesi Avrupa sularında ekosistem yaklaşımının geliştirilmesine imkan sağlayan eko-bölgelere ayrılmıştır. Biyocoğrafik ve oşinografik özellikleri ile var olan politik, sosyal, ekonomik yönetim bölümlerine dayanılarak önerilen eko-bölgeler Şekil 4.3'de gösterilmektedir (www.ices.dk, 2014).

Şekil 4.3 ICES Eko-Bölgeleri

(www.ices.dk, 2014).

4.1.2. ICES ve AB İlişkileri

Avrupa Komisyonu, ICES'den DG MARE aracılığı ile yaklaşık 40 tür hakkında düzenli olarak balıkçılık tavsiyesi talep etmektedir. Deniz Strateji Çerçeve Direktifini desteklemek amacıyla bilimsel tavsiye ihtiyacını ilişkin olarak AB Çevre Genel Müdürlüğü aracılığıyla da talepler alınmaktadır (Stange 2010).

Uluslararası Deniz Araştırmaları Konseyi ve Avrupa Komisyonu arasındaki Mutabakat Anlaşması 6 Mayıs 2013 yılında imzalanmıştır (www.ices.dk, 2014). Söz konusu anlaşma ICES tarafından AB'ye verilecek tavsiye hükümlerinin temelini oluşturmaktadır. Tavsiye sonuçları deniz ekosistemlerini etkileyen faaliyetlerin yönetimi hususunda Avrupa Birliği ve Üye devletler tarafından kabul edilen politikaların uygulanmasının destekleyen ICES tarafından sağlanan bilime dayalı ürünlerdir (Anonymous, 2013b).

ICES deniz çevresine ilişkin birçok veri setini toplayıp yönettiği Veri Merkezi'ne sahiptir. Avrupa Çevre Ajansına (EEA), Eurostat ve diğer çeşitli AB projeleri ile biyoçeşitlilik portallarına veri hizmeti sağlamaktadır. (Anonymous 2014h). Ayrıca AB'nin Veri Toplama Tüzüğü ve Veri Toplama Çerçevesi kapsamında bilimsel analizin yasal açıdan kullanımı, toplanan herhangi verinin Üye Devletler aracılığı ile ya da doğrudan düzenlenmesi ICES ve AB arasında yapılan mutabakat anlaşmasının yer almaktadır. Avrupa Birliği, AB'nin mevzuatı kapsamında toplanan ya da AB'nin fon desteği ile toplanan diğer herhangi veriye erişim temininde ICES'e yardım etmektedir (Anonymous, 2013b).

AB düzenli aralıklarla tavsiye edilen kullanımlar ve amacına uyup uymayan tavsiyeler hakkında ICES'i bilgilendirmektedir. ICES ve AB yürüttükleri işlerin tekrarlanmasından kaçınmak amacıyla koordine ve işbirliği halinde hareket etmektedir. ICES'e deniz ve balıkçılık araştırmalarına ilişkin konular bildirilmekte ve bu konular hakkında ICES'e danışılmaktadır (Anonymous, 2013b).

AB paydaş katılımı çerçevesinde oluşturulan Danışma Konseylerinin üyeleri, ICES'in politikalarına takip eden ACOM ve ACOM tarafından oluşturulan gruplara gözlemci statüsünde ICES tarafından yetkilendirilmektedir. Balık stoklarının durumu, balıkçılık ve eko bölgeler hakkındaki tavsiye ICES tarafından kabul edildikten sonra kullanıma sunulmaktadır (Anonymous, 2013b).

OBP ve MSFD (Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi) desteklemek için ICES tarafından sunulan bilimsel tavsiyenin AB yetkilileri ve ilgili paydaşlar tarafından kullanımını kolaylaştırmak amacıyla, AB ve ICES Brüksel'de ortak toplantılar yapılmasına karar vermektedir. Bu toplantılar

- Balık popülasyon dinamiği ilkeleri
- Stok değerlendirme ve modelleme yaklaşımları
- İhtiyati, MSY ve ekosistem yaklaşım kavramları ve iyi çevresel durum ile bağlantısı
- Karışık balıkçılık tavsiyesi, multi-türlerin tavsiyesi ve sınırlı stok veriler üzerine tavsiye hakkındaki en son gelişmeler dahil olmak üzere değerlendirmeye izin verilen ürün kontrol kuralı ve yöntemlerini destekleyen kavram
- Bilimsel danışma sürecine ilişkin konular toplantı konularını içermektedir (Anonymous, 2013b).

4.2. Balıkçılık Bilimsel, Teknik ve Ekonomik Komitesi (STECF)

Balıkçılık Bilimsel, Teknik ve Ekonomik Komitesi balıkçılık yönetimi hakkında Komisyona tavsiyede bulunmak üzere 93/619/EC sayılı Komisyon Kararı ile 1993 yılında kurulmuştur (Anonymus, 2014 1, i). 93/619/EC sayılı Komisyon Kararı ile Balıkçılık Bilimsel, Teknik ve Ekonomik Komitesi “Komite” olarak adlandırılmıştır (Anonymous, 1993).

2002 Reformu sonucu oluşturulan 2371/2002 sayılı OBP Temel Tüzüğü'nün 33. maddesi kapsamında Balıkçılık Bilimsel, Teknik ve Ekonomik Komitesinin oluşturulmasına ilişkin hüküm yer almaktadır. Komisyon kapsamında kurulan STECF'e biyolojik, ekonomik, çevresel, sosyal ve teknik hususlar dahil olmak üzere canlı sucul kaynakların korunması ve yönetimi ile ilgili konular hakkında düzenli olarak danışılabilir. Aynı madde de ayrıca, balıkçılık yönetimi hakkında öneri sunulduğu zaman Komisyon'un STECF'in tavsiyelerini dikkate alması hükmü de bulunmaktadır (Anonymous, 2002).

2005/629/EC sayılı Komisyon Kararı 2002 Reformu sonrası Temel Tüzüğe dayandırılarak oluşturulan Balıkçılık Bilimsel, Teknik ve Ekonomik Komitesinin yapısı ve işleyişine ilişkin ayrıntılı hükümler içeren ikincil mevzuattır. Komisyon, Avrupa Birliği (AB)'nin balıkçılık kaynaklarına ve bölgelerine erişimin yönetilmesi ve balıkçılık faaliyetlerinin düzenlenmesi koşulları ile bağlantılı olan tüm sorunlarda STECF'e danışılabilir (Anonymous, 1993). STECF Avrupa Topluluğu ile ilgili balıkçılık

kaynakları konusundaki durum hakkında, balıkçılık kaynaklarının durumunun ekonomik etkileri, biyolojik, ekolojik, teknik ve ekonomik faktörlere ilişkin olarak balıkçılık faaliyetlerindeki gelişmeler ve balıkçılığı etkileyen diğer ekonomik faaliyetler hakkında yıllık raporlar hazırlamaktadır (Anonymous, 2005).

STECF üyeleri deniz biyolojisi, deniz ekolojisi, balıkçılık bilimi, doğa koruma, popülasyon dinamiği, istatistik, balıkçılık av teknolojisi, su ürünleri yetiştiriciliği ile balıkçılık ve yetiştiricilik ekonomisi alanlarındaki bilim adamlarından oluşmaktadır. STECF üyeleri uzmanlıklarına dayalı olarak ve Topluluk içindeki bilimsel konuları ve yaklaşımları çeşitliliği yansıtacak şekilde coğrafik dağılım ile uyumlu olmak üzere atanmaktadır (Anonymous, 2005).

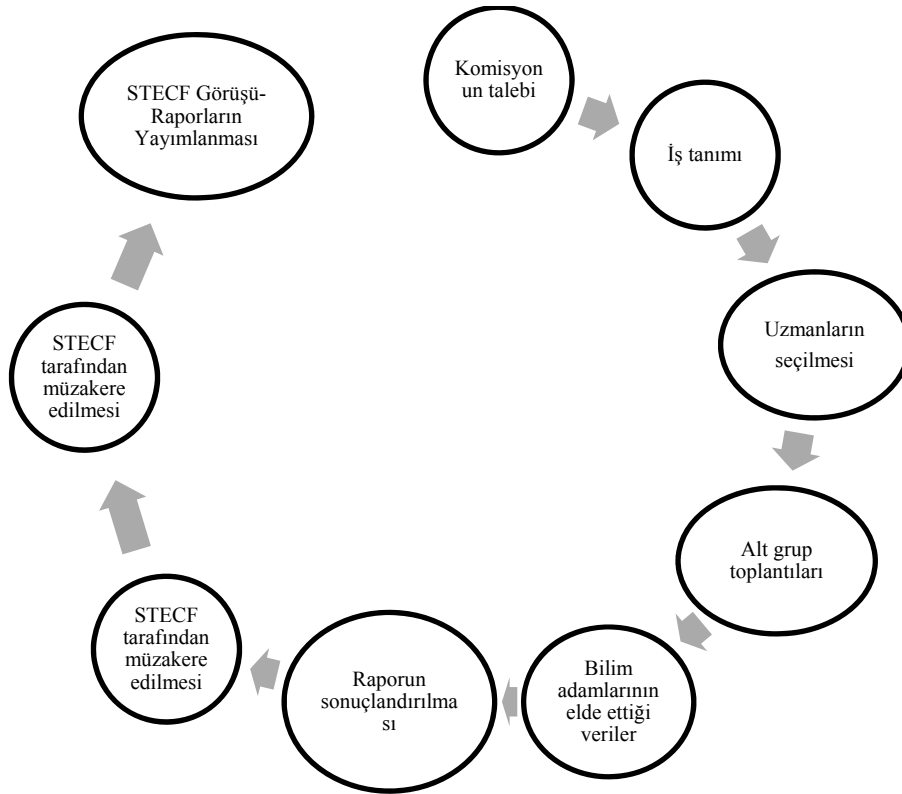
STECF uygulama kuralları çerçevesinde yer alan tavsiye taleplerini yürütme, Balıkçılık ve Yetiştiricilik Danışma Komitesi (ACFA) ve Bölgesel Danışma Konseyleri'nde STECF üyelerinin katılımı gibi hususları içermektedir (Anonymous, 2005; Anonymous, 2010e).

Komisyon, STECF'in toplantılarına ve çalışma gruplarına katılım sağlamaktadır (Anonymous, 2005). STECF'e üye olmayan ancak konuya ilişkin bilimsel alt yapısı bulunan ve çalışmalara katkı sağlayacak uzman görüşü sunabilecek nitelikteki uzmanlar, Komisyon'a danışıldıktan sonra veya Komisyon'un talebi üzerine davet edilebilmektedir. (Anonymous, 2005; Anonymous, 2010e). STECF, Komisyon tarafından bildirilen taleplerle doğrudan bağlantılı olan ve açıkça tanımlanan görevleri üstlenen uzman çalışma gruplarını oluşturmaktadır. STECF Uzman Çalışma Gruplarından taslak bir görüşe ilişkin gerekli tüm hazırlık görevlerini üstlenmesini ve belirlenen süre içerisinde bu görevlerin tamamlanmasını talep etmektedir (Anonymous, 2011a).

Komisyon, STECF ve STECF'in çalışma grupları için sekreteryaya sağlamaktadır. (Anonymous, 2005). 2005 yılından beri STECF'in sekreteryasını JRC üstlenmiştir (Anonymous, 2014j). STECF, Komisyona tavsiye sağlayan diğer kuruluşlarla da işbirliği yapmaktadır. Gerekliğinde, STECF çalışmalarını üstlenen ve görüş ile tavsiyelerini hazırlayan diğer bilimsel kuruluş ve danışma kuruluşları ile işbirliği yapmakta ve bu tür faaliyetler sekreteryaya tarafından koordine edilmektedir. STECF ya da uzman çalışma grup toplantıları gözlemcilerle açık olarak düzenlenmektedir (Anonymous, 2011a).

Bilimsel tavsiye için iş tanımı ve talepler uygulama kurallarında belirlenmiştir. STECF'den tavsiye talep etmede tek yetkiye Komisyon sahiptir. STECF'in iş tanımı ile birlikte, STECF gerekli bilgi ve destekleyici belgelerle bir tavsiye talep listesi oluşturmaktadır. İş tanımı, Sekretarya aracılığı ile STECF' e sunulmaktadır. Gerektiğinde, Komisyon'un talep ettiği tarihten en az 15 günü geçmeyecek şekilde Komisyon belirli bir süre içinde STECF'den tavsiye sunmasını isteyebilmektedir (Şekil 4.4) (Anonymous, 2011a).

Şekil 4.4 STECF İşleyiş Mekanizması

(Anonymous, 2015)

Sekretarya bir üye, ya da bir dış uzman ya da bir uzman çalışma grubundan belirli bir son tarih içinde taslak bir STECF görüşünü hazırlamasını ve sekretaryaya sunmayı talep edebilmektedir. Başkan taslak bir görüşün hazırlanmasını düzenlemek için bir STECF üyesi talep etmekte ve belirtilen son tarihte yorum ve değişiklik talebi ile tüm üyelere dağıtması amacıyla taslağı sekretaryaya iletmektedir. Belirtilen son tarihin ardından, koordinatör genelde ikinci bir son tarihte onay talebi ile tüm üyelere taslak dağıtıldıktan sonra değişiklikler için herhangi yorum ve önerileri göz önünde bulundurarak

nihai taslağı hazırlamaktadır. Nihai taslak ortak bir görüşe ulaştıktan sonra STECF'in görüşü olarak kabul edilmektedir (Anonymous, 2011a).

STECF'in bilimsel görüş ve kabulü

- AB çıkarları ve AB'nin bilimsel geçmişi,
- tavsiye talebi,
- sonuca ulaşmak için Komite tarafından kullanılan hususlar,
- Komisyon tarafından yöneltilen soruların yanıtların yola çıkılan sonuçlar
- Kaynakça
- Azınlık görüşlerinden oluşmaktadır (Anonymous, 2011a).

STECF genellikle genel kurul toplantıları sırasında tavsiyesini kabul etmektedir. (Anonymous, 2011a).

ACFA ve AC'ın, STECF ile ilişkileri STECF uygulama kurallarında açıklanmıştır. ACFA toplantılarında, STECF temsil hakkına sahiptir. STECF'i temsil eden üyeler sadece STECF adına görüş bildirmektedir (Anonymous, 2011a).

STECF tavsiye oluşturmak amacıyla, ACFA ve AC'lardan bilgi ve görüş talep edebilmektedir. Böyle bir durumda, bilgi veya görüşün sunulması için son tarih belirlenmiştir. Gereken bilgi son tarih içinde sunulmazsa, STECF mevcut bilgilere dayanarak tavsiye kabul edebilmektedir (Anonymous, 2011a).

4.3. Bölgesel Balıkçılık Yönetim Örgütleri (RFMO)

Bölgesel Balıkçılık Yönetim Örgütleri, mevcut bir alanda balıkçılık çıkarları olan ülkeler tarafından oluşturulmuş uluslararası örgütlerdir. Bunlardan bazıları belirli bir alanda bulunan balık stoklarının tümünü yönetirken bir kısmı geniş coğrafi alanlar boyunca özellikle orkinos gibi uzak göçmen türlere odaklanmaktadır (Anonymous, 2014k).

Örgütler hem bölgedeki ülkelere (kıyı devletlerine) hem de balıkçılıkla ilgili çıkarları olan ülkelere açıktır. Bazı RFMO'lar sadece danışma rolüne sahipken, çoğu av ve av gücü sınırları, teknik önlemler ve kontrol yükümlülüklerini düzenlemek için yönetim yetkilerine sahiptir (Anonymous, 2014k). Stoklar bir ülkenin münhasır ekonomik

bölgesinden diğerine ya da açık denizlere hareket ettiklerinden RFMO'lar ayırık stok ve uzak göçmen balık stoklarının korunmasındaki rolleri açısından önemlidir (Anonymous, 2014l).

Komasyon tarafından temsil edilen AB, altı orkinos örgütünde ve 11 orkinosa bağı olmayan örgütte aktif olarak rol oynamaktadır. AB ayrıca, sadece danışma statüsüne sahip olan Batı Orta Atlantik Balıkçılık Komasyonu (WECAFC) ve Doğu Orta Atlantik Balıkçılık Komitesi (CECAF)'ne de katılmaktadır (Anonymous, 2014k).

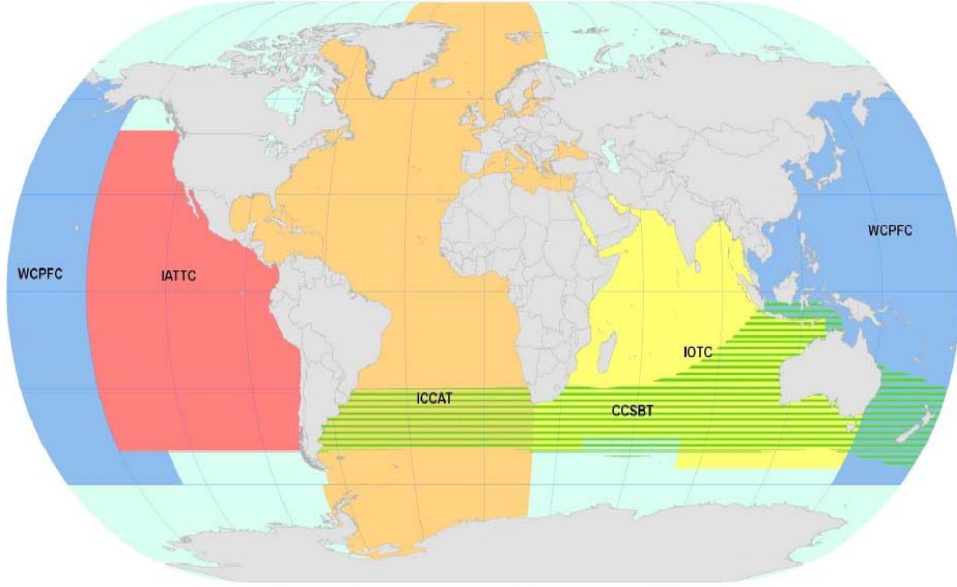
Orkinos ile ilgili balıkçılık yönetim örgütleri:

- Uluslararası Atlantik Orkinosunu Koruma Komasyonu (ICCAT)
- Hindistan Okyanusu Tuna Komasyonu (IOTC)
- Batı ve Merkez Pasifik Balıkçılık Komasyonu (WCPFC)
- Amerika Kıtası Tropik Orkinos Komasyonu (IATTC)
- Uluslararası Yunus Koruma Programı Anlaşması (AIDCP)
- Güney Mavi Yüzgeçli Orkinos Koruma Komasyonu (CCSBT) (Şekil 4.5)

Coğrafik bölgelere göre balık stoklarını yöneten RFMO'lar:

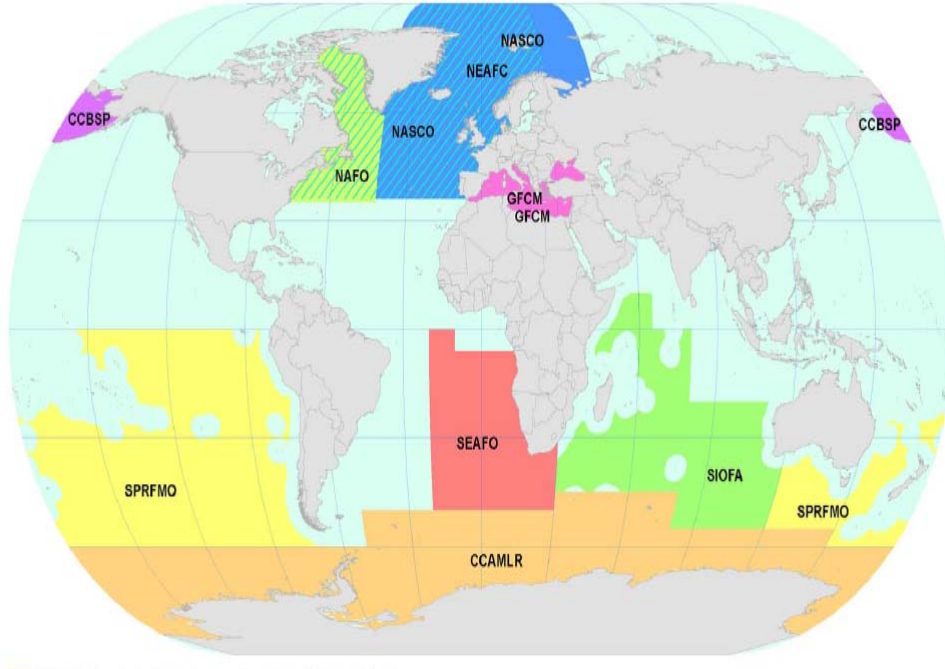
- Kuzeydoğu Atlantik Balıkçılık Komasyonu (NEAFC)
- Kuzeybatı Atlantik Balıkçılık Örgütü (NAFO)
- Kuzey Atlantik Somonu Koruma Örgütü (NASCO)
- Güney Doğu Atlantik Balıkçılık Örgütü (SEAFO)
- Güney Hindistan Okyanus Balıkları Anlaşması (SIOFA)
- Güney Pasifik Bölgesel Balıkçılık Yönetim Örgütü (SPRFMO)
- Antartik Deniz Canlı Kaynaklarını Koruma Sözleşmesi (CCAMLR)
- Genel Akdeniz Balıkçılık Komasyonu (GFCM)
- Merkez Bering Denizinde Kömür Balığı Kaynaklarının Korunması ve Yönetimi Sözleşmesi (CCBSP) (Şekil 4.6) (Anonymous, 2014k).

Şekil 4.5 Özellikle Orkinos Balığının Dahil Olduğu Uzak Göçmen Türleri Yöneten RFMO'lar

(Anonymous, 2011b.)

Şekil 4.6 Coğrafik Bölgelere Göre Balık Stoklarını Yöneten RFMO'lar

(Anonymous, 2011b)

RFO/RFMO'ların çoğunluğu kaynakların korunması ve yönetimi ile ilgili yetkilere sahiptir (Anonymous, 1999). RFO/RFMO' lar genel olarak;

- Çoğunlukla stokların korunması ve yönetim tedbirlerinin kabul edilmesinden sorumlu bir yürütme organı
- Koruma tedbirlerinin hazırlanması ve kabul edilmesi için bilimsel tavsiye ve önerileri sağlamadan sorumlu bir bilimsel organ
- Örgütlerin idari yönüyle ilgilenen bir sekreteryaya
- Hazırlık çalışmalarını üstlenilmesinden sorumlu yardımcı birimlerden oluşmaktadır (Anonymous, 1999).

Bu birimler uzmanlar ve danışmaların yer aldığı üye ülkelerin temsilcilerinden oluşmaktadır. RFMO'lar özellikle bilimsel tavsiye temelinde, koruma ve yönetim tedbirleri oluşturmaktadır. Bu tedbirlerin en önemli özelliği bağlayıcı nitelikte olmalarıdır (Anonymous, 1999).

RFMO'lar kapsamındaki Birlik çıkarlarını, Birlik adına Avrupa Komisyonu temsil etmektedir. Kurulan yeni bölgesel balıkçılık örgütüne katılım ya da yeni bir üyelik durumunda, Komisyon Konsey tarafından özellikle atanan bir komite ile istişare edip, direktifleri görüşerek Konsey adına müzakerelerde bulunmaktadır. Komisyon, RFMO'lar içinde politikaların uyumunu savunmaktadır (Anonymous, 1999).

RFMO kuralları bağlayıcı olduklarından Birlik katıldığı tavsiyelere ve kabul edilen tavsiyelere, en kısa süre de uymak zorundadır. İşletmelere karşı etkili olabilmesi için, bu araçların/tavsiyelerin Birlik hukukuna dahil edilmesi gerekmektedir. RFMO tavsiyeleri, Birlik balıkçılıkları için açık ve kesin hükümler oluşturması ve bu tavsiyeleri uygulayan Üye Devlet ve Komisyonun rolünün Birlik düzeyinde ayrıntılı bir şekilde açıklama ihtiyacı oluşturması nedeniyle Birlik iç hukukuna aktarılmaktadır (Anonymous, 1999).

Konsey tüzüğü olarak aktarılan tavsiyeler, Avrupa Birliği'nin Resmi Gazetesi'nde yayımlanmaktadır. Söz konusu Tüzükler ağırlıklı olarak; TAC ve kotaların kabul edilmesi, teknik tedbirler ve kontrol düzenlemeleri ile ilgilidir. Eylemlerin şeffaf olmasını sağlamak ve gerektiğinde Topluluğun itiraz hakkına izin vermek amacıyla, Komisyon resmi olarak

önceden Konseye ve Avrupa Parlamentosuna tavsiyeleri bildirmektedir (Anonymous, 1999).

Kabul edilen koruma ve yönetim planlarını yönetmek amacıyla, RFMO'lara filolarının faaliyetleri hakkında raporlar iletilmektedir. Bu raporlar av verileri ve av gücü, avlanmak için yetkili balıkçı gemilerinin listesi, istatistik ve örnekleme verilerini içermektedir. Uygulamada, Üye Devletler balıkçı teknelerinden verileri toplayarak RFMO'lara iletmek amacıyla Komisyona göndermektedir. Veriler idari bilgi ile bilimsel çalışmalar için gerekli olan istatistik verileri de içermektedir (Anonymous, 1999). AB RFMO'lar kapsamında bilimsel tavsiyeyi, özellikle ihtiyati ve ekosistem yaklaşımlarının uygulanması ve sosyo-ekonomik analiz araçları ile tamamlanması açısından desteklemektedir (Anonymous, 2011c).

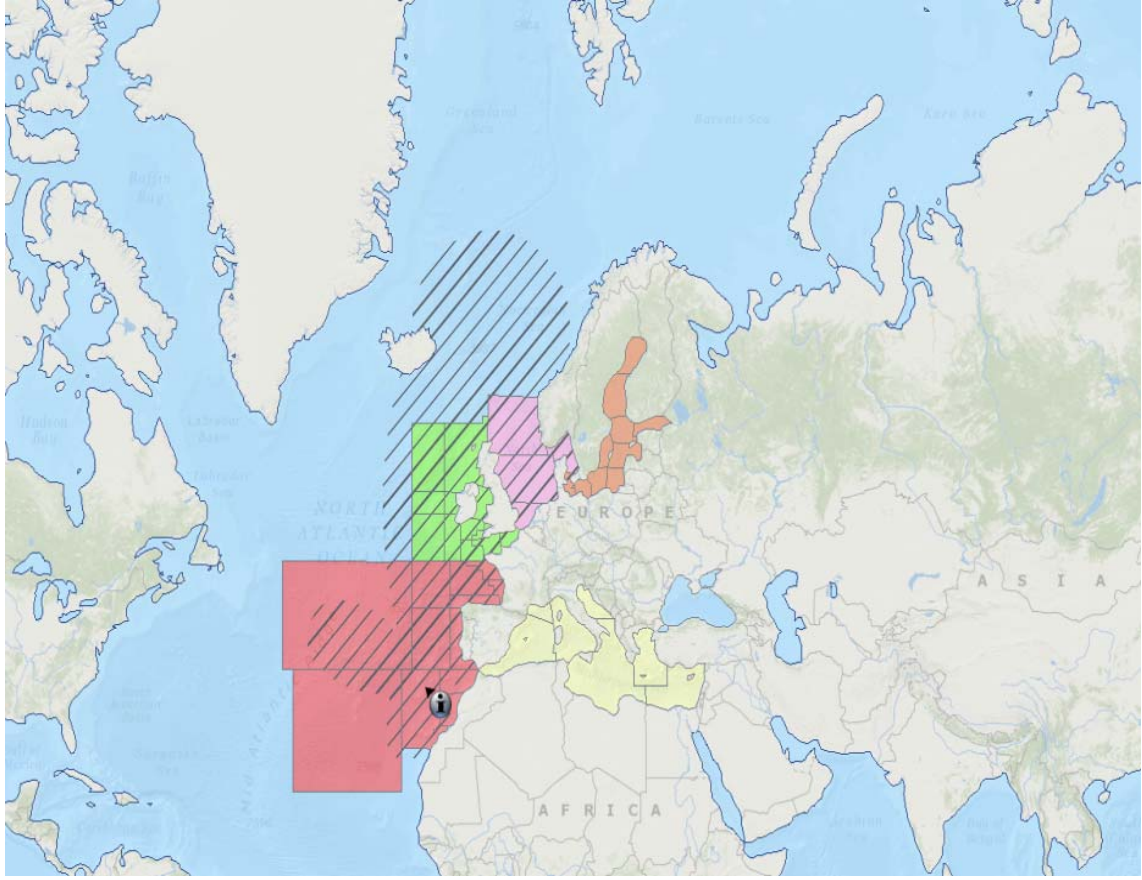
4.4. Danışma Konseyleri

İlk olarak 2002 Ortak Balıkçılık Politikasının reformu kapsamında Bölgesel Danışma Konseyleri olarak ortaya çıkmıştır. 2013 OBP Reformu ile birlikte hem yasal dayanağı hem de isimleri değişmiştir. Reform kapsamında Bölgesel Danışma Konseyleri, Danışma Konseyleri olarak adlandırılmıştır (Anonymous, 2013a).

Mevcut olan yedi danışma konseyi:

- Baltık Denizi Danışma Konseyi,
- Akdeniz Danışma Konseyi
- Kuzey Denizi Danışma Konseyi
- Kuzey Batı Suları Danışma Konseyi
- Pelajik Stoklar Danışma Konseyi
- Uzak Mesafe Filosu Danışma Konseyi
- Güney Batı Suları Danışma Konseyi'dir (Şekil 4.7).

Şekil 4.7 Danışma Konseyleri

- Kuzey Batı Suları Danışma Konseyi
- Güney Batı Suları Danışma Konseyi
- Kuzey Denizi Danışma Konseyi
- Akdeniz Danışma Konseyi
- Baltık Denizi Danışma Konseyi
- Uzak Mesafe Filosu Danışma Konseyi
- / Pelajik Stoklar Danışma Konseyi

(Anonymous, 2014m)

11 Aralık 2013 tarih ve 1380/2013 sayılı “Ortak Balıkçılık Politikası” hakkındaki Tüzük kapsamında; Bölgesel Danışma Konseylerinin kurulması ve işletilmesine dair yasal dayanak olan 20 Aralık 2002 tarih ve 2371/2002 sayılı “Ortak Balıkçılık Politikası kapsamında balıkçılık kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımına ilişkin” Konsey Tüzüğü ile 19 Temmuz 2004 tarih ve 2004/585/AT sayılı “Ortak Balıkçılık

Politikası kapsamında Bölgesel Danışma Konseylerinin kurulmasına ilişkin” Konsey Kararı da ilga edilmiştir (Anonymous, 2013a).

2013 reformu kapsamında yürürlüğe giren yeni OBP Temel Tüzüğü’nde bu yedi danışma konseyine ek olarak; merkezden uzak bölgeler danışma konseyi, yetiştiricilik üzerine danışma konseyi, pazar üzerine danışma konseyi ve Karadeniz danışma konseyi olmak üzere yeni danışma konseylerini kurulacağı belirtilmektedir. Her Danışma Konseyi kendi uygulama kurallarını oluşturmaktadır (Anonymous, 2013a).

Danışma Konseyleri balıkçılık yönetimi konularında Komisyona ve Üye Devletlere tavsiye sağlayan paydaş katımlı kuruluşlardır (Anonymous, 2014o). Danışma Konseyleri su ürünlerini temsil eden kuruluşlar, su ürünleri yetiştiricilik işletmeleri, işleme ve pazarlama sektör temsilcileri ile çevresel örgütler ve tüketici grupları gibi diğer çıkar gruplarından oluşmaktadır (Anonymous, 2013b).

Komisyon ve ilgili Üye Devletlere balıkçılık yönetimi ve balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği sosyo ekonomik ve koruma yönleri konuları ile balıkçılık yönetiminde kuralların basitleştirilmesi tavsiye ve önerilerini ileri sürmektedir. Koruma tedbirlerinin geliştirilmesi için gerekli verilerin toplanması, tedarik edilmesi ve analizi aşamalarında bilim adamları ile yakın işbirliğinde bulunarak bu faaliyetlere katkı sağlamaktadır (Anonymous, 2013a). Danışma Konseylerine bölgeselleşme bağlamında danışılmaktadır. Danışma Konseyleri ayrıca balıkçılık yönetimi ve koruma tedbirleri için verilere katkıda bulunmaktadır (Anonymous. 2014m).

Danışma Konseylerine, koruma tedbirlerine ilişkin bölgesel işbirliği hususunda ortak tavsiye ile diğer koruma tedbirlerine hakkında Komisyon ve Üye Devletler tarafından danışılmaktadır. Tavsiyeler göz önünde bulundurulmakla birlikte STECF ya da diğer bilimsel kuruluşların danışmasına zarar vermemektedir. Bir konunun iki ya da daha fazla Danışma Konseyinin ortak ilgisinde olması durumunda bu konu hakkında ortak tavsiye belirlemek amacıyla pozisyonlarını koordine etmektedirler (Anonymous. 2013a).

Danışma Konseyleri bölgesel işbirliği konuları ile ilgili bir sekretarya ve çalışma grupları dahil olmak üzere bir genel kurul ve bir idari komite olmak üzere iki yasal birimlerinden oluşmaktadır. İdari komite tarafından kabul edilen tavsiyeler genel kurula,

Komisyonu, ilgili Üye Devletlere ve talebi olması durumunda herhangi bir kamu üyesinin kullanımına sunulmaktadır. Genel kurul toplantıları ve idari komite toplantıları kamuya açık olarak yapılmaktadır (Anonymous. 2013a).

Avrupa Parlamentosu ve Komisyon temsilcileri Danışma Konseyi toplantılarına aktif gözlemci olarak katılmaktadır. İlgili alanda balıkçılık çıkarlarına sahip olan ulusal ve bölgesel idari temsilciler ve Komisyon'a tavsiye sunan Üye Devletlerin bilimsel ve balıkçılık araştırma enstitüleri ile uluslararası bilimsel kuruluşların araştırmacıları aktif gözlemci olarak Danışma Konseyi toplantılarına katılmasına izin verilmektedir. Su ürünleri alanına katkı sağlayacak diğer disiplinlerdeki bilim adamları da toplantılara davet edilebilmektedir (Anonymous. 2013a).

4.5. Su Ürünleri Üretici Örgütleri

Su ürünleri üretici örgütleri AB'nin OBP kapsamında su ürünleri üretiminin piyasa ve planını düzenleyen bir araç olarak ortak piyasa düzeni oluşturmaktadır (Karadzic vd., 2013). Avrupa Birliği'nde 214 üretici örgütü yer almaktadır. 2013 reform görüşmeleri sırasında üretici örgütlerinin kota tahsisi, av çabasının yönetimi ve ıskarta dahil olmak üzere yönetim konularında daha fazla rol oynayabileceği gündeme gelmiştir (Anonymous. 2012c).

Su ürünleri üretici örgütleri, balıkçılar ya da su ürünleri yetiştiricilerinin üretimlerini planlaması ve ürünlerinin piyasa koşullarını sağlaması amacıyla gönüllük esasına dayalı olarak bir araya gelmektedir. Su ürünleri üretici örgütlerinin Bakanlar Konseyi tarafından düzenlenen rehber fiyatı temel olarak oluşturulan geri çekme fiyatını kullanmasına izin verilmektedir (Karadzic vd., 2013).

4.6. Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Danışma Komitesi (ACFA)

Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Danışma Komitesi, Komisyon'un bir danışma grubudur. İlk olarak 71/128/AET Komisyon Kararı ile 1971 yılında Balıkçılık Danışma Komitesi olarak kurulmuştur (Anonymous, 2014n). 1999 yılında Komitenin yetki süresi sone ermiş ve 1999/478/AT sayılı Komisyon Kararı kapsamında Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Danışma Komitesi olarak yeniden adlandırılmıştır (DG Maritime

Affairs and Fisheries [DG MARE], 2008). ACFA tüketici, çevre ve kalkınma çıkar gruplarının temsil eden STK'ların yanı sıra, üretim sektörü, avcılık ve yetiştiricilik ürünleri işleme sektörü ve ticaretini temsil eden kurumlar olmak üzere 21 temsilciden oluşmaktadır (Anonymous, 2014n).

İlk başta, ACFA'nın merkezi genel kurul komitesinin üyeleri çoğunlukla OBP'nin ekonomik payı olan grubu temsil etmekteydi. Buna rağmen 1999 reformu ACFA içerisindeki paydaşları daha geniş spektrumlu hale getirmiştir. Böylece genel kurul komitesi özel gemi sahibi, balıkçılar, su ürünleri üretici örgütleri, su ürünleri yetiştiricileri, çift kabuklu yetiştiricileri, işleme, tüccar, tüketiciler, çevreciler ve kalkınma kuruluşları ilgili temsilcileri de içermektedir. ACFA buna rağmen su ürünleri sektör temsilcileri tarafından sayıca üstün olmaya devam etmektedir (Hegland, 2006).

ACFA Ortak Balıkçılık Politikası ile ilgili balıkçılık kuruluşları ve diğer paydaşlarla görüşmek amacıyla Komisyon için temel bir araçtır (DG MARE, 2008). ACFA üyeleri Komisyon tarafından atanmakta ve Komisyon anlaşması ile kabul edilen yıllık çalışma programlarına göre toplanmaktadır. ACFA'da kararlar Büro'da ACFA izleme grubu tarafından hazırlanarak; ACFA genel kurulu tarafından kararlar alınmaktadır. Tüm kararlar ve pozisyon belgeleri ACFA'nın dört Çalışma Grubu tarafından hazırlanmakta ve tartışılmaktadır (Anonymous, 2014n).

ACFA'nın dört çalışma grubu:

- Balıkçılık kaynakları ve yönetimin erişim
- Yetiştiricilik
- Piyasa ve ticaret politikası
- Ekonomi ve sektör analizini içeren genel sorulardan oluşmaktadır (Anonymous, 2014n).

Çalışma gruplarında genel kurul komitesinde temsil edilenlerin yanı sıra başka grup/ilgi alanları da dahil edilebilmektedir. Bu çıkar grupları bankalar, mezat ve limanlar, biyoloji ve ekonomiden oluşabilmektedir. Biyoloji ve ekonomi alanlarındaki temsilciler Balıkçılık Bilimsel, Teknik ve Ekonomik Komitesi tarafından atanmaktadır (Hegland, 2006).

4.7. Ortak Araştırma Merkezi (JRC)

Avrupa Komisyonu'nun Ortak Araştırma Merkezi (Joint Research Centre –JRC) Genel M¼d¼rl¼g¼, AB politikalarının oluşmasına, gelişmesine, uygulanmasına ve izlenmesine bilimsel araştırmalar aracılığıyla destek sağlamak amacıyla AB'nin bilim ve teknoloji referans merkezi olarak çalışmaktadır. JRC, Avrupa'nın çeşitli ¼lkelerinden gelen araştırmacıların çalıştığı, İtalya, İşpanya, Belçika, Almanya ve Hollanda'da bulunan yedi araştırma enstit¼s¼nden oluşmaktadır (T¼BİTAK, 2008).

¼ye Devletler tarafından Veri Toplama erevesi kapsamında toplanan verilerin bir b¼l¼m¼ DG MARE tarafından yayımlanan JRC tarafından y¼netilen veri tabanlarına y¼klenmektedir. Bu veriler STECF uzmanları tarafından analiz edilmekte ve STECF raporlarında açıkça ifade edilen bilimsel g¼r¼ř ve tavsiyelerin temelini oluşturmaktadır. Elde edilen bilimsel tavsiye OBP'nin karar alma s¼recinde bilgilendirmek amacıyla kullanılmaktadır (Anonymous, 2014o).

JRC verileri birleştirerek, veri tabanlarında depolamaktadır. Verilerin kalitesi ve kapsamını analiz ederek STECF alışma gruplarının kullanımına sunmaktadır. STECF raporları kesinleştikten sonra bilimsel analiz ve politikada kullanmak için uzmanlardan oluşan hedef kitleye y¼nelik olarak toplu halde yayımlanmaktadır (Anonymous, 2014o).

5. TÜRKİYE’DE KARAR ALMA MEKANİZMASI VE BALIKÇILIK YÖNETİMİ

5.1. Türkiye’de Balıkçılık Yönetimi’nin Kurumsal Yapısı

Balıkçılık yönetimi Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren İktisat Vekâleti, Ulaştırma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı gibi çeşitli Bakanlıkların bünyesinde yapılanmıştır (Aksungur, 2004; Elekon, 2007). Balıkçılıkla ilgili faaliyetler 1971 yılında çıkarılan 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununa kadar, 1882 tarihli Zabıta Saydiye Kanunu kapsamında yürütülmüştür (Arpa, 2013). 1380 sayılı Kanun ile su ürünleri ile ilgili görevler Tarım Bakanlığına verilmiştir. Su ürünleri ile ilgili görevler, 1984 yılına kadar müstakil Su Ürünleri Daire Başkanlığı/Su Ürünleri Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilmiştir (H. Arpa ile yapılan görüşme, 8 Ocak 2015).

18.06.1984 tarihli Resmi Gazete’nin 1. mükerrer sayısında yayımlanan 212 sayılı “13.12.1983 Tarihli ve 183 Sayılı Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile Bakanlık fonksiyon bazlı örgütlenmeye geçmiş, Su Ürünleri Daire Başkanlığı kapatılarak, yetiştiricilik ile ilgili görevler Proje ve Uygulama Genel Müdürlüğüne, kontrol ve avcılık ile ilgili görevler ise Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğüne verilmiştir (Anonim, 1983). Bakanlığın yeniden yapılandığı 1994 tarihli 441 nolu KHK ile bu yapı aynı şekilde sürdürülmüştür.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki KHK’yi değiştirerek, 8.6.2011 tarih ve 27958 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının (GTHB) Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK yürürlüğe girmiştir (Anonim, 2011). 639 sayılı KHK ile Bakanlık yeniden yapılanmaya gitmiş, yeni bir birim olarak Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü (BSGM) kurulmuştur.

639 sayılı KHK kapsamında Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri:

- Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiricilik ve avcılığına ilişkin denizlerde ve iç sularda sürdürülebilirlik esaslarının oluşturulması ve teşvik edilmesi
- Balıkçı barınakları ve balıkçılık altyapı tesisleri kurulması, işletilmesi ve denetlenmesi
- Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması; koruma, üretim ve yetiştiricilik alanlarının belirlenmesi ve korunması
- Balıkçılık ve su ürünlerine ilişkin ithal ve ihraç edilecek ürün esaslarının belirlenmesi
- Balıkçılık ve su ürünleri üretim kaynaklarının geliştirilmesi ve verimliliğinin artırılmasına yönelik faaliyetlerde bulunulması
- Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğine uygun istihlal sahalarına ilişkin esasların belirlenmesi
- Balıkçılık ve su ürünleri üretim, geliştirme ve araştırma projeleri ile ilgili çalışmalar yapılması
- Balıkçılık ve su ürünleri avcılığı ve yetiştiriciliğine ile ilgili bilgi sistemi oluşturulması yer almaktadır (Anonim, 2011).

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı birimlerinin görev, yetki ve sorumluluklarını içeren “Gıda, Tarım ve Hayvancılık Merkez Teşkilat Yönergesi”nde Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğünde yer alan Daire Başkanlıklarının görev, yetki ve sorumlulukları tanımlanmıştır. Bu kapsamda Genel Müdürlük; Avcılık ve Kontrol, Yetiştiricilik, Kaynak Yönetimi ve Balıkçılık Yapıları ile İstatistik ve Bilgi Sistemleri Daire Başkanlıklarından oluşmaktadır.

BSGM'nin görevleri balıkçılık faaliyetlerinin yoğun olduğu 43 ilde Su Ürünleri Şube Müdürlüğü, diğer illerde ise Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir (H. Arpa ile yapılan görüşme, 24 Şubat 2015).

Bakanlık bünyesindeki su ürünleri ile ilgili araştırma faaliyetleri, tüm araştırma faaliyetlerinin yer aldığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) tarafından yürütülmektedir. TAGEM içinde yer alan Hayvancılık ve Su Ürünleri Araştırmaları Daire Başkanlığı su ürünlerine ilişkin bilimsel araştırma ve projelerin yapılmasında görevlendirilmiştir. Hayvan Sağlığı, Gıda ve Yem Araştırmaları Daire Başkanlığı tarafından ise, su ürünleri sağlığına yönelik araştırmalarla ilgili görevler yerine getirilmektedir.

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü'nün (TAGEM) 639 sayılı KHK'nın 12. maddesi kapsamında görev tanımı içerisinde *“denizlerde ve iç sularda su ürünlerine ilişkin bilimsel araştırmalar yapmak ve yapılmasını desteklemek”* ibaresi yer almaktadır. Merkez Teşkilat Yönergesinde ise iç sular ve denizlerde su ürünleri stoklarının korunması, üretimin ve kalitesinin artırılması, su ürünleri üretim sahalarının belirlenmesi, avlanma yöntemleri, av araç ve gereçlerinin geliştirilmesi konularında araştırma projelerinin hazırlanması, uygulanması aşamalarında görevli olduğu belirtilmektedir (Anonim, 2011). Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Araştırma Enstitüleri ve İstasyonları Görev Yönergesinde ise yapılan araştırmaların sonuçlarını uygulamaya aktarmak amacıyla ilgili il müdürlükleri, kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir (Anonim, 2012).

Ülkemizde TAGEM'e bağlı su ürünleri ile ilgili araştırma birimleri

- Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü - Trabzon
- Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü- Antalya
- Elazığ Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü - Elazığ
- Eğirdir Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Eğirdir/Isparta
- Koyunculuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Balıkesir – Bandırma- Su Ürünleri Bölüm Başkanlığından oluşmaktadır (Anonim, 2012; Anonim 2015b).

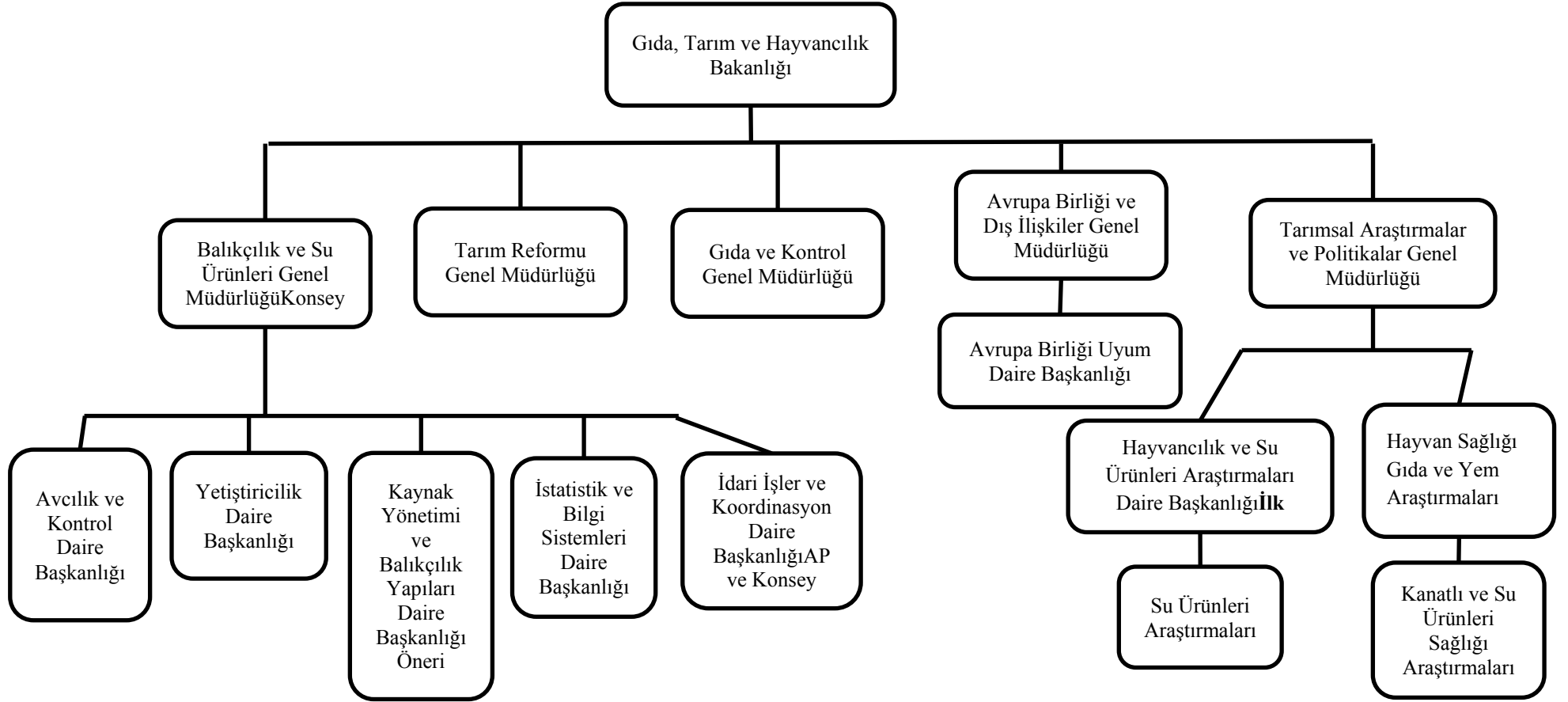
TAGEM'e bağlı araştırma enstitüleri kapsamında yürütülen araştırma faaliyeti sonucunda elde edilen bulgular proje lideri tarafından İl Müdürlükleri ile yapılan toplantılarda paylaşılmaktadır. Elde edilen veriler paydaşlara iletilmektedir. Balıkçılık

ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ve diğer ilgili Genel Müdürlükler ve sektör paydaşlarına söz konusu araştırma faaliyetinin tanıtımı yapılmaktadır (Anonim, 2012).

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü güvenilir gıda ve yem arzını sağlamak amacıyla, su ürünlerine yönelik hem hijyen hem de gıda işletmelerinin takibini sağlamak amacıyla firmaların kayıt işlemlerinin takip edilmesi ile hayvan refahı ve hayvan sağlığına ilişkin çalışmalar yürütmektedir. Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ise üreticilerin bilgi düzeyini artırılması, kooperatif, birlik ve üretici örgütlerinin kurulmasının desteklenmesi hususunda çalışmalar yapmaktadır. TRGM bu kapsamda su ürünleri kooperatifleri ve su ürünleri üretici örgütlenmesine ilişkin görevler yürütmektedir. Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü ise; AB müktesebatı ve politikaları sürecini izleyerek, söz konusu AB müktesabatının ve politikalarının uyumu ve uygulanmasına yönelik çalışmalarda bulunmakta ve ilgili birimlerle koordinasyon sağlayarak bu çalışmalara katılmaktadır. Bunun yanı sıra, AB ile müzakere ve görüş alışveriş sürecini yönetmekte ve bu süreçte yayımlanan resmi belgelerin takibini yapmaktadır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın balıkçılık ve su ürünlerine ilişkin teşkilat şeması şekil 5.1'de verilmiştir.

Şekil 5.1 Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Teşkilat Şeması

(www.tarim.gov.tr, 2014)

5.2. Türkiye Balıkçılık Yönetiminde Karar Alma Süreci ve İşleyiş Mekanizması

GTHB 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu gereği su ürünlerinin korunması, istihali ve kontrolüne dair görevleri yürütmektedir. Aynı kanun gereği su ürünleri avcılığında bulunacak kişilerin ve avcılık faaliyetinde kullanılacak gemilerin ruhsat tezkeresi alması zorunluluğu bulunmaktadır. Su Ürünleri Kanunu kapsamında yürürlüğe girmiş, Su Ürünleri Yönetmeliği, Su Ürünleri Yetiştiricilik Yönetmeliği ve Balıkçı Barınakları Yönetmeliği olmak üzere yürürlükte olan üç adet yönetmelik bulunmaktadır.

Su Ürünleri Yönetmeliği, su ürünleri avcılığına yönelik düzenlemeleri kapsamaktadır. Bu yönetmelik kapsamında dört yıl süre ile geçerli olan tebliğler hazırlanmaktadır. Ticari ve amatör balıkçılık için ayrı ayrı hazırlanmakta olan tebliğler, su ürünleri avcılığına yönelik yasak, sınırlama ve sorumlulukları içermekte ve Resmi Gazete ile ilan edilmektedir. 31 Ağustos 2016 tarihine kadar yürürlükte kalacak olan “3/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ” ile “3/2 Numaralı Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ” 18 Ağustos 2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Tebliğlerde avlanacak türlere, av araçlarına, avcılık yapılacak alanlara ve zamanlara yönelik düzenlemeler bulunmaktadır. Tebliğlerin hazırlanması ile ilgili süreç BSGM sekreteryasında yürütülmektedir. Bu amaçla kurulmuş Su Ürünleri İstişare Kurulu olarak adlandırılan bir danışma mekanizması bulunmaktadır (H. Arpa ile yapılan görüşme, 8 Ocak 2015).

Su Ürünleri İstişare Kurulunun başlangıcı, mülga Tarım ve Köyişleri Bakanlığı dönemine rastlamaktadır. Bakanlığın ilgi alanında olan birçok sektöre yönelik danışma kurullarının kurulduğu Bakanlık bünyesinde, su ürünleri ile ilgili kamu ve özel sektör kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak amacıyla 23 Haziran 1998 tarihinde Makam Olur’u ile Su Ürünleri Danışma Kurulu adıyla kurulmuştur (H. Arpa ile yapılan görüşme, 8 Ocak 2015).

Su Ürünleri Danışma Kurulu’nun yapısı, Kurul üyeleri açısından incelendiğinde, konuyla ilgili kamu kuruluşları, bilimsel kuruluşlar ve balıkçı örgütlerinden oluşan üçlü bir yapıya sahip olduğu görülmektedir.

Su Ürünleri Danışma Kurulunun temel amacı, Türkiye'nin su ürünleri sektörünü geliştirmek ve milli ekonomiye katkısını artırmaktır. Bu doğrultuda; su ürünleri stoklarının korunması, su ürünleri kaynaklarının rasyonel işletilmesinin sağlanması, avcılığın düzenlenmesi, av yasaklarının izlenmesi ve denetimi, su ürünleri işleme ve değerlendirme tesislerinin kalite ve kontrolü ile su ürünleri sağlığı, sanayi ve ihracatı, su ürünleri yetiştiriciliği, üretici örgütlenmesine ilişkin öneriler geliştirilmesine, araştırma, eğitim çalışmaları yapılmasına yönelik tavsiyelerde bulunulmuştur. Danışma Kurulu bünyesinde Avcılık Alt Komitesi, Yetiştiricilik Alt Komitesi, Su Ürünleri Sanayii Alt Komitesi gibi alt çalışma grupları oluşturulmuştur. Süreç içinde avcılık alt komitesi çalışmalarının öne çıktığı, diğer alt komitelerin aktif olmadığı görülmektedir (H. Arpa ile yapılan görüşme, 8 Ocak 2015).

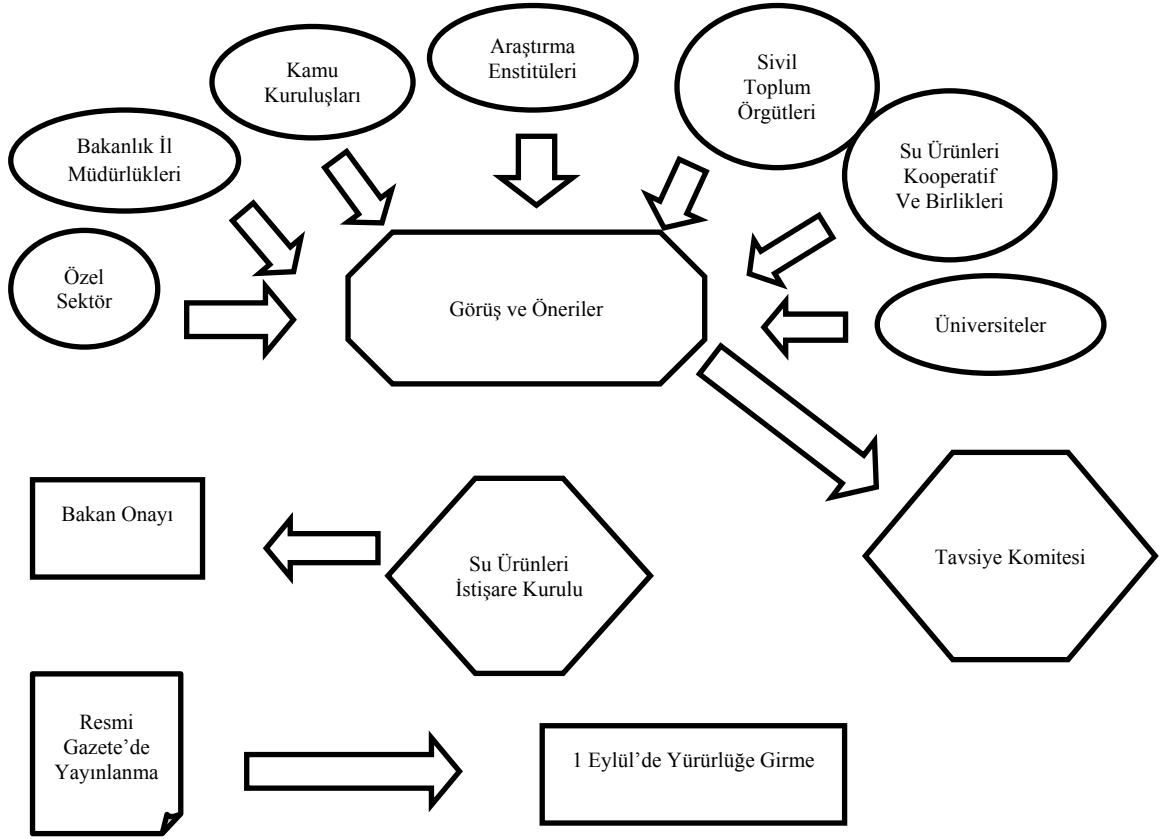
2011 yılında Bakanlık birimlerinin yapılanma sürecinden geçmesi ile birlikte daha önce kurulmuş olan danışma kurulları kapanmıştır. Su Ürünleri Danışma Kurulu ise, Su Ürünleri İstişare Kurulu adıyla faaliyetlerini sürdürmeye devam etmektedir (H. Arpa ile yapılan görüşme, 8 Ocak 2015).

5.2.1. Su Ürünleri Danışma Kurulunun / İstişare Kurulunun İşleyiş Mekanizması

Su Ürünleri Danışma/İstişare Kurulu tarafından alınan kararlar, 1380 sayılı Kanun kapsamında Bakanlığa verilmiş olan ve tebliğlerle uygulamaya konulan yetkiler kapsamındadır. Gerek kanun gerekse yönetmelikte bu kurulların görev ve yetkisine ilişkin bir hususa yer verilmediğinden, bu kurullarca alınan kararlar tavsiye niteliğindedir. Ancak bugüne kadarki süreç incelendiğinde, Bakanlık Makamının, Danışma/İstişare Kurulu tarafından alınan kararları uygulamaya aldığı görülmektedir (H. Arpa ile yapılan görüşme, 8 Ocak 2015).

Su ürünleri tebliğ çalışmalarında sekretarya görevini yürüten BSGM tarafından, yürürlükteki tebliğlerin geçerlilik süresinin bitiminden yaklaşık altı ay önce il müdürlükleri, ilgili kamu kurumları, üniversiteler ve araştırma enstitüleri ve balıkçılık örgütleri ile sivil toplum örgütlerinden hazırlanacak olan yeni tebliğlere (amatör/ticari) ilişkin görüş ve öneriler alınmaya başlanmaktadır. Bu süreçte yaklaşık 150 – 200 kurum görüş bildirmektedir (Şekil 5.2) (H. Arpa ile yapılan görüşme, 8 Ocak 2015).

Şekil 5.2 Su Ürünleri Tebliğinin Hazırlık Süreci

(Arpa, 2010)

BSGM tarafından, öncelikle toplanan görüşler doğrultusunda taslak tebliğ hazırlanmaktadır. Taslak tebliğlerin hazırlanması aşamasında gelen öneriler içinde yer alan veya daha önce bildirilmiş bilimsel araştırma sonuçları öncelikli olarak değerlendirilmektedir (H. Arpa ile yapılan görüşme, 8 Ocak 2015).

Taslak tebliğlerin hazırlanması sonrası Su Ürünleri İstişare Kurulu toplantıya çağrılmaktadır. Toplantıda hazırlanan taslak görüşülerek, nihai hale getirilmektedir. Nihai hale getirilen taslak tebliğler, Bakan onayına sunulduktan sonra Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle kesinleşmektedir (H. Arpa ile yapılan görüşme, 8 Ocak 2015).

5.2.2. Veri Toplama

Su ürünleri sektörüne ilişkin yapılacak değerlendirmeler için ihtiyaç duyulan veriler önemli ölçüde TÜİK tarafından gerçekleştirilen anketler sonucu bulunan verilerdir. Ancak bu verilerin yıllık olarak toplanıyor olması, karar vericilerin ihtiyaçlarının karşılanması için yeterli olmamaktadır. GTHB tarafından anlık veya daha kısa sürede bilgiye sahip olunması

amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda su ürünlerinin elde edilmesinden ilk satışına kadar olan süreçte izlenmesini, balıkçı gemileri ve balıkçıların kayıtlarını, kota uygulamalarını kapsayan Su Ürünleri Bilgi Sistemi (SUBİS) 2008 yılı sonunda uygulamaya sokulmuştur. SUBİS; ilgili Bakanlık birimleri, TUİK, Sahil Güvenlik ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından da verilen yetkiler kapsamında kullanılmaktadır. Ayrıca su ürünleri işleme tesislerine tanınan yetki kapsamında işlemler yapabilmekte ve balıkçılar da kendileri ile ilgili bilgileri görebilmektedir (H. Arpa ile yapılan görüşme, 24 Şubat 2015).

12 metreden büyük balıkçı gemilerinin avladıkları ürünlere ve avcılığa ilişkin bilgileri seyir defteri adı verilen kayıt defterine kaydetme zorunluluğu bulunmaktadır. Seyir defterlerinde yer alan bilgiler SUBİS'e kaydedilerek, av bilgilerinin elde edilmesi, kota uygulamalarının takip ve kontrolü mümkün olmaktadır. Ancak seyir defterlerinin SUBİS'e aktarımı ile ilgili yaşanan sorunlar ve aksaklıklar nedeniyle BSGM tarafından elektronik seyir defterine geçişle ilgili bir çalışma yürütülmektedir. Çalışma tamamlandığında avcılıkla ilgili anlık bilgilere sahip olunabilecektir (H. Arpa ile yapılan görüşme, 24 Şubat 2015).

5.2.3. Türkiye'de Bilimsel Verilerin Elde Edilmesi

Su ürünleri avcılığına yönelik düzenlemeler için ihtiyaç duyulan bilimsel veriler daha önce bu konuda yapılmış bir çalışmalar varsa bu çalışmalardan, olmaması durumunda ise TAGEM vasıtasıyla sağlanmaktadır. İhtiyaç duyulan konular BSGM tarafından TAGEM'e aktarılarak, bilimsel bir çalışma yapılması talep edilmektedir. TAGEM talep edilen konuyla ilgili çalışmaları bulunan araştırma enstitüsünü bu konuda görevlendirmekte, araştırma projesi başlatılmaktadır. Araştırma enstitüleri yapılacak araştırmaları kendi başlarına yapabildiği gibi, konuyla ilgili bilimsel kuruluşlarla işbirliği içinde de yapabilmektedir.

Su ürünleri avcılığı ile ilgili düzenlemeler AB'de olduğu gibi Türkiye'de de ekonomik, çevresel ve sosyal unsurlar göz önüne alınarak gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle yapılan düzenlemelerde, bilimsel çalışma sonuçlarının mutlak şekilde dikkate alınması mümkün olamamaktadır.

Halen yürürlükte olan tebliğlerde, bilimsel çalışma sonuçları dikkate alınarak yapılmış düzenlemeler bulunmaktadır. Örnek Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesinden Yard. Doç. Dr. Raşit GURBET tarafından 1999-2001 yılları arasında yapılan “İzmir Körfezi’nde Su Ürünleri Avcılığı Amaçlı Kullanılan Yapay Işık Şiddetinin Su Derinliğine Bağlı Değişimi” konulu çalışma sonucu bulunan ışık gücü, tebliğe aktarılmıştır (H. Arpa ile yapılan görüşme, 8 Ocak 2015).

Başka bir örnek olarak, Gökova ile Kaş-Kekova’da bazı alanların balıkçılığı tamamen yasaklanmasına ilişkin bu bölgelerde yürütülen proje çıktılarını göstermek mümkündür. Bu projelerden elde edilen sonuçlar 3/1 No’lu Tebliğ ile 3/2 No’lu Tebliğ’e yansıtılmıştır. Bu kapsamda “3/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ” nin 5. maddesinin 4(ç) bendi ile ve “3/2 Numaralı Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ” nin 16. maddesinin 1(e) bendi “Türkiye’nin Deniz ve Kıyı Koruma Alanları Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi” çerçevesinde balıkçılığı kapatılan alanlar olarak belirlenmiştir. Benzer şekilde Kaş-Kekova’da balıkçılığa kapatılan alanlar “3/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ” nin 4. maddesinin 1(h) bendi ile 3/2 Numaralı Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ” nin 16. maddesinin 1 (a) bendi “Kaş-Kekova Özel Çevre Koruma Bölgesi Denizel Yönetim Planı ve Uygulaması Pilot Projesi” kapsamında düzenlenmiştir (H. Arpa ile yapılan görüşme, 8 Ocak 2015).

5.2.4. Balıkçılık Faslı

Türkiye balıkçılık karar alma mekanizmasında bilimsel tavsiyenin rolü OBP müzakereleri ile daha da önem kazanmıştır. Aralık 2004’te AB Genel İşler ve Dış İlişkiler Konseyi, AB Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi sonrasında yayınlanan Bildiri’den aldığı yetki kapsamında Türkiye’nin AB’ye katılım süreci resmen başlatan Müzakere Çerçeve Belgesini kabul etmiş ve 3 Ekim 2005 tarihinde Türkiye’nin AB ile katılım müzakerelerine başlamasına karar verilmiştir. 20 Ekim 2005 tarihinde resmi olarak başlayan AB müktesebatı ile ulusal mevzuatın karşılaştırılmasına dayanan tarama süreci 35 fasıl başlığı kapsamında incelenmiştir. Fasıllar başlığı altında incelenen balıkçılığın tanıtıcı tarama toplantıları 24 Şubat 2006, ayrıntılı tarama toplantıları ise 31 Mart 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Müzakere sürecinde balıkçılık alanında eksiklik, yapısal reformlar ve araştırma olarak belirlenmiştir. Bu süreçte Türkiye’de AB destekli yürütülen

eşleştirme projelerinden biri yapısal reform, diğeri ise araştırma alt yapısı alanında düzenlenmiştir. Araştırma alt yapısındaki en büyük eksiklik olarak ekonomik-ticari balık stokları üzerine araştırmaların eksikliği olarak tanımlanmıştır.

Bu eksikliğin giderilmesine yönelik başlatılan çalışmalardan biri, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile ODTÜ-Erdemli Deniz Bilimleri Enstitüsünün ortaklaşa yürütmüş olduğu "Ulusal Balıkçılık Veri Toplama Programı için Karadeniz'de Hamsi Stoklarının Akustik Yöntem ile Belirlenmesi ve Sürekli İzleme Modelinin Oluşturulması" adlı TÜBİTAK-KAMAG projesidir. Projenin en önemli amaçlarından biri, hamsi stok büyüklüğünün tespit edilmesidir (Anonim, 2015b).

Avrupa Birliği'ne adaylığı kabul edilen her ülke için Avrupa Komisyonu tarafından Katılım Ortaklığı Belgesi (KOB) hazırlanmaktadır. Hazırlanan KOB Konsey tarafından onaylandıktan sonra AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanmasından dolayı AB müktesabatının bir parçasını oluşturmaktadır. Aday ülkeler için bir yol haritası niteliği taşıyan bu belge kapsamında üyelik için gerekli olan kısa, orta ve uzun vadeli öncelikler şeklinde, siyasi kirterler ve AB müktesabatına uyum başlıkları altında sıralanmaktadır (Avrupa Birliği Bakanlığı, 2015).

2008 yılında yayımlanan KOB'a göre Balıkçılık Faslı için benimsenen kısa vadeli önceliklerden biri balıkçılık alanındaki merkezi bir birim oluşturularak idari yapının güçlendirilmesi, diğeri ise AB gerekliliklerine uygun olarak revize edilmiş bir Su Ürünleri Kanununun kabul edilmesidir. Orta vadeli öncelik olarak deniz kaynakları hakkında doğru bilgi elde etmek amacıyla güvenilir bir stok değerlendirme sisteminin kurulması ve mevcut filo kayıt sisteminin AB koşullarına uyumlaştırılmasının sağlanmasıdır (KOB, 2008).

Ulusal Eylem Planı, Türkiye'deki siyasi reformların ve mevcut sosyo-ekonomik dönüşümün sürdürülmesi ve güçlendirilmesine yönelik öncelikleri ortaya koymak için bir yol haritası niteliği taşımaktadır. İki aşamalı olarak yayımlanmıştır. Ulusal Eylem Planı I. Aşaması Kasım 2014 – Haziran 2015 dönemini; ikinci aşaması ise Haziran 2015-Haziran 2019 dönemini içermektedir. AB'ye katılım için Ulusal Eylem Planının I. Aşamasında Balıkçılık Faslına ilişkin gerçekleştirilmesi düşünülen bir husus yer almamaktadır. AB'ye katılım için Ulusal Eylem Planının II. Aşamasını 2015 – 2019 dönemi oluşturmaktadır. Su Ürünleri Kanununun çıkartılması ve ilgili yönetmeliklerin 2016 yılı içerisinde revize edilmesi planlanmaktadır. Balıkçılık Faslı kapsamında özellikle balıkçılık yönetiminde bilimsel alt

yapının oluşturulması açısından kurumsal yapılanma planları öngörülmektedir. Bu amaçla “İnternet tabanlı (uydu destekli) balık stoklarını, ekosistem ve balıkçılık faaliyetlerini izleme merkezi kurulması” planlanmaktadır. 2018 yılında kurulması planlanan bu merkez ile balık stoklarının sürekli izlenmesi, veri toplanması ve bu verilerin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bilimsel tavsiyeye yönelik yapılması planlanan kurumsal yapılanma çalışmalarının diğeri ise “Balıkçılık alanında bilimsel, teknik ve ekonomik değerlendirmeler yapacak ve tavsiye verecek ulusal komisyon oluşturulması”dır. Temel hedef OBP’ye uyum çerçevesinde AB’de yer alan STECF’e benzer bir yapılanma ile Türkiye’deki balıkçılık yönetimine yönelik bilimsel tavsiyelerde bulunacak bir alt yapının oluşturulması planlanmaktadır (Avrupa Birliği Bakanlığı, 2015a).

Adaylık statüsünün kazanılmasıyla birlikte, Katılım Ortaklığı Belgesi ve Ulusal Program dışında hazırlanmaya başlanan belgelerden biri de İlerleme Raporu’dur. Komisyon, aday ülkenin müktesebata uyum kapsamında kaydettiği ilerlemeleri ya da bu alanda gözlemediği eksiklikleri her yıl ilerleme raporları ile değerlendirmektedir. Bu kapsamda, Türkiye için 1998 yılından beri her yıl düzenli olarak Komisyon tarafından İlerleme Raporları yayımlanmıştır.

8 Ekim 2014 tarihinde yayımlanan AB’nin 2014 Yılı İlerleme Raporunda, genel olarak Balıkçılık Faslına ilişkin uyumun oldukça erken bir aşamada olduğu belirtilmektedir. Kaynak ve filo yönetimi, uluslararası anlaşmalar ile denetim ve kontrol konusunda ilerleme kaydedildiği ifade edilmekle birlikte; mevzuat uyumu, yapısal politikalar, pazar politikası ve devlet yardımları alanında ilave çabaya ihtiyaç duyulduğuna dikkat çekilmiştir.

2014 Yılı İlerleme Raporunda, Su Ürünleri Kanunu’nun revizyonuna ilişkin çalışmaların devam edildiği belirtilmektedir. Hizmetiçi eğitimler aracılığıyla Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ve taşra teşkilatının kurumsal kapasitesinin artırıldığı, ulusal balıkçılık veri toplama programının geliştirildiği, su ürünleri bilgi sisteminin kapsamı ve işlevselliğinin daha da artırıldığı vurgulanmıştır. Ayrıca yeni bir balıkçılık liman ofisinin açılmasıyla birlikte bu ofislerin toplam sayısının 43’e ulaştığı ifade edilmiştir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Balıkçılık yönetiminde kaynakların sürdürülebilir yönetimini sağlamak için bilime dayalı karar alma süreci gerekmektedir. Çoğu balık stoku aşırı avlanma tehdidi ile karşı karşıya kaldığından yüksek kalitede bilime dayalı stok değerlendirmenin önemi ortaya çıkmaktadır. Ancak bu tür araştırmaların yapılması ve verilerin bir araya getirilmesi pahalı bir süreci kapsamaktadır.

OBP'nin kurulduğu tarihten günümüze kadar bilimsel tavsiyenin önemi ve dayanağı mevcut AB mevzuatında yer almaktadır. OBP, balıkçılık yönetimine ilişkin güncellemeleri 10 yılda bir reform süreci ile desteklemektedir.

AB balıkçılık yönetiminde, Avrupa Komisyonu ve DG MARE'in OBP karar alma mekanizmasında aracı bir rol üstlendiği görülmektedir. STECF, AB balıkçılık yönetiminde bilimsel tavsiyenin oluşturulması aşamasında bir çatı görevi görmektedir. ICES ve diğer paydaşlardan gelen veriler ve bilgiler STECF tarafından değerlendirildikten sonra AB balıkçılık yönetim sisteminde bilimsel tavsiye niteliği kazanmakta ve raporlanmaktadır. Komisyon ise, bilimsel kuruluşlardan aldığı bilimsel tavsiyenin şekillendirilip bir mevzuata dönüşmesinin hazırlık aşaması ve ön teklifi ile mevzuat teklifinin neticelendirilmesi aşamasında da Konsey ve Parlamento ile iletişim halinde bulunmaktadır.

AB'de balıkçılık yönetiminde veri toplamanın, bilimsel tavsiyenin oluşturulması ve karar mekanizmasını etkilemesi açısından temel unsuru oluşturduğu söylenebilir. Özellikle verilerin niteliği, kalitesi ve güvenilirliğine ilişkin hususların altı çizilmektedir. Ayrıca son yıllarda, çeşitli bilimsel kuruluşlardan elde edilen verilerde tekrardan kaçınmak amacıyla iş birliği ve koordinasyonun önemi vurgulanmaktadır. Verilerin toplanması aşamasında gerek ICES'in gerek STECF'in çalışmalarında ulusal balıkçılık ve deniz bilimleri enstitülerinin önemi vurgulanmıştır. AB üye devletlerinin ulusal balıkçılık ve deniz bilimleri enstitülerinin faaliyetleri sonucu elde edilen veriler ICES ve STECF gibi bilimsel danışma kuruluşları tarafından değerlendirilmekte ve veri alt yapısını oluşturmaktadır.

AB’de balıkçılık, bilimsel tavsiye sürecinde ele alınan konulardan birisi de tavsiye hazırlığında bulunan uzmanların niteliğidir. ICES çalışma gruplarında faaliyet gösteren özellikle Baltık Denizi üzerinde uzmanlaşmış bilim adamlarının Akdeniz ve Karadeniz gibi AB’nin kıyısı bulunan denizler ve balıkçılık kaynaklarına ilişkin bilimsel tavsiye sürecinde bulunmaları, stok çalışmaları esnasında sıkıntılara yol açabileceği ifade edilmektedir (Caddy, 2012).

AB her ne kadar bilimsel tavsiye sürecini bir sistematığe oturtmuş gibi gözükse de, hali hazırda aşırı avlanma ve ıskarta problemleri devam etmektedir. Bu amaçla 2013 OBP reformu kapsamında MSY, ıskarta, karaya çıkarma zorunluluğu gibi bir takım hususlar ön plana koyarak belirli bir takvim çerçevesinde sorunları çözmeyi planlamaktadır. 2013 OBP reformundan sonra yürürlüğe giren yeni Temel Tüzük kapsamında 2015 avlanma kotaları belirlenmiştir. Yeni OBP’de karar alma, avlanma kotalarının düzenlenmesinde bilimsel tavsiye rehberliğinde oluşturulmuştur. AB’nin halen ıskarta ve aşırı avlanmaya dolayısı ile stokların sürdürülebilirliğini sağlayamaması, OBP’nin işleyişine ilişkin soru işaretleri yaratmaktadır.

OBP’nin bilime dayalı bir politika olması, OBP kapsamındaki ülkeler ile AB üyesi olmayan ülkeler arasında fark oluşturmaktadır. Ancak OBP’nin uygulanması sırasında da bilimsel tavsiyenin tam olarak başarıya ulaştığı söylenemez. 2013 reformu öncesindeki Tüzük kapsamında da OBP’nin hedefleri kaynakların sosyal, ekonomik ve çevresel sürdürülebilirliğini sağlamak olmuştur. Ancak 2013 reformuna kadar gelişen süreç içerisinde kaynakların aşırı avlanması devam etmiş ve sürdürülebilirlikleri tehlike altına girmiştir. Bu açıdan 2013 reformunda özellikle bilimsel veri ve bilimsel tavsiye sürecinin daha ön plana çıktığı görülmektedir. Ayrıca kaynakların korunması amacıyla karaya çıkarma zorunluluğu getirilerek ıskarta sorununa çözüm bulunması da amaçlanmaktadır.

Genel olarak OBP’nin uygulanmasında ve karar alma sürecinde paydaş katılım eksikliği ön plana çıkmıştır. AB bu eksikliği gidermek amacıyla Danışma Konseyleri kurmuş ve bu konseyler aracılığı ile çalışma alanları ya da bölgeleri içerisindeki paydaş katılımını artırmayı hedefleyerek bölgeselleşme sürecini de başlatmak istemiştir. Her ne kadar Danışma Konseylerinin görüşleri bağlayıcı nitelikte olmasalar da durum analizi yapmaları ve bilimsel kuruluşlara destek sağlamaları açısından önemli görülmektedir. Danışma Konseyinin daveti üzerine üçüncü ülkelerin Danışma Konsey toplantılarına aktif

gözlemci statüsünde katılabilmesi ile ilgili bir hüküm bulunmaktadır. Türkiye coğrafi konum olarak mevcut Akdeniz Danışma Konseyinin yürütmüş olduğu çalışmalar ve görüşler ile 2013 reformu kapsamında gündeme gelip kurulması planlanan Piyasa Danışma Konseyi, Su Ürünleri Yetiştiricilik Danışma Konseyi ile Karadeniz Danışma Konseyi'nin yapacakları çalışmaları ve görüşleri yakından takip etmesinin ve bu sürece dahil olmasının Türkiye'nin hem adaylık sürecine hem de ulusal çıkarlarını koruması açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

AB'ye aday ülke konumunda olan Türkiye balıkçılık sektöründe güçlü bir konumda yer almaktadır. Ancak balıkçılık karar alma mekanizmasında bilimsel tavsiye AB'deki gibi süreklilik arz etmemektedir. Bunun başlıca sebeplerinden biri özellikle balıkçılıkla ilgili yürütülen bilimsel çalışmaların yüksek bütçeli araştırmalar olmasıdır. Ayrıca henüz Türkiye denizlerindeki balık stoklarının durum tespiti ve değerlendirme çalışmaları bazı türler için yapılmakta ancak süreklilik arz etmemektedir. Çoğu balık türü için stok çalışmaları hiç yürütülmemiştir. Bu kapsamda, hamsi dışında diğer ticari türlere yönelik olarak stok çalışmalarının yürütülmesinin ve söz konusu stok çalışmalarının süreklilik göstermesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

2015 - 2019 yıllarını kapsayan dönem içerisinde AB'ye katılım için Ulusal Eylem Planı'nda Türkiye balıkçılık yönetiminde STECF'e benzer bir yapılanma planlanmaktadır. Bu durum, hem AB'ye uyum konusunda hem balıkçılık alanındaki ulusal önceliklerin gerçekleştirilmesi açısından önemli görülmektedir. Bilimsel tavsiyenin raporlanmasını sağlayacak olan söz konusu resmi birimin kısa vadede hayata geçirilmesi AB'ye katılım sürecine bir adım daha yaklaştıracığı düşünülmektedir. AB'de balıkçılık ve denizcilik ulusal enstitüleri bilimsel tavsiye kuruluşlarına veri sağlama ve çalışmaları yürütme açısından temel bir rol oynamaktadır. Türkiye ulusal balıkçılık ve su ürünleri enstitüleri bilimsel alt yapı, bilimsel çalışmaların yürütülmesi ve nitelikli personel açısından güçlü bir konumdadır. STECF'e benzer bir yapılanma sağlandığında, ulusal balıkçılık enstitülerinin ulusal balıkçılık yönetimini destekleyen bilimsel verileri sağlama açısından önemli bir konumda olacağı düşünülmektedir. Balıkçılığın ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi açısından balıkçılık verilerinin güvenilirliğinin sağlanması ve bu verilerin elde edilmesinde tekrardan kaçınılması hususunda gerekli düzenlemelerin yürürlüğe girmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Aday lke konumunda olan Türkiye, Ortak Balıkçılık Politikasının politika oluşturma kısmında yer almamaktadır. Avrupa Birliği'ne uyum kapsamında, Ortak Balıkçılık Politikası hükümlerini uyumlaştırma açısından önem taşıyan tarama sonu raporu resmi olarak Avrupa Birliği tarafından Türkiye'ye gönderilmemiştir. Bunun yanı sıra, 13. Balıkçılık Faslı kapsamında değerlendirilen Ortak Balıkçılık Politikasının Ek protokol hükümlerine takılması Güney Kıbrıs Rum Kesimi sorunu yüzünden askıya alınan sekiz fasıldan biri olması da Balıkçılık Faslı'nın uyumlaştırılmasına ilişkin çalışmaları olumsuz etkilemektedir. 2011 yılında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın yeniden yapılanması ile Balıkçılık ve Su rnleri Genel Müdürlüğü'nün kurulması ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesine ilişkin alışmalar AB tarafından olumlu karşılanmıştır. Ancak ilerleme raporunda bazı alanlarda ilerleme kaydedilmesine karşın uyumun erken aşamada olduğu belirtilmiştir.

Karar alma mekanizması için güvenilir bilimsel tavsiyenin sağlanması; stoklar üzerindeki aşırı av baskısının ve çevresel etkilerin değerlendirilerek mevcut ülkesel ve küresel analiz yapılması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- AKSUNGUR, M. 2004. “Ülkemiz Su Ürünleri Teşkilat Yapısı Tarihi Gelişimi”, SÜMAE Yunus Araştırma Bülteni, 2004, 4:1.
- ANONİM. 1983. “Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”
- ANONİM. 2011. “Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”.
- ANONİM. 2012. “Tarımsal Araştırma Enstitüleri ve İstasyonları Görev Yönergesi ve Tarımsal Araştırma Yönetimi Uygulama Kılavuzu”,Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı. Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü.
- ANONİM. 2015a. AB’de Balıkçılık Yönetimi (Çevrimiçi) http://www.tudav.org/new/pdfs/AB_Balickilik_Yonetimi.pdf, 10.01.2015.
- ANONİM. 2015b. “Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Doğrudan Merkeze Bağlı Taşra Teşkilatında Yer Alan Birimlerinden Bazılarının İsimlerinin Değiştirilmesi Hakkında Karar”
- ANONİM. 2015c. “Ulusal Balıkçılık Veri Toplama Programı İçin Karadeniz’de Hamsi Stoklarının Akustik Yöntem İle Belirlenmesi Ve Sürekli İzleme Modelinin Oluşturulması Projesi” (Çevrimiçi) <http://hamsi.ims.metu.edu.tr/index.php?Git=Proje>, 03.02.2015.
- ANONYMOUS. 1957. The Treaty of Rome, (Çevrimiçi) http://ec.europa.eu/archives/emu_history/documents/treaties/rometreaty2.pdf, 10.09.2014.
- ANONYMOUS. 1964. Convention for The International Council for the Exploration of the Sea.
- ANONYMOUS. 1993. Commission Decision of 19 November 1993 relating to the institution of a Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (93/619/EC).
- ANONYMOUS. 1996. Council Regulation (EC) No 847/96 of 6 May 1996 introducing additional conditions for year to year management of TACS and quotas.

- ANONYMOUS. 1999. Communication from the Commission to the Council and the European Parliament. Community participation in Regional Fisheries Organizations (RFOs), COM (1999) 613 final. Brussels.
- ANONYMOUS. 2002. Council Regulation (EC) No 2371/2002 of 20 December 2002 on the conservation and sustainable exploitation of fisheries resources under the Common Fisheries Policy.
- ANONYMOUS. 2005. Commission Decision of 26 August 2005 establishing a Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (2005/629/EC).
- ANONYMOUS. 2008. Council Regulation (EC) No 199/2008 of 25 February 2008 concerning the establishment of a Community framework for the collection, management and use of data in the fisheries sector and support for scientific advice regarding the Common Fisheries Policy.
- ANONYMOUS. 2009a. Codecision and National Parliamentary Scrutiny. (Çevrimiçi) <http://www.publications.parliament.uk/pa/ld200809/ldselect/1deucom/125/12504.htm>, 07.01.2015.
- ANONYMOUS. 2009b. Green Paper-Reform of the Common Fisheries Policy. Commission of the European Communities. COM (2009)163 final. Brussels.
- ANONYMOUS. 2009c. General Fisheries Commission for the Mediterranean Report of The Thirty-Third Session Tunis, 23–27 March 2009. Rome
- ANONYMOUS. 2010a. (Çevrimiçi)<http://cfp-reformwatch.eu/2010/05/the-ep-and-fisheries-policy/>, 07.01.2015.
- ANONYMOUS. 2010b. (Çevrimiçi)<http://cfp-reformwatch.eu/2010/04/council-and-fisheries-policy/>. Erişim Tarihi: 07.01.2015.
- ANONYMOUS. 2010c. (Çevrimiçi)<http://cfp-reformwatch.eu/2010/04/the-ec-and-fisheries-policy/> Erişim Tarihi: 07.01.2015.
- ANONYMOUS. 2010d. (Çevrimiçi) http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/lisbon_treaty/ai0016_en.htm, 11.01.2015.
- ANONYMOUS. 2010e. Commission Decision of 4 February 2010 amending Decision 2005/629/EC establishing a Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (2010/74/EU).
- ANONYMOUS. 2011a. The Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (STECF). Rules of Procedure.

- ANONYMOUS. 2011b. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on External Dimension of the Common Fisheries Policy, COM (2011) 424 final. Brussels.
- ANONYMOUS. 2011c. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on External Dimension of the Common Fisheries Policy, COM (2011) 424 final. Brussels.
- ANONYMOUS. 2012a. Consolidated Version of the Treaty on European Union.
- ANONYMOUS. 2012b. Consolidated Version of the Treaty on the Functioning of the European Union.
- ANONYMOUS. 2012c. (Çevrimiçi) <http://cfp-reformwatch.eu/2012/03/producer-organisations-can-play-a-more-meaningful-role-in-fisheries-management>, 29.12.2014
- ANONYMOUS. 2013a. Regulation (EU) No 1380/2013 of The European Parliament and of The Council of 11 December 2013 on the Common Fisheries Policy, amending Council Regulations (EC) No 1954/2003 and (EC) No 1224/2009 and repealing Council Regulations (EC) No 2371/2002 and (EC) No 639/2004 and Council Decision 2004/585/EC.
- ANONYMOUS. 2013b. Agreement – In the form of Understanding between the European Union and the International Council for the Exploration of the Sea.
- ANONYMOUS. 2014a. “Introduction to Delegated and Implementing Acts”, (Çevrimiçi) <http://www.clientearth.org/reports/introduction-to-delegated-and-implementing-acts.pdf>, 07.01.2015.
- ANONYMOUS. 2014b. “The scientific basis for decision making”, (Çevrimiçi) <http://www.cfp-reformwatch.eu/pdf/015.pdf>, 19.12.2014.
- ANONYMOUS. 2014ce. (Çevrimiçi) http://ec.europa.eu/fisheries/partners/stecf/index_en.htm, 07.08.2014
- ANONYMOUS. 2014f. 3360th Council Meeting, Agriculture and Fisheries, Outcome of The Council Meeting, 15 and 16 December 2014, (Çevrimiçi) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressd ata/en/agricult/146304.pdf, 02.02.2015.

- ANONYMOUS. 2014c. Maximum sustainable yield, (Çevrimiçi) http://ec.europa.eu/fisheries/documentation/publications/cfp_factsheets/maximum_sustainable_yield_en.pdf, 19.11.2014.
- ANONYMOUS. 2014d. http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/fishing_rules/tacs/archive_en.htm(Çevrimiçi), 20.10.2014.
- ANONYMOUS. 2014h. ICES Strategic Plan 2014 – 2018. (Çevrimiçi), www.ices.dk, 08.10.2014.
- ANONYMOUS. 2014g. ICES Advice basis May 2014.
- ANONYMOUS. 2014i. “Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries”,(Çevrimiçi), http://ec.europa.eu/fisheries/partners/stecf/index_en.htm, 07.08.2014.
- ANONYMOUS. 2014i. “Scientific advice on managing fish stocks”, (Çevrimiçi), http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/fishing_rules/scientific_advice/index_en.htm, 07.08.2014
- ANONYMOUS. 2014j. “European Commission – STECF”, (Çevrimiçi), <http://stecf.jrc.ec.europa.eu/about-stecf>, 09.12.2014.
- ANONYMOUS. 2014k. “Regional Fisheries Management Organizations (RFMOs)”, (Çevrimiçi), http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/international/rfmo/index_en.htm, 11.12.2014.
- ANONYMOUS. 2014l. Web sitesi: <http://www.oecd.org/tad/events/fishing-for-development-2014-session-5-RFMOs.pdf>, 10.12.2014.
- ANONYMOUS. 2014m. “Advisory Councils”, (Çevrimiçi), http://ec.europa.eu/fisheries/partners/advisory-councils/index_en.htm, 29.12.2014.
- ANONYMOUS. 2014n. ACFA, (Çevrimiçi), <http://www.fishsec.org/the-issue/stakeholder-involvement/acfa>, 29.12.2014.
- ANONYMOUS. 2014o. The Data Collection, (Çevrimiçi), <http://datacollection.jrc.ec.europa.eu/>, 29.12.2014.
- ANONYMOUS. 2015 https://fishreg.jrc.ec.europa.eu/c/document_library/get_file?uuid=ac1ad7f0-82e8-4bd4-99c1-9afbecb0c2d4&groupId=10230, (Çevrimiçi), 02.02.2015.
- ARPA, H. 2010 Su Ürünleri Avcılığımız ve Yönetimi Sunum
- ARPA, H. 2013. Sahil Güvenlik Dergisi. Sayı 21. Ağustos 2013. Ankara.

- ASTORKİZA, K AND DEL VALLE, I. 2013. "Changing the Total Allowable Catch (TAC) Decision-Making Framework: A Central Bank of Fisheries?". *Panoeconomicus*. Special Issue, pp415-431.
- AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI. 2014. AB'ye Genel Bakış. No:2. Ankara.
- AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI. 2015a. AB Ulusal Eylem Planı II. Aşama, (Çevrimiçi), <http://www.abgs.gov.tr/files/uepii.pdf>, 03.02.2015.
- AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI. 2015b. 2014 İlerleme Raporu, (Çevrimiçi) http://www.ab.gov.tr/files/ilerlemeRaporlariTR/2014_ilerleme_raporu_tr.pdf, 15.06.2015
- BAYRAM, M.H. 2010. "Lizbon Antlaşması: Parlamentoların Avrupa Birliği Karar Alma Sürecindeki Yeni Rolü". *Uluslararası Hukuk ve Politika*. Cilt 6. Sayı 24. ss. 77-89.
- BURNS, T. R. AND STÖHR, C. 2011. "Power, knowledge, and conflict in the shaping of commons governance. The case of EU Baltic fisheries". *International Journal of the Commons*. Vol. 5. no:2. 233 -258.
- CADDY, J.F. 2012. "The Role of GFCM in Regional Fisheries Management. Policy Department B: Structural and Cohesion Policies". Directorate – General for Internal Policies.
- CARDİNALE, M., DÖRNER, H., ABELLA, A., ANDERSAN, J.L., CASEY, J., DÖRING, R., KIRKEGAARD, E., MOTOVA, A., ANDERSON, J., SIMMONDS, E.,J. AND STRANSKY, C. 2013. "Rebuilding EU fish stocks and fisheries, a process under way?". *Marine Policy*. 39:43-52.
- CHURCHILL, R. AND OWEN, D. 2010. "The EC Common Fisheries Policy". Oxford University Press. s. 133.New York.
- COCHRANE, K.L. 2002. "A fishery manager's guidebook. Management measures and theri application". FAO. Fisheries Technical Paper-424. ISSN 0429 -9345.
- ÇALIŞKAN, O. 2011. "The New Insitutional Structure of EU after the Lisbon Treaty". Munich Personel RePEC Archive (MPRA). Paper No. 56591.

- DG MARITIME AFFAIRS AND FISHERIES. 2008 “Intermediate Evaluation of the Advisory Committee for Fisheries and Aquaculture (ACFA)”. Final Report. Denmark
- Di NATALE A. 2009. “State of halieutic stocks of EU interest: the Mediterranean and the Black Sea”. STECF Seminar on presentation of fisheries scientific advice. Brussels.
- ELEKON, H. A. 2007. “Avrupa Birliği’nde Balıkçılık ve Ortak Balıkçılık Politikası Karşısında Türkiye’nin Durumu”. Ankara Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü. Doktora Tezi. Ankara.
- EUROPEAN COMMISSION. 2014 http://ec.europa.eu/about/index_en.htm, (Çevrimiçi), 19.11.2014.
- EUROPEAN PARLIAMENT. 2015 <http://www.europarl.europa.eu/committees/en/PECH/home.html>, (Çevrimiçi), 07.01.2015.
- GARNSTRÖM, A. E. 2012. “Science: A fishermen’s friend? – A study of communication and policy legitimacy between researchers and fishermen in Sweden. Department of Life Science”. Södertörn University. Sweden.
- GÜNEŞ, A.M. 2008. “Lizbon Antlaşması Sonrasında Avrupa Birliği”. Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. C. XII. Sayı. 1- 2.
- GORNITZKA A. AND SVERDRUP, U. 2011. “Access of Experts: Information and EU Decision-making”. West European Politics, Vol. 34, No. 1, 48 – 70
- GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIğI. 2014. www.tarim.gov.tr, (Çevrimiçi), 25.12.2014
- HAVSTEIN, H.M. 2013. “Change and continuity: 40 years of reforming the Common Fisheries Policy”. Master Thesis. Trondheim.
- HEGLAND, T.J. 2006. “Chapter 8 Fisheries Policy - Making: Production and Use of Knowledge”. Developments in Aquaculture and Fisheries Science. 36: 219-237.
- HEGLAND, T.J. 2009. “The Common Fisheries Policy and Competing Perspectives on Integration”. Aalborg University. ISSN 1397 – 3169.
- ICES www.ices.dk. (Çevrimiçi), 12.11.2014.
- KALKINMA BAKANLIğI, 2014. Su Ürünleri Özel İhtisas Komisyonu Raporu. Onuncu Kalkınma Planı 2014- 2018. Ankara.

- KARADZIC, V., ANTUNES, P. AND GRIN, J. 2013. "How to learn to be adaptive? An analytical framework for organizational adaptivity and its application to a fish producers organization in Portugal". Journal of Cleaner Production. 45:29-37
- KOB, 2008 Türkiye Katılım Ortaklığı Belgesi, 2008.
- LARSEN, L. K., KIRKEGAARD, E. AND DALSKOV, J. 2011. "Fully documented fishery: a tool to support a catch quota management system". ICES Journal of Marine Science. DOI:10.1093.
- LUTCHMAN, I., GRIEVE, C., DES CLERS, S. AND DE SANTO, E. 2009. "Towards a Reform of The Common Fisheries Policy in 2012 – A CFP Health Check". Institute for European Environmental Policy.
- MARTIN, J.I. 2009. "The Common Fisheries Policy – Practical Guide". Policy Department B: Structural and Cohesion Policies. Directorate General for Internal Policies.
- MIKALSEN, K.H. AND JENTOFT, S. 2001. "From user-groups to stakeholders? The public interest in fisheries management". Marine Policy, 25. 281-292.
- ÖZDEMİR, Atilla. 2015 Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü Atilla Özdemir ile görüşme.
- PITA, C., PIERCE, G.J., AND THEODOSSIOU, I. 2010. "Stakeholders' participation in fisheries management decision-making process: Fishers' perceptions of participation". Marine Policy. 34. 1093 -1102.
- POPESCU, I. 2010. "Fisheries in Sweden". Policy Department B: Structural and Cohesion Policies. Directorate – General for Internal Policies.
- RAFFAELLI, R. 2014. "The European Parliament: Historical Background", (Çevrimiçi) http://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/en/FTU_1.3.1.pdf, 19.11.2014.
- SEMRAU, J. AND ORTEGA-GRASS, J.J. 2013. "Fisheries in Denmark". Policy Department B: Structural and Cohesion Policies. Directorate – General for Internal Policies.
- STANGE, K. 2010. "Towards a more holistic marine management paradigm: Ten years of ICES changes to meet tomorrow's need for science and advice". Stockholm University.
- STANGE, K., OLSSON, P. AND ÖSTERBLUM, H. 2012. "Managing organizational change in an international scientific network: A study of ICES reform processes". Marine Policy. 36 (3). 681 -686.

- TÜBİTAK. 2008. “JRC Türkiye Araştırma Alanı Arasındaki İşbirliği Faaliyetleri Hakkında İlerleme”.
- URQUHART, J., ACOTT, T., REED, M. AND COURTNEY, P. 2011. “Setting an agenda for social science research in fisheries policy in Northern Europe”. Fisheries Research. 108 (2-3). 240 -247.
- VESTROM, T. 2011. “The European Union’s Common Fisheries Policy – Historical Challenges and Future Outlook”. Master Thesis. Bergen.
- WALTER. T. 2010. “The EU’s Common Fisheries Policy: A Review and Assessment”. University of Miami. Volume 7. No 7.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı, Soyadı: Şenel Birceyudum EMAN

Uyruğu: Türkiye (TC)

Doğum Tarihi ve Yeri: 28 Temmuz 1988, İzmir

Tel: 0312 287 33 60 - 4537

E-mail: birceyudum.eman@tarim.gov.tr

Yazışma Adresi: TC Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, Eskişehir yolu üzeri 9. Km Lodumlu/ANKARA

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
Doktora	: Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bahçe Bitkileri A.B.D.	----
Yüksek Lisans:	Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Su Ürünleri A.B.D.	----
Yüksek Lisans:	Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bahçe Bitkileri A.B.D.	2014
Lisans :	Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü	2015
Lisans :	Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü	2012
Lisans :	Çukurova Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Su Ürünleri Mühendisliği	2011
Lisans :	Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Ziraat Mühendisliği (Bahçe Bitkileri)	2010
Lise:	Tarsus Cengiz Topel Yabancı Dil Ağırlıklı Lise	2006

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görev
2015 –	Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü	Junior Technical Officer
2012- 2015	TC Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	AB Uzman Yardımcısı
2011–2012	Erciyes Üniversitesi, Seyrani Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri	Araştırma Görevlisi

YABANCI DİL

İngilizce, İspanyolca, Rusça

ÖDÜLLER

Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakülte Birincisi, 2010

Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Ziraat Mühendisliği Bölümü Birincisi, 2010

YAYINLAR

EMAN, Ş. B., 2013. Balıkçılık Bölgesel Danışma Konseyleri. Uzman Gözüyle.

La Malfa S., Caruso, M., Gentile, A., **Eman, Ş.B.**, Aka-Kaçar, Y., Özgüven, A., 2012. Pomegranate Molecular Characterization through AFLP and Newly Identified SSR Markers, Acta Hort. 940, ISHS

Eman, Ş. B., Boncuk, M., Aka-Kaçar, Y., 2011. Hint inciri (*Opuntia ficus –indica*)’nın *in vitro* çoğaltımı ve rejenerasyonu, Türkiye VI. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi, ŞANLIURFA, 04-08 Ekim 2011, Poster

Eman, Ş.B., Yetişir, H., Gülşen, O., 2011. Dış mekan süs bitkisi olarak patlangaçlar, Türkiye VI. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi, ŞANLIURFA, 04-08 Ekim 2011, Poster

Bott, S., Tesfamariam, T., Kania, A., **Eman, Ş. B.**, Aslan, N., Römheld, V., and Neumann, G., 2011. Phytotoxicity of glyphosate soil residues re-mobilised by phosphate fertilisation, Plant Soil

Eman, Ş.B., Aka- Kaçar, Y., Yılmaz, M., Özgüven, A. I., La Malfa, S., 2010. Nar çeşitlerinin (*Punica granatum*) Amplified Fragment Length Polymorphism (AFLP) Tekniği ile Genetik İlişkilerin Belirlenmesi, Antalya, Poster.

La Malfa, S., Caruso, M., **Eman, S. B.**, Aka- Kaçar, Y., Ozguven, A., Gentile, A., 2010. Pomegranate molecular characterization through AFLP and newly identified SSR markers, Portekiz, Poster.

Yüksek Lisans Tezi (Bahçe Bitkileri):Farklı ploidi düzeylerine sahip yerel Bermuda çimlerinin SSR markır profillerinin ve çim performanslarının karşılaştırılması, 2014

ATAUM Uzmanlık Eğitimi Tezi: Avrupa Birliği Ortak Balıkçılık Politikası Reform Süreci ve Bölgesel Danışma Konseyleri, 2014

ATAUM Temel Eğitim Tezi: Avrupa Birliği Entegre Denizcilik Politikasının Ortak Balıkçılık Politikası Çerçevesinde Değerlendirilmesi, 2013

Lisans Bitirme Projesi : *Opuntia ficus – indica*'nın *in vitro* mikroçoğaltımı, 2010

Lisans Bitirme Tezi: Nar çeşitlerini (*Punica granatum*) Amplified Fragment Length Polymorphism (AFLP) Tekniği ile Genetik İlişkilerin Belirlenmesi, 2010

HOBİLER

Kitap okuma, tenis, havacılık (paraşütle atlama, model uçak yapımı)

ETİK BEYAN

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarımı kabullendiğimi beyan ederim.

Şenel Birceyudum EMAN

